

Proleter

Devrim ve Sosyalizm için

DEVİRİMÇİ DURUŞ

Kurtuluş Devriminde, Sosyalizmde

Aylık siyasal dergi

Ağustos 2007 Sayı: 56

Fiyatı: 1,5 YTL (KDV dahil)

Kitlelerin arayışı sürüyor

Seçimler sonuçlandı. Her kesim, bu sonuçları kendine göre okuyor, rotasını belirliyor. Biz de devrim ve sosyalizm cephesinden çıkan sonuçları değerlendirmeli ve bize düşen görevleri saptamalıyız. Bunların başında, kitlelerin arayışına yanıt olmak geliyor.

AKP'nin birinci parti olarak açık ara önde seçilmesi, kimseyi yanıltmamalı. Bu, halkımızın dinci gericiliğe kaydığı anlamına gelmiyor. Elbette dini duygular çok güçlü ve egemenler tarafından yıllardır empoze ediliyor. Ancak AKP'nin oy patlaması yapmasındaki asıl faktör, askerin darbe girişimi ve Irak'ın Kürt bölgesine saldırı hazırlığı oldu. Bu özellikle Kürt halkının AKP'ye yönelmesinde belirleyici etkindir.

Dünya ölçeğinde ise, 11 Eylül sonrası ABD'nin başlattığı yeni emperyalist savaşı "haçlı seferi" olarak tanımlayıp "medeniyetler çatışması" demagojisini öne çıkarması, savaş karşıtlığının dini temelde yükselmesini beraberinde getirdi. Irak, Afganistan gibi "Müslüman" ülkelerin işgali ve buralarda yapılan vahşet, keza İran, Suriye gibi yine "Müslüman" ülkelerin hedefe çakılması, Filistin'de bitmeyen emperyalist-siyonist oyunlar ve katliamlar, genel olarak Müslüman halklarda ABD karşıtlığını arttırdığı gibi, dini duyguları güçlendiren bir rol oynadı.

Halkın bu duygularını sömüren AKP'nin, aynı zamanda en has ABD işbirlikçisi olması da, manüplasyonların gücü olsa gerek. Seçim süreci boyunca AKP hükümeti, ABD'ye kafa tutan bir profil çizmeye özen gösterdi. Öyle ki, ABD uçakları sınır ihlali yaptı diye "nota" bile verdi. Sınırötesi operasyon için ABD'den izin almayacaklarını her fırsatta vurguladı. ABD'nin Irak aracılığı ile PKK'ye silah temin ettiği yönündeki iddiaların üzerine gittiği görüntüsü verdi vb...

Sayfa 2'de sürüyor

Kitlelerin arayışları sürüyor DEVİRİM KANALINA AKITALIM!

Kısaca üstüne yapışan "ABD işbirlikçisi" sıfatını bertaraf edebilmek için elinden geleni yaptı. Burjuva medyayı da devreye sokarak bu imajı kitlelerin beynine nakşetmeye çalıştı. ABD de bu konuda AKP'den yardımlarını esirgemedi. AKP'nin afra tafrasını alttan alır göründü. Belli ki, AKP kurmaylarının "sifonu çekmeyin" ricasını kabul etmişler, Erdoğan'ı bir kez daha "kullanma"ya karar vermişlerdi.

Seçim sonuçlarının ABD ve AB yetkililerince büyük bir sevinçle karşılanması da bunu gösteriyor. ABD, sonuçların ardından, PKK ile mücadele konusunda yol alınacağını "müjdesini" verdi. Keza AB'li emperyalistler de görüşmelere yeniden başlanacağını duyurdu. Emperyalistler gibi, işbirlikçileri de AKP'nin yeniden seçilmiş olmasından duydukları memnuniyeti dile getirdiler. Güler Sabancı'dan Arzuhan Doğan'a TÜSİAD'ın patronları, AKP'nin başlattığı işleri yarım bırakmamasını isteyerek, önüne yeni görevleri koydular.

AKP, seçim propagandasında söylediği gibi tam gaz "yola devam" edecek. Arkasına yaslandığı emperyalist tekellerin ve yerli işbirlikçilerin çıkarlarını savunmak için cansiperane çalışacak. Bu da emperyalizme daha fazla bağımlılık, daha fazla özelleştirme, işsizlik ve yoksulluk olarak karşımıza çıkacak. AKP'nin "ikinci dönemi", tıpkı DP'nin ANAP'ın "ikinci dönemi"nde olduğu gibi, sömürü ve yağmada pervasızlık, hak arayışlarına karşı ise daha fazla saldırganlık şeklinde kendini gösterecek.

Egemen sınıf sözcüleri, bu gerçeği baştan öngördükleri için, şimdiden kitlelerin tepkisini ve olası eylemlerini önleyebilecek veya onu düzen içi kanallara akıtabilecek bir "muhalefete" ihtiyaç olduğunu belirtiyorlar. CHP'nin seçimlerde uğradığı hezimet ve yarattığı muhalefet boşluğu, onları kara kara düşündürüyor.

"Yeni bir sol" arayışı bugünden başladı bile. CHP içindeki muhalifler yeniden ayaklandı. Mustafa Sarıgül, "gün bugündür" diyerek harekete geçti. ABD'nin Baykal'ın seçim sürecinde Rusya'ya göz kırpan demeçlerinden rahatsız olması ve Sarıgül ile CHP'de bir operasyon başlatması mümkün. Bunun tutup tutmayacağı önümüzdeki günlerde belli olacak. Fakat "sol"da ciddi bir boşluk olduğu ve onu dolduracak bir lider arandığı kesin. Çiçeği burnunda "bağımsız milletvekili" Ufuk Uras, şimdiden buna talip olduğunu açıkladı. Reformist partiler, "sosyal-demokrasi"den doğan boşluğa yerleşmeye adaylar ve istekliler. Bu, reformizmin bugünkü noktadan bile daha fazla sağa kayacağı, tıpkı Avrupa'nın "sosyalist" partileri gibi, "sosyal-demokrat" kimliğe bürünecekleri bu süreç olacaktır.

Seçim kampanyası boyunca burjuva medya-

nın Ufuk Uras ve Baskın Oran isimlerini öne çıkarması boşuna değildir. "Yeni bir sol" arayışının yanı sıra düzene eklenilen sol'un taltif edilmesidir. Buna karşın devrim ve sosyalizmi savunan gerçek solcular, faşizmin en vahşi saldırılarıyla karşı karşıyadır. Sözde demokrasinin en geniş uygulandığı seçim döneminde bile "düzen partilerine oy yok" diyenler, vahşice saldırıya uğramışlardır. Yüzlerce gözaltı, tutuklu ve yaralı... Bu tablo, faşizmin demokrasi anlayışının olduğu kadar, nasıl bir "sol" ve "solcu" istediklerinin de çarpıcı göstergesidir.

Bir seçim dönemi daha sona erdi. Fakat sömürü ve zorbalıkta değişen bir şey olmadı, aksine daha katmerli bir sürece girildiği, çok kısa zamanda görülecek. Ne egemen kliklerin it dalaşı bitti, ne de sınıf- lar arasındaki uzlaşmaz çelişkiler... Aksine her iki çelişki de önümüzdeki dönem, daha da keskinleşerek sürececek. Daha seçim sonuçları açıklanır açıklanmaz, cumhurbaşkanlığı tartışmalarının yeniden başlaması, kalındığı yerden devam edildiğinin açık göstergesi değil mi?

Bizi asıl ilgilendiren, seçim sonuçlarının bir kez daha ortaya koyduğu, kitlelerdeki arayış olmalıdır. Sahte sol'un kitlelere umut vermediği, CHP'deki çöküşle görülmüştür. Fakat bu boşluğu devrimciler de dolduramayınca, AKP gibi dinci gerici partiler oy patlaması yapmaktadır. Şimdi de reformist sol, palazlandırılarak "sosyal-demokrasi"nin yerine ikame edilmek istenmektedir.

Oysa kitlelerin, iş, ekmek, özgürlük, adalet vb. taleplerini karşılayacak tek güç; komünist ve devrimcilerdir. Sömürü ve zorbalığın ortadan kalkacağı tek sistem sosyalizmdir çünkü. Kitlelerin süren arayışına yanıt olabilmek; devrim ve sosyalizm propagandasını yaymakla, geniş kitleleri bu hedef doğrultusunda örgütlemekle mümkündür.

İşçi ve emekçilerin seçim sonrası yaşayacağı hayal kırıklığına ve bunun yaratacağı tepkilere bugünden hazır olalım! Bu tepkilerin devrimci bir rotaya girmesi için tüm gücümüzü seferber edelim! Öfke dereciklerini devrim kanalında birleştirip, bir sel gibi akmasını sağlayalım!

Okurlara...

Merhaba,

Egemen kliklerin iç çatışmalarından dolayı bir baskın seçim olan 22 Temmuz seçimleri, "sürpriz" sonuçlarıyla tamamlandı. AKP'nin son 50 yılın oy rekorunu kırarak "birinci parti" olması, CHP'nin hezimet, "bağımsız aday" enflasyonu ve Kürt milletvekillerinin yeniden meclise girmesi, 22 Temmuz seçimlerinin öne çıkan yönleri oldu.

Dergimizin bu sayısı doğal olarak ağırlığını seçim sonuçlarının analizine ayırdı. "Seçim sonuçlarının gösterdikleri" başlığı altında 22 Temmuz seçimleri genel hatlarıyla değerlendiriliyor. "Bağımsız adaylar" ve "Kürt vekiller yeniden mecliste" başlıklı yazılarda, bu seçimin özgün yönleri ele alınıyor, DTP'nin meclise girmesiyle Kürt sorunun çözülme-yeceği ve reformizmin yüzünün daha açık bir şekilde görüleceği vurgulanıyor. "CHP'nin 'sol'culuğu ve sosyalist enternasyonal" yazısıyla CHP'nin misyonu hatırlatılırken, burjuvazinin 'sosyalist enternasyonal' ile 'bizim enternasyonalizmimiz' arasındaki farklar ortaya konuyor.

Seçimler bitti ama egemen kliklerin it dalaşı bitmedi. Adeta 'nerede kalmıştık' dercesine

cumhurbaşkanlığı tartışmalarına başladılar. Fakat yeni dönemin asıl yönü, AKP'nin işçi ve emekçilere, devrimci ve demokratlara artan saldırganlığı olacak. Onun için eskisinden daha güçlü bir mücadeleye hazır olmak gerekiyor.

Dergimiz bu sayıdan itibaren 1.5 YTL oluyor. Yaklaşık beş yıldır derginin fiyatını arttırmamıştık, okurlarımızın anlayışla karşılayacağını umuyoruz.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle...

56. sayıda

3	Seçim sonuçlarının gösterdikleri
5	"Oy yok" diyene saldırı
	Seçimleri protesto eden köylüler
6	"Bağımsız" adaylar
7	Hrant Dink duruşması
8	Kürt vekiller yeniden mecliste
9	Memur sendikalarının durumu
10	Aile boyu sömürü; Mevsimlik işçiler
11	Hava-iş yöneticileri gözaltına alındı
12	Almanya'da göçmenler kısaç altında
13	Irak'ta ABD vahşeti
14	CHP'nin "sol"culuğu ve "sosyalist enternasyonal"
17	Pakistan'da medrese baskını
18	"Biz bir aileyiz"
19	ÖSS-OKS sonuçları
20	Emperyalist ilaç tekelleri
21	Geleceğimizin Köprüsü Tarihimiz
22	Rusya'nın hamleleri
27	Yediveren yayınları kitap listesi

22

Temmuz seçimleri, sürpriz sonuçlarıyla tamamlandı. 4 partinin mecliste grup oluşturmayı başardığı bu seçimlerde, asıl oy patlamasını AKP gerçekleştirdi. Öyle ki AKP, 1954 seçimlerinde Demokrat Parti'den sonraki 50 yılı aşkın sürede, hükümette iken oyunu bu kadar arttıran ilk parti oldu. Bu, AKP kurmaylarının bile beklemediği bir sonuçtu.

Buna karşılık CHP, onca şişirilmeye, DSP ile işbirliğine rağmen yüzde 20'yi aşamadı. Şovenizm rüzgarıyla yelkenlerini şişiren MHP de beklenen oy oranına ulaşamadı. Yüzde 14 civarında oy alan MHP, CHP'nin ardından muhalefet partisi oldu. Seçim öncesi yaratılan atmosfer ile CHP-MHP koalisyonunu umut edenler hüsrana uğradı. Bu iki partinin toplamı bile, -gerek oy oranları, gerekse elde ettikleri milletvekili sayısı- AKP'ye ulaşamadı. Diğer

MDP'nin ilk seçimlerde hezimete uğrayıp Özal'ın Anavatanı'nın kazanması gibi AKP de ordu müdahalesine tepki oylarıyla yükselmiştir. AKP hiç de hak etmediği halde askeri darbeye karşı “demokrasi”nin tarafı görünmüş ve yine “mağdur” rolünü oynamıştır. Bunun içindir ki AKP, seçim stratejisini, tamamen cumhurbaşkanlığı üzerine oturtmuştur. Bu yönleriyle 22 Temmuz seçimleri, adeta bir referanduma dönüşmüştür.

AKP'nin seçim başarısındaki bir diğer faktör, yükseltelen şoven-milliyetçiliğin ve laik-dinci kutuplaşmasının umulanın aksine rağbet görmemesidir. Özellikle son aylarda artan “sınırötesi operasyon” hazırlıkları ve savaş çıkırtkanlığı, kitleleri ürkütmüştür. Seçim kampanyasını şovenizm üzerine oturtan CHP'nin, mitinglerde kitlenin üzerine yağlı urgan atacak raddeye varan

ması için çaba sarfedilmiştir. Faşist rejim, dinci gericiliği, zora düştüğü her dönem öne çıkarmış, palazlandırmıştır. Bu akımlar, sınırları aşan bir noktaya geldiğinde ise, onu dizginlemeye, budamaya çalışmıştır. 28 Şubat “balans ayarı”, 27 Nisan “e-muhtırası” yakın tarihteki iki önemli müdahaledir. Fakat her ikisinde de görülmüştür ki, bu tür askeri müdahalelerle dinci gericiliği durdurmak mümkün olamamaktadır. Toplumun derinliklerine nüfuz eden din olgusunu, askeri tehdit ve müdahalelerle dizginlemek olası değildir. Bir e-muhtıra, birkaç şişirme miting, bu olguyu değiştirmeye yetmemektedir. 22 Temmuz seçimleri bu gerçeği bir kez daha ortaya koymuştur.

Bunun yanı sıra, AKP'nin hükümet partisi olarak seçimlere girmesi, bu süre zarfında gerçekleştirdiği kadrolaşma ve ele geçirdiği olanaklarla “yardım” adı altında dağıttığı kömür, yiyecek vb. de göz ardı edilmemelidir. AKP en fazla oyu, yoksul kesimlerden almaktadır. Bu da AKP'nin gerek din, gerekse dağıttığı “yardım”ların oy oranındaki artışta oynadığı rolü gösterir. Elbette kitleler için, işsizlik ve yoksulluk, en önemli sorundur. Ve AKP hükümeti, bunu giden değil, arttıran olmuştur. Fakat bu seçimlerde, savaş çıkırtkanlığı ve darbe tehlikesi o kadar öne çıkmıştır ki, kitleler yaşam koşullarında artan zorluğa rağmen AKP'yi “ehveni şer” görerek oylarını vermiştir.

Seçim sonuçlarının gösterdikleri

AKP başarısını, aslolarak CHP gibi bir “muhalefet” partisine, Genelkurmayın muhtırasına, bu muhtırayı arkalarına alarak seçim kampanyası yürüten partilere borçludur. Yenilen; genelkurmay ve onun desteklediği faşist-şoven partiler olmuştur...

Seçim sonrası en çok konuşulan konu, “muhalefet boşluğu”dur. Özellikle sol bir muhalefete ihtiyaç dile getirilmekte, hükümetin dengelenmesi ve denetlenmesi istenmektedir. Kitlelerin düzene karşı hoşnutsuzluğunu sömürecek ve farklı kanallara akmasını engelleyecek “sol” bir parti gerekmektedir burjuvaziye.

yandan Mehmet Ağar'ın başkanlığındaki DP, barajı aşmak bir yana, yüzde 5 civarındaki oy ile hezimete yaşayan bir diğer parti oldu. Ve Ağar, seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından parti başkanlığından istifa etmek zorunda kaldı.

22 Temmuz seçimlerinin özgünlüğü ise, bağımsız olarak seçimlere giren DTP'lilerin, mecliste bir grup kuracak sayıya ulaşmalarıydı. DTP'nin desteklediği 22 milletvekili seçimleri kazandı, fakat DTP, 2002 seçimleriyle kıyaslandığında yüzde 3'lük bir oy kaybına uğradı. Sadece Ankara, İzmir, Adana, Mersin gibi büyük şehirlerde ciddi oy kaybına uğramakla kalmadı, başta Diyarbakır olmak üzere, Kürt illerinde de güç kaybettiği ortaya çıktı.

Planlar tutmadı

Elbette bu sonuçlar, çeşitli yönleriyle değerlendirilecektir. Ama ilk başta söylenmesi gereken, 22 Temmuz seçimlerinin tek galibinin AKP olduğudur. Bunda da en önemli faktör, ordunun AKP'li bir cumhurbaşkanı seçirtmeme, muhtıra ve Anayasa mahkemesi kararıyla bunu engelleme girişimidir. 27 Nisan muhtırası öncesi, AKP'nin ekonomi politikasına tepki duyan kitlelerin arttığı ve oy oranının yüzde 30'un altına düştüğü tespit edilmiş iken, muhtıra sonrası oy oranı artmaya başlamış ve en sonu 22 Temmuz'da yüzde 46'ya ulaşmıştır. Tıpkı, 12 Eylül cuntasının asker kökenli partisi

MHP'nin seçimden beklediğini bulamamaları bununla bağlantılıdır. Tersten, AKP'nin tüm ülke çapında, özellikle de Kürt illerinde oy oranını arttırmasında bunun rolü vardır. AKP, 22 Temmuz seçimlerinde, Kürt illerinde son 20 yıldır kesin üstünlük kuran DTP önceli partilerin bu üstünlüğüne son vermiş, bölgedeki beş il dışında birinci parti durumuna yükselmiştir. DTP'nin oy oranı düşerken, AKP, bölgede oyunu yüzde 7 oranında arttırmış durumdadır.

AKP'nin başarısındaki önemli faktörlerden biri de, burjuva anlamda bile ciddi bir muhalefetle karşılaşmamasıdır. Anamuhalefet partisi CHP, anti-demokratik her tür yasada AKP'yle ortak hareket etmiştir. Hatta AKP, “AB'ye uyum” adı altında reformlardan yana görünürken, CHP, onun da gerisine düşmüştür. CHP'nin muhalifliği, daha faşizan ve şoven politik bir hattır.

Bütün bunlardan dolayı AKP başarısını, aslolarak CHP gibi bir “muhalefet” partisine, Genelkurmayın muhtırasına, bu muhtırayı arkalarına alarak seçim kampanyası yürüten partilere borçludur. Yenilen; genelkurmay ve onun desteklediği faşist-şoven partiler olmuştur.

AKP'nin aldığı bu sonuçta, kuşkusuz din faktörü önemlidir. Yıllar yılı devrimci harekete karşı geliştirilen dinci gericilik, toplumun geniş bir kesimine yayılmış durumdadır. Özellikle 12 Eylül yıllarında dinci gericiliğin toplumun derinliklerine yayıl-

Muhalefet boşluğu

Seçimlerin diğer sürprizi CHP'nin, onca itirmeye rağmen yüzde 20 civarında kalmasıdır. CHP, ordu muhtırası ile desteklenmiş, “cumhuriyet mitingleri” ile kitle tabanı yaratılmaya çalışılmış, DSP ittifakıyla güçlendirilmişti. Ancak bütün bunlar CHP'nin oylarını geçen seçimlerin üzerine çıkartmayı sağlayamadı. Oysa CHP'den beklenen, birinci parti olamasa bile AKP'ye yakın bir oy alması, AKP'yi mecliste dengeleyebilmesiydi. Amaç; AKP'nin tek başına hükümet olmasını engellemek, ya AKP-CHP koalisyonu ile sınırlandırmak, ya da CHP-MHP koalisyonu ile tümenden devre dışı bırakmaktı. Ancak bu plan tutmadı. Yukarıda da belirttiğimiz gibi ters tepti ve AKP'nin işine yaradı. Öyle ki, yıllardır CHP'nin kalesi olarak bilinen yerlerde bile AKP üstünlüğü ele geçirdi. Sahil şeridindeki İzmir ve Muğla ve Trakya dışında CHP'nin birinci parti olduğu yer kalmadı. Buralarda da oy oranları eskisine göre daha düştü.

22 Temmuz seçimleri CHP'nin burjuva anlamda bile “sol” olmadığını, artık o misyonu oynayamadığını teyit etmiştir. CHP, Avrupa'nın sözde sol, “sosyal-demokrat” partilerinden farklı, devletçi gelenekten gelen bir parti olarak, özellikle son yıllarda şovenizmin bayraktarlığını üstlenmiş ve daha önceki oy tabanını da büyük oranda yitirmiştir. Son seçimlerde laik-dinci çelişmesine oynayarak en fazla orta kesimlere seslenebilmiş, yoksul kitlelerden ise iyice kopmuş-

tur. Gerek emekçi semtlerde, gerekse Kürt illerinde CHP'nin oy oranları büyük bir düşüş içindedir. Buna karşın ekonomik durumu daha yüksek olan kesimlerde CHP ve MHP oylarını arttırmıştır.

Bütün bunlardan dolayıdır ki, seçim sonrası en çok konuşulan konu, “muhalafet boşluğu”dur. Özellikle sol bir muhalafete ihtiyaç dile getirilmekte, hükümetin dengelenmesi ve denetlenmesi istenmektedir. Kitlelerin düzene karşı hoşnutsuzluğunu sömürecek ve farklı kanallara akmasını engelleyecek “sol” bir parti gerekmektedir burjuvaziye. Hepsini şimdiden bu boşluğun nasıl doldurulacağı telaşı almıştır.

Seçim sonuçlarıyla birlikte CHP içinde çalkalanma da başlamış, Baykal'ın istifa etmesi, olağanüstü kurultaya gidilmesi talepleri yükselmiştir. “Yeni bir sol partiye ihtiyaç olduğu” üzerinde durmakta, CHP içindeki muhalif kesimlerden, DİSK'in başını çektiği harekete ve reformist partilere kadar çeşitli seçenekler konuşulmaktadır. Önümüzdeki günlerde bu yöndeki çabaların artacağı kesindir.

“Cumhuriyet mitingleri” ile estirilen rüzgarın CHP'den çok MHP'ye yaradığı da görülmüştür. CHP'nin seçim kampanyasını şoven-milliyetçilik eksenine oturtması, bu akımın asıl sahiplerini, MHP'yi güçlendirmiştir. Buna rağmen gerek CHP'de görülen erozyon, gerekse MHP'nin bek-

masıdır. Bunda en önemli faktör, yüzde 10 barajı ise, bir diğeri devletin bilinçli bir şekilde “bağımsızlar” enflasyonu yaratarak DTP seçmenini yanıltma çabasıdır. Bu çaba da dahil çeşitli engelleme girişimlerine, kimi seçim hilelerine rağmen DTP, bağımsızlar adaylarla barajı aşarak mecliste grup kuracak bir sayıya ulaşmıştır. '91 seçimlerinde SHP ittifakı ile meclise giren fakat sonrasında yaka-paça meclisten atılan Kürt milletvekilleri, şimdi yeniden meclistedir. DTP genel başkanı Ahmet Türk'ün seçim sonrasında dediği gibi bu bir rövanştır. Ancak DTP'liler, seçim süresi boyunca ve sonrasında, “geçmişin hataları”nı bir daha yapmayacakları konusunda yemin billah etmektedirler. “Hata” olarak gördükleri de Kürtçe yemin etmekten, meclis kürsüsünden bir-iki cümle Kürtçe konuşmaktan ibarettir.

DTP'nin yüzde 10 barajına ve seçim döneminde artan baskılara rağmen meclise girmesi bir başarı olarak görülebilir. Ancak oy oranlarında önemli bir düşüş vardır ve bölgedeki üstünlüğünü AKP'ye kaptırmıştır. DTP'nin geçen seçimlere göre yüzde 3 kaybı olurken, AKP, Kürt illerinde oyunu yüzde 7 oranında artırmıştır. Bu sadece Kürt illeriyle de sınırlı değildir. Kürtlerin bulunduğu büyük şehirlerde de ciddi bir düşüş söz konusudur.

Seçim öncesi 35-40 arasında bir milletvekili çıkaracağını bekleyen DTP, hedeflerine tam olarak ulaşamadıklarını, AKP'nin düşündüklerinden fazla oy aldığını itiraf etmektedir. Buna karşın oy oranındaki düşüşü, parti olarak tüm ülkede seçime girmedikleriyle, mevsimlik işçilerin memleketlerine dönememeleriyle açıklamaktadır. Oysa DTP, sadece Kürt illerinde değil, Kürt halkının yoğun olduğu belli başlı metropollerde de aday çıkarmıştır. Buna karşın İstanbul, Ankara ve İzmir'de aldıkları oylar ortadadır. Kaldı ki, buralarda reformist partilerden, CHP'den umudunu kesmiş demokratlardan da oy almışlardır. Buna karşın Ankara ve İzmir'den seçilemedikleri gibi, çok düşük oylar almışlardır. Keza geçmişte güçlü olduğu ve büyük bir Kürt nüfusuna sahip olan Adana, Mersin gibi illerde, önemli bir düşüş görülürken, buralarda MHP'nin oyları yükselmiştir.

DTP'deki düşüşün ana nedeni, Kürt halkının artık Kürt reformistlerinden umutlarını yitirmeye başlamasıdır. Son on yıldır izlenen tasfiyeciliği, teslimiyetçi çizginin, kitlelerde yarattığı hayal kırıklığıdır. “Bağımsız Kürdistan”dan, “kültürel haklara”, “Kopenhag kriterleri”ne indirgenen politik dönüşümdür. Ki bunlar AKP'nin “AB'ye uyum” politikalarıyla çakışmaktadır. Bu durumu AKP kendi lehine kullanmayı başarmıştır. Bununla birlikte Kürt halkında güçlü olan din etkisi de AKP'ye yaramaktadır. Sünni Kürtlerin yoğun olduğu yerlerde AKP'nin DTP'yi geride bırakmayı başarması bundandır.

DTP'nin yıllar sonra yeniden meclise girmiş olmasının, Kürt halkında yeni bir umut yaratması muhtemeldir. Ancak DTP, '90'lı yılların DEP'inden oldukça farklı bir çizgidedir ve bunu her fırsatta kendileri de ifade etmektedirler. En son Leyla Zana'nın seçim konuşmasında geçirdiği “Kürdistan eyaleti” talebi, bu durumu bir kez daha gözler önüne serdi. Gerek Ahmet Türk, gerekse Aysel Tuğluk, bunun parti programlarında yer almadığını açıkladılar. DTP içindeki görüş ayrılıkları ve Kürt halkının talepleriyle kopuşu, mecliste bulunduğu süreç içinde daha da açığa çıkacaktır.

memnun etmiştir. Arka arkaya yaptıkları açıklamalarla bu memnuniyetlerini ifade etmişler ve daha fazla sömürü, soygun politikalarının devam etmesini büyük bir sibirizlikle beklediklerini ortaya koymuşlardır.

AB emperyalistleri, AKP'nin başarısını, “ordunun müdahalesine karşı ‘demokrasi’nin zaferi” şeklinde sunarken, ABD, Ortadoğu politikasında Türkiye'nin tam desteğini garanti altına almış olmanın rahatlığı ile konuşmaktadır. Türkiye'de gelişen anti-ABD duyguları gidecek adımlar atacağı sinyali verirken, Kürtleri koz olarak kullanmaya devam etmektedir.

AKP'nin seçim zaferi, son aylarda şaha kalkan Irak'a “sınırötesi operasyon” hezeyanlarını da bir süreliğine de olsa frenleyecektir. Bu girişim ya ertelenecek veya ABD'nin izin verdiği sınırlar içinde olabilecektir. Aralık ayında yapılması beklenen Kerkük referandumu, ipleri yeniden gelecek bir gelişmedir. Ancak ABD, kimi manevralar yaparak, yeniden işbaşına gelmiş AKP hükümetini daha iyi değerlendirmeye çalışacaktır.

Son yıllarda gerilen AB ilişkileri de tamir edilecek, AB umutları yeniden yükseltilecektir. AB emperyalistlerinin seçim sonrası açıklamaları, onların da önümüzdeki dönemde böyle bir çaba içinde olacağını göstermektedir.

Başta TÜSİAD olmak üzere AB ve ABD emperyalistlerinin işbirlikçileri de AKP hükümetinden istekleri arka arkaya sıralamaktadırlar. Özelleştirme, “sosyal güvenlik reformu”, vergi indirimi, tarım sektörünün çökertilmesi vb. diye devam eden isteklerini, AKP'nin ilk 100 gün içinde gerçekleştirmesi talimatını verdiler bile.

Son söz işçi ve emekçilerin

Bütün bunlar, önümüzdeki aylarda işsizlik ve yoksulluğun daha fazla artacağını, emperyalizme bağımlılığın sonuçlarının daha büyük ölçekte hissedileceğini gösteriyor. Çünkü emperyalistler ve işbirlikçileri AKP'nin bu başarısının tepe tepe kullanmak isteyecekler. Her zaman kendilerine böylesine hizmet eden ve kitle desteğini böylesine arttırmış bir hükümeti bulamazlar. Ve bugüne dek gerçekleşen seçimler de göstermiştir ki, ikinci kez daha yüksek bir oyla seçilen partilerin ikinci dönemleri, sömürü ve soygunda daha da pervasızlaşma dönemleridir. Gerek DP, gerek ANAP, bunun somut örnekleridir. Her iki parti de ikinci dönemlerindeki politikalar sonucunda, işçi ve emekçilerin büyük hoşnutsuzluğunu toplayarak hezimete uğramışlardır. Her ne kadar DP dönemi, 27 Mayıs askeri darbesi ile sonlansa da, aslolarak kitlelerin tepkisini ordunun kullanması söz konusudur. AKP'nin akıbeti de DP ve ANAP'tan farklı olmayacaktır. Önemli olan; işçi ve emekçilerin tepkilerini doğru bir öndelikle doğru yönlerde akıtılabilmektir. Bu noktada komünist ve devrimcilere büyük görev düştüğü ortadadır.

Ne egemen sınıfların kendi aralarındaki çelişkiler ortadan kalkmıştır, ne de burjuvazi ile işçi sınıfı ve emekçiler arasındaki sınıf çelişkisi. Seçimler, egemen sınıflara en fazla bir süreliğine soluk borusu olabilir. İçinde bulunduğumuz koşullarda bu sürenin fazla uzamayacağını emareleri oldukça fazladır. O yüzden de emperyalistler ve işbirlikçileri, AKP'yle girdikleri son dönemi en iyi şekilde kullanmaya, diğer yandan kitlelerde artan hoşnutsuzluğu “yeni bir sol muhalafet” yaratarak gidermeye çalışacaklardır. Kesin bir gerçek vardır ki, ne kadar plan yaparlarsa yapsınlar, son sözü işçi ve emekçiler söyleyecektir. Hem de sandıkta değil, sokakta!

Kitleleri düzen partilerine oy vermemeye çağıran, Proleter Devrimci Duruş imzalı seçim afiş ve bildirileri, şehrin merkezi yerlerinde ve çeşitli semtlerde işçi ve emekçi kitlelere ulaştı.

lenilen çıkışı yapamaması, onca kışkırtmaya karşın, kitlelerin laik-dinci, Kürt-Türk düşmanlığına sanıldığı kadar prim vermediğini göstermektedir.

Bir diğer sevindirici gelişme de Mehmet Ağar'ın DP'sinin barajın altında kalmasıdır. Kontrgerillanın “bin operasyonunun” başını çeken Ağar, 22 Temmuz seçimleri öncesinde Kürtler için söylediği “düz ovada siyaset yapsınlar” ile birdenbire demokrasi havarisi kesilmişti. Seçim sonuçları, Ağar'ın bu manevralarının tutmadığını, başta Susurluk olmak üzere kanlı geçmişinin unutulmadığını göstermiştir. 22 Temmuz seçimleri, Ağar'ın durdurulamayan yükselişine de bir son vermiş, “dokunulmazlık” zırhını kaldırarak yeniden yargılanmasının yolunu açmıştır.

DTP mecliste

22 Temmuz seçimlerini önceki seçimlerden ayırtan bir yönü, bu seçimin adeta “bağımsızlar” rekoru kır-

Emperyalistler ve işbirlikçileri memnun

Seçim sonuçları, en çok AB, ABD ve TÜSİAD'ı

Seçimleri protesto eden köylüler

22 Temmuz seçimlerinde 42 milyon seçmenden 35 milyonu oy kullanmış. 1 milyonu aşkın da "geçersiz oy" çıkmış. Seçime katılma oranı; yüzde 84. Oy verenlerin mec-

liste temsil oranı da yüzde 84.

Bu oranlar, 2002 seçimleriyle kıyaslandığında parlamentonun meşruiyetini arttıran bir rol oynuyor. Hatırlanacaktır; 2002 seçimlerine katılım yüzde 75 idi. Oy verenlerin meclise yansması ise yüzde 54 olmuştu. Oy vermeyenlerle birlikte hesaplandığında halkın yarısının iradesi, meclise yansımamıştı. Dolayısıyla 22 Temmuz seçimleri ile burjuvazi, parlamentonun meşruiyetini arttırmış oldu. Buna karşılık yüzde 10 barajı, "bağımsızlar"la aşıldı ve artık geçerliliği kalmadı.

22 Temmuz seçimlerinde, katılım oranının fazla olacağı zaten bekleniyordu. Seçim öncesi yaratılan atmosfer, bunu koşullamıştı. Fakat bu seçimlerde gözden kaçırılmaması gereken önemli bir gelişme, kimi köylerde protesto niteliğinde "oy vermeme" tavrının gelişmesidir. Bu, basit bir "oy vermeme"nin de ötesine geçerek, sandık başında oturma eylemi yapma şekline de bürünmüştür. Kolektif bir karar ve uygulama iradesi açısından olduğu kadar, yöntem açısından da değerlendirilip ileri taşınması gereken örneklerdir bunlar.

İşte bu köyler, talepleri ve mücadele biçimleri:

Manisa'nın Salihli ilçesine bağlı Kabazlı köylüleri, bölgeye katı atık çöp depolama tesisi yapılması kararını protesto ettikleri için toplam 860 seçmen oy kullanmayı reddetti. Seçim sandığının kurulduğu okulun önünde toplanan köylüler, oy kullanma süresi bitene kadar burada oturarak seçimleri protesto ettiler.

Kürt illerinde de seçimler protesto ederek sandığa gitmeyenler oldu. Urfa'nın Viranşehir ilçesinde, eğitim, sağlık ve altyapı konusunda yeterli hizmeti almadıklarını söyleyen köylüler, bir köy ve mezrada toplam 850 seçmen olarak oy kullanmayı reddettiği için sandığa gitmedi. Aynı şekilde Siverek'e bağlı Gökçetaş köyünde, 156 seçmen, Kars'ın Büyük Çatak köyünde ise 448 seçmen, Digor ilçesine bağlı Sorguçkavak köyündeki 291 seçmen oy kullanmadı. Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Uzungeçit Beldesinde de 1600 seçmen, yollarının yapılmamasını protesto etmek için seçimlerde oy kullanmadı.

Hakkari'nin Yüksekova ilçesine bağlı iki köyde ise köylüler açık oya zorlandıkları için oy kullanmayı reddettiler.

Tarım işçilerinden bir kısmının ise, yol masrafları nedeniyle köylerine dönemediği, o yüzden oy kullanamadıkları ortaya çıktı. Konya'ya çalışmaya gelen 10 bin kadar mevsimlik işçinin Adana, Mersin ve Kürt illerine geri dönemedikleri için oy kullanamadıkları belirtildi.

"Oy Yok" Diyene Saldırı

Haklar ve Özgürlükler Cephesi üyelerinin, 16 Temmuz'da Ankara'da seçimleri protesto etmek için yaptığı eyleme saldıran polis, 154 kişiyi gözaltına aldı.

Sokak ortasında işkence edilerek gözaltına alınan 154 kişiden 27'si yaşları 18'den küçük olduğu için önceden bırakılırken, geriye kalanlar tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edildiler. Mahkemeye sevk edilenlerden 87'si tutuklanarak cezaevine gönderildi.

İstanbul, İzmir ve Adana'dan yola çıkarak Ankara'ya gelen HÖC'lüler "Seçim Çare Değil" talebiyle yaptıkları, oy vermeme çağrısını duyurmak için Yüksel Caddesi'nde toplandılar. Meclise yürümek isteyen HÖC'lülerin önüne polis barikat kurdu. Bunun üzerine 6 saate yakın oturma eylemi yapan HÖC'lülere, saat 22 civarında saldıran polis, eylemcileri yerlerde sürükleyerek, tekmeleyerek ve copleyarak gözaltına aldı. Eylemcilerin kafaları, gözleri dayaktan şişerken, iki kişi hastaneye kaldırıldı. Otobüsün içinde direnişlerini sürdüren eylemcilere yoğun bir şekilde gaz sıkıldı.

Seçimlere gitmeme çağrısı yapan "Mücadele Birliği Platformu" üyeleri de 21 Temmuz'da Taksim'de, basın açıklaması yapmak istedi. Bu eyleme de saldıran polis, eylemcileri gözaltına aldı.

8 Temmuz'da ise, Galatasaray Postanesi önünde "Demokratik Haklar Platformu" üyeleri, Kürtlere uygulanmış imha ve inkar politikalarını protesto etmek için basın açıklaması yaptı. Eylem bittikten sonra basın açıklamasını okuyan Hümeysra Doğan gözaltına alındı.

Gerek seçim öncesinde gerek seçim sürecinde, kitlelere "demokrasi gereği" mutlaka oy verin çağrısı yapan devlet, seçimi protesto eden ve oy vermeme çağrısı yapan devrimcilere vahşice saldırdı. Burjuvazi için çok önemli olan 22 Temmuz seçimleri öncesinde,

kitleleri ırkçı ve şoven söylemlerle manipüle ederek, çözümün sandıktan çıkacak sonuçlara bağlı olduğunu iddia ettiler ve etmeye devam ediyorlar. Beş yılda bir "hatırladıkları" kitlelerin, işçilerin ve emekçilerin kendi talepleriyle sokağa çıkmasını ise hazmedemedikleri gibi, saldırılarıyla, baskılarıyla yıldırmaya çalıştılar. Çünkü biliyorlar ki, ne kadar çok oy vermeyen çıkarsa, o kadar sistemden kopuş olacak. Onun içindir ki tüm basın-yayın araçlarından "kime olursa olsun oy verilmesi"ni vaaz ediyorlar. Otobüslerle, vapurlarla insanları tatillerinden getirdiler, bizim vergilerimizle yardımlar dağıttılar. Ancak, sandığa bağlayabildikleri kitleler, geçici olarak onların politikalarına angaje olabilirler. Günler ilerledikçe baskı ve manipülasyonla kurdukları politik üstünlükleri, aleyhlerine dönecek ve kopuş artacaktır.

İP çetesinin saldırıları

22 Temmuz seçimlerinde devletin devrimci ve demokratlara saldırılarının yanı sıra faşist partilerin saldırıları da yoğunlaştı. Devrimci-demokratların yoğun olduğu semtlere giremeyen İP, MHP vb. düzen partileri, silahlarla, demir çubuklarla, kendilerini kovan devrimcilere, işçi ve emekçilere saldırdılar.

Ankara'da Tuzluca'yır'da ses aracıyla gezen İP çetesine müdahale eden devrimciler, arabayı taşıyarak mahalleden kovdular. Daha sonra 40-50 kişilik bir grupla Mamak İşçi Kültürü'nün önüne gelen İP'liler, içeriye girmeye çalışarak, camları demir çubuk ve taşlarla kırarken, onlara engel olan devrimcileri de azgınca saldırdılar. Devrimcilerin toplanması, işçi ve emekçilerin gelmesiyle birlikte panik içinde mahalleyi terk eden İP'lileri polis sadece izlemekle yetinirken, İP binası önünde de önlem aldılar. Saldırıda devrimcilerin bir kısmı yaralanıp hastaneye kaldırıldı.

Gazi Mahallesi'nde ses aracıyla propaganda yapan İP çetesi, devrimcilerin arabalarını taşılamasıyla mahalleden kaçmak zorunda kaldılar. Ancak kaçarken de kitlenin üzerine ateş açmayı ihmal etmediler. Buna benzer saldırılardan biri de Gülsuyu'nda meydana geldi. ırkçı-faşist söylemleriyle halkı zehirlemeye çalışan İP'liler burada da gerekli cevabı alınca, kitlenin üzerine kurşun yağdırdılar. Herhangi birine zarar gelmezken, saldırganların arabaları parçalandı.

19 Aralık duruşması...

19 Aralık 2000'de devlet tarafından gerçekleştirilen ve 28 devrimcinin katledildiği katliamın davaları sürüyor. Yıllar boyunca "cezaevlerini eğitim yuvasına çevirmişlerdi, militan yetiştiriyorlardı" demagogisini kullanan devlet, 19 Aralık'ta tüm ülke çapında cezaevlerine saldırı düzenlemiş ve 28 devrimciyi katletmişti. On binlerce asker, yüzlerce ağır silahın kullanıldığı bu operasyona "hayata dönüş" adını verdiler, dalga geçmesine... Ardından da tutsakları kastederek "diren-diler, ateş açtılar, onun için bu kadar ölüm oldu" dediler.

Ancak kendi mahkemeleri bile, onların bu yalanlarını yüzlerine vuruyor şimdi. Katliamın sorumlusu olarak bir yandan devrimci tutsaklar yargılanmaya devam ederken, diğer yandan katliamı gerçekleştirdikleri için haklarında dava açılan askerler, gardiyanlar, el altından korunarak yargılanıyorlar.

6 Temmuz'da Üsküdar Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Ümraniye Cezaevi'ndeki operasyonla ilgili davada, yüzbaşı Uğur Pamukçu'nun 2 Mart tarihinde verdiği savunma ortaya çıktı. Pamukçu savunmasında, Ümraniye'de devrimci tutsaklar tarafından öldürüldüğü iddia edilen yüzbaşının, Halkalı Komando Birliği'nin açtığı ateş sonucu öldürüldüğünü itiraf etti. Metin Kurt adlı asker, operasyonlar sürerken ölmüştü.

Devlet, "silahları vardı" diyerek devrimcilerin üzerine yıkmaya çalıştığı katliamın sorumluluğundan kaçamayacaktır. 19 Aralık operasyonunda ve sonra devam eden 00 eyleminde toplam 122 devrimci ölümsüzleşti. Bunların hesabını vereceği günler gelecektir elbette. Ancak devletin kendi mahkemelerinde dahi deşifre olması önemlidir. Bu katliamın sorumlularının yargılanmasını ve kamuoyu önünde teşhir edilmesini sağlamak önemlidir. Katiller er geç halka hesap verecektir.

22 Temmuz seçimlerinin özgünlüğü: “BAĞIMSIZ” ADAYLAR

Son seçimlerin en belirgin yönü, “bağımsız aday” enflasyonuydu. Türkiye çapında toplam 700 civarında “bağımsız”, milletvekilliğine aday oldu. Bu, bugüne dek yapılan seçimlerde görülmemiş bir durum, bir rekordu. Bu rekorun en önemli sebebi ise, hiç kuşkusuz yüzde 10 barajıydı. Barajın altında kalan kimi partiler, barajı delebilmek için “bağımsız aday”larla seçimlere girmek zorunda kalmışlar, bu yola sürüklenmişlerdi. Kimisi de hiçbir parti ile bağı olmayan, grupsal veya bireysel çıkışlardı.

“Bağımsızlar”ın ne kadar “bağımsız” olduğu, bu sistem içerisinde “bağımsız” olabilmemesinin, sınıflar ve siyaset üstü kalabilmenin imkansızlığı çok açık bir konudur. Adaylardan bazılarının hiçbir partiyle organik bağı olmaması, siyasal görüşleri olmadığı anlamına gelmez. Kişisel popülaritesini arttırmak, ekonomik çıkarlarını korumak vb. için de aday olanlar vardır. Fakat her birinin hizmet ettiği bir amaç, bağı olduğu bir grup, cemaat, ekip vb. olduğu ve bunun da siyasal bir duruşa tekabül ettiği ortadadır. Dolayısıyla Baskın Oran kampanyasını yürütenlerin öne çıkardığı “bağımsızlık”, örgütsüzlüğe methiyeler düzme noktasına varmıştır ki, bu tam da burjuvazinin kitlelere empoze etmek istediği şeydir.

Sonuçta şu ya da bu amaçla yüzlerce kişi “bağımsız” aday olmuştur ve 22 Temmuz seçimlerine damgalarını vurmuşlardır. Toplam 1 milyon 800 bin civarında oy almışlar, fakat ancak 26’sı meclise girebilmiştir. Mecliste grup oluşturacak bir sayıyı elde eden DTP’nin yanı sıra, Büyük Türkiye Partisi’nin genel başkanı Muhsin Yazıcıoğlu, eski başkanlardan Mesut Yılmaz, yine eski milletvekili Kamer Genç ve DTP’nin de destek verdiği ÖDP eski başkanı Ufuk Uras meclise “bağımsız aday” olarak giren kişilerdir.

Ve bu seçimler, barajın, “bağımsızlar”la delindiğini göstermiş, yeni bir seçim ve siyasal partiler yasası değişikliğini zorunlu hale getirmiştir.

“Bağımsızlarda” patlamanın nedenleri

“Bağımsızlar”daki artışta bir faktör, DTP’nin hedeflediği 35-40 milletvekiline ulaşmasını engellemek için özellikle Kürt illerinde devletin bilinçli bir şekilde “bağımsız” aday sayısını arttırmasıdır. Fakat aslolarak, seçim sistemindeki çarpıklıktan, yüzde 10 gibi dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş yüksek barajdan, siyasal partiler yasasındaki anti-demokratik uygulamalardan kaynağını aldığı da ortadadır.

Herhangi bir partiden aday olabilmek; hem çok büyük paralar, hem de parti yönetimleriyle çok yakın ilişkiler gerektirmektedir. Oysa “bağımsız” adayın, sadece milletvekili adaylarında aranan şartlara uygun olması ve başvuru için gereken parayı yatırması yetmektedir. Onun için şu ya da bu partiyle doğrudan bağı olmayan birçok aday, farklı amaçlarla da olsa seçimlere katılmıştır. Bunların içinde sesini duyurmak, sorunlarına dikkat çekmek isteyen, fakat bugün-

“Bağımsızlar”da görülen artışın önemli bir nedeni, kitlelerin düzen partilerinden uzaklaşmalarıdır. Bu durum, yeni arayışları getirmekte ve “bağımsız”ların şansını arttırmaktadır. Örneğin Ufuk Uras ve Baskın Oran’ın “bağımsız aday” olarak öne çıkmasında ve Ufuk Uras’ın 80 binin üzerinde oy alarak meclise girmeyi başararak, en önemli unsur budur. Özellikle “sol”daki boşluk, düzen partilerinin hiç birinin bu boşluğu dolduramaması, “sol” adaylara yönelimi arttırmıştır.

kü seçim ve siyasal partiler yasasıyla buna olanak bulamayan kişiler de vardır. Oysa “bağımsız” olarak seçimlere katılarak kendilerine bu yolu açanlar olmuştur. Örneğin bu seçimlerde “bağımsız aday” olan iki “hayat kadını” bu olanağı yakalayabilmiştir. Sadece ülke içinde değil, dünya basınının da ilgisini çeken bu adaylar, sorunlarıyla ilgili seslerini duyurmayı başarmıştır.

“Bağımsızlar”da görülen artışın önemli bir nedeni ise, kitlelerin düzen partilerinden uzaklaşmalarıdır. Bu durum, yeni arayışları getirmekte ve “bağımsız”ların şansını arttırmaktadır. Örneğin Ufuk Uras ve Baskın Oran’ın “bağımsız aday” olarak öne çıkmasında ve Ufuk Uras’ın 80 binin üzerinde oy alarak meclise girmeyi başararak, en önemli unsur budur. Özellikle “sol”daki boşluk, düzen partilerinin hiç birinin bu boşluğu dolduramaması, “sol” adaylara yönelimi arttırmıştır. CHP’nin klasik sosyal-demokrat partilerin bile gerisinde olması, son seçimlerde açıktan ordunun sözcülüğünü üstlenip şovenizmin bayraktarlığını yapması, kendini “sol”da tanımlayıp daha önce CHP’ye oy verenleri ondan uzaklaştırmıştır. Öyle ki Ufuk Uras’ın adaylığını koyduğu İstanbul 1. bölgede, CHP’nin 1. sıradaki adayı Demirel’in damadı İlhan Kesici’dir. Bu durum, Uras’ın “bölgedeki tek sol aday” propagandasını güçlendirmiştir. Her ne kadar Uras’ın kazanmasında, DTP’nin desteğiyle bazı bölgelerde Kürt seçmenin oylarını alması rol oynamışsa da, CHP’den kopan ve arayış içinde olan kesimlerden de önemli oranda oy almıştır. Keza Baskın Oran’ın da, DTP’nin desteğini çekmesi ve başka bir aday göstermesine rağmen, 40 bin civarında oy alması, azımsanacak bir sayı değildir.

Bağımsız “sosyalist” adaylar

22 Temmuz seçimlerinde “bağımsız”lardaki patla-

manın bir tarafını da “sosyalist” devrimci adaylar oluşturmaktadır. Elbette devrimci bağımsız adaylar, yeni bir olgu değildir. Daha önceki seçimlerde de bu tür denemeler yapılmıştır. Ancak 22 Temmuz seçimlerinde kendine “sol”, “devrimci”, “sosyalist” diyen aday sayısında da bir patlama olduğu kesindir.

Kimi devrimci yapılarda, seçimlerde kitlelerde artan politizasyonu değerlendirmenin, devrim ve sosyalizm propagandasını yükseltmenin neredeyse tek biçimi, “bağımsız aday” göstermek olmuştur. Bunların başını ESP ve BDSP çekmektedir. Öyle ki bu yapılar, seçimlerde “bağımsız aday” göstermeyenleri “apolitiklikle” suçlayacak kadar apolitik bir yaklaşım sergilemekte, son yıllardaki yerel ve genel tüm seçimlerde, nesnel ve öznel koşulları hiçe sayarak aday çıkarılmaktadırlar.

Tabi ki, her iki yapının kendi içinde farklılıkları vardır. ESP, reformist Kürt hareketinin politik çizgisine angaje olan duruşunu, seçim politikasında daha açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Son seçimlerde de Kürt illerinde ve aday göstermediği yerlerde DTP’yi destekleyeceğini deklare etmiş, onun için çalışmıştır. BDSP ise, kendi çizgisini propaganda etmek için aday çıkarmakta, bunu da devrim ve sosyalizmin propagandasını yapmanın tek yoluymuş gibi göstermektedir. Oysa seçimleri boykot taktiği izleyen veya “oy verme” çağrısı yapan biz dahil birçok siyasal yapı, seçim süresince bağımsız ajitasyon-propaganda faaliyetleri ile düzen ve düzen partilerinin teşhirini yapmakta onlardan geri kalmamıştır.

Daha önce çeşitli yazılarımızda ifade ettiğimiz gibi, seçim sürecini devrimci bir tarzda değerlendirmenin tek yolu, “bağımsız aday” çıkarmak değildir. “Bağımsız aday” çıkarmanın, nesnel ve öznel koşulları vardır. Nesnellik, seçimlerin hangi koşullarda yapıldığı ve o koşullarda aday gösterip göstermemenin ne kadar doğru olduğunun saptanmasıdır. Öznellik ise, buna güçlerinin ne kadar elverdiğidir. Salt propaganda için “bağımsız aday” çıkarılmaz. “Bağımsız aday” çıkarıp da kazanma hedefiyle çalışmamak da olmaz. Bunun ne kitleler nezdinde, ne de kendi tabanında bir inandırıcılığı kalmaz çünkü.

Oysa bizde “sosyalist” etiketi ile “bağımsız aday” olanlar, devrimci hareketin güçsüzlüğünü ortaya koymaktan başka bir sonuç elde edebilmiş değillerdir. En yakın çevresinden, arkadaş ve akrabalarından bile oy alamayan, kendi çalıp kendi oynayan, bu yönleriyle burjuvazinin diline düşen ve dolayısıyla devrim cephesinde moral bozucu bir etki yaratan olmaktadır.

22 Temmuz seçimlerinde sadece ESP, BDSP değil, irili-ufaklı birçok devrimci gruptan “bağımsız aday” çıktı. Çarpıcı olan; birçok sorunla ilgili devrimci yapıların ortak hareket ettiği platformlar oluşurken, seçimler sürecinde bir araya gelmek, ortak politika belirlemeye çalışmak, koşullar uygunsa ortak aday ya da adaylarda birleşmek gibi bir girişimin olmamasıdır.

İlkesel olarak “bağımsız aday” çıkarmaya karşı olmadığımız bilinmektedir. Ancak bunun hem nesnel, hem öznel koşulları olmalıdır. Bugüne dek komünistler, bu iki koşulun birleştiği durumlarda, birçok ülkede parlamentodan yararlanmışlardır. Almanya’da Bulgaristan’da ve Çarlık Rusya’sında komünist vekiller, parlamento kürsüsünden düzenin teşhirini yapmışlar, parlamentoda dönen dolapları ortaya çıkarmışlar ve kitleleri bu yönde harekete geçirmişlerdir.

Hatta reformist parti ve gruplarla ittifak arayışları olmakta fakat devrimcilerle ortaklaşma çabası görülmektedir. Her yapı adayını ilan etmekte ve onu “sosyalist” bağımsız aday olarak gösterip tüm devrimci demokratların desteğini beklemektedir. Politikanın belirlenmesi, adayların saptanmasında ortaklık aranmadan, destek beklenebilir mi? Bu, devrimci-demokrat tüm kesimlere bir dayatma değil midir? Böyle bir çalışmanın başarı şansı olabilir mi? Sonuçları zaten ortadadır.

Doğru devrimci tavır

İlkesel olarak “bağımsız aday” çıkarmaya karşı olmadığımız bilinmektedir. Ancak bunun hem nesnel, hem öznel koşulları olmalıdır. Bugüne dek komünistler, bu iki koşulun birleştiği durumlarda, birçok ülkede parlamentodan yararlanmışlardır. Örneğin Bolşevikler, devrim öncesinde Rusya’nın parlamentosu Duma’da grup oluşturabilecek oranda milletvekili çıkarmayı başarmıştır. Keza Almanya’da, Bulgaristan’da, komünistlerin parlamentodan nasıl yararlandığını gösteren güzel örnekleri vardır. Buralarda komünist vekiller, parlamento kürsüsünden düzenin teşhirini yapmışlar, parlamentoda dönen dolapları ortaya çıkarmışlar ve kitleleri bu yönde harekete geçirmişlerdir.

Seçimlere “bağımsız aday” olarak girenler de güya bu örnekleri referans almakta, ama ne koşullar, ne vasıflar yönüyle ona uygun davranmaktadırlar. Her koşulda seçimlerde “bağımsız aday” gösterilmeyeceği gibi, adayların nitelikleri ve görevleri de önem kazanır.

Daha öncesi bir yana, yakın dönemden örnek vermek gerekirse; 3 Kasım 2002 seçimlerinde, kitleleri “sandık başına gitmemeye” çağırdık. Bu politik saptamada, belirleyici olan nesnel koşullardı. Ardından bir buçuk yıl sonra gerçekleşen yerel seçimlerde ise, mahalli birimlerde devrimci demokrat adaylara oy verilebileceğini söyledik ve desteklediğimiz adaylar oldu. Kuşkusuz yerel ve genel seçimler arasında fark vardır ve seçim politikası da ona göre belirlenir. 22 Temmuz seçimlerinde ise, kitlelerin seçimlere ilgisini arttırmıştı ve katılımın fazla olacağı belli olmuştu. Politikamız da sandığa gidildiği durumda geçersiz oy verilmesi veya devrim ve sosyalizm taleplerinin atılması şeklinde oldu. Burada belirleyici olansa öznel koşullardı. Yani “bağımsız aday”la katılmamanın önündeki engel, özelde kendimizin, genel olarak devrimci hareketin güç sorununda düğümleniyordu.

Özcesi, “bağımsız adaylarla” seçimlere katılmak için, nesnel ve öznel koşulları olgunlaşmış olmalıdır. Bu koşullar varsa, komünist ve devrimci adaylar çıkmalıdır. Böyle bir durumda da devrimci hareket içinde bir seçim ittifakı, güç birliği olmalıdır. Seçim çalışmasının içeriği, hangi taleplerin öne çıkarılması gerektiği, faaliyetlerin nasıl, hangi araç ve biçimlerle yürütüleceği, seçilme durumunda nelerin yapılacağı vb. ortak bir programla çıkılmalıdır. Yanı sıra aday veya adayların niteliği de önemlidir. Devrimci hareketi gerçekten temsil edecek, kitlelerin nezdinde de kabul görececek isimlerde hemfikir olunmalıdır. Ancak böyle bir ön hazırlığın ve fikir birliğinin üzerinden gerçekten devrimci bir bağımsız aday çalışması yapılabilir ve böyle bir çalışmanın devrime, sosyalizme yararı dokunabilir.

Sonuç yerine

22 Temmuz seçimlerindeki “bağımsız adaylar”da patlama, gerek anti-demokratik seçim ve siyasal partiler yasa-sının delinmesi, gerekse kitlelerin düzen partilerinden

farklı arayışlara yönelmesi bakımından önce çıkan bir yöntem olmuştur. Fakat şu çok net bilinmelidir ki, “bağımsızlık” örgütsüzlük değildir; “bağımsızlar”daki patlama ve kitlelerin geçmişe oranla “bağımsızlara” yönelmesi de, asla örgütsüzlüğe rağbetin artması olarak görülemez. Zaten “bağımsızlar” içinde en fazla oy alanlar, politik kimlikleri ve partileriyle bağları bilinen, bunu açıkça ortaya koyan kişilerdir.

Komünist ve devrimci adaylar açısından ise, seçimlere “bağımsız” olarak girmek, bir tercih değil, zorunluluktur. Sadece şu an varolan yasaların anti-demokratikliği bir yana, burjuva demokrasisiyle yönetilen ülkelerde bile, gerçekten komünist ve devrimci bir hareket illegal örgütlenmek zorundadır ve adayını da doğrudan kendi adıyla çıkaramaz. Görüşlerini ve amaçlarını asla saklamadan, aksine asıl misyonunun bunları en geniş kitlelere yaymak olduğunu bilinciyle “bağımsız” olarak girmek zorunda kalır. Kitleler de adayın siyasal görüşlerini, bağlı bulunduğu hareketi bilir ve oyunu ona göre verir. Bu, yasaların açıklarından yararlanma, özgürlük alanlarını mücadele ile açma çabasıdır. Burada önemli olan parlamentarizme düşmemek, kitlelerde parlamentoya girmekle düzenin değişeceği yanılsamasını yaratmamaktır. Parlamenter mücadele, devrim ve sosyalizm hedefini güçlendirmek için kullanılacak bir araçtır, kendi başına bir amaç ve sorunların çözüm yöntemi değildir.

Burjuvazi de bu durumu bilmektedir ve çoğu kez kendi yasalarını bile çiğneyerek engellemeye çalışır. Ancak kitlelere nüfuz etmiş bir hareketi, ne kadar engellemek istese de başaramaz. Kürt ulusal hareketinin 20 yıllık tarihi bunun somut göstergesidir. Ve 22 Temmuz seçimlerinde DTP, yine birçok engele rağmen, yıllar sonra yeniden meclise girmeyi başarmıştır.

Buna karşın “sosyalist” devrimci adayların oy oranında bir değişiklik olmadı, yine en fazla yüzölçü sayılarda kaldığı görülmüştür. Çünkü yaklaşık on yıllık bir süredir gerek toplumsal harekette, gerekse devrimci yapılarda ciddi bir değişiklik yoktur. Bunun birçok nedeni sırala-

nabilir fakat verili durum budur ve taktikler de buna göre belirlenmelidir.

Devrimci hareketin durumu ortadayken, olduğundan çok daha büyük, çok daha güçlü görünmeye çalışmak ve buna göre politika belirlemek, hareketin gelişimine bir fayda sağlamadığı, varolan tabloyu değiştirmeye yetmediği gibi, böyle davranmaya çalışanları, sadece komik durumlara düşürmektedir. Bugünün ‘postmodern’ dünyası görüngülerle ilgilenmektedir. “...miş gibi görünmek” bu dünyanın modası ve temel davranış biçimidir. İktidar perspektifi taşıyan devrimci yapıların ise, politikalarını belirlerken ayaklarının yere basması zorunludur.

Son seçim sonuçları da, her seçimde “bağımsız adaylarla” çıkmanın anlamsızlığını, dahası yıpratıcı bir niteliğe büründüğünü göstermekte, dolayısıyla nesnel ve öznel koşulları hesaba katmayan bir seçim taktığının başarı şansı bulunmadığını kanıtlamaktadır.

Devrimci hareket, bu sonuçlar üzerinden kendi adına dersler çıkarmalı, kendini yenilemeli, koşullardan kopuk taktiklerden uzak durmalıdır. Seçim dönemlerinde artan politizasyonu değerlendirip kitlelerle buluşmanın, onları devrimci kanallara akıtabilmenin çok çeşitli yol ve yöntemleri vardır. Bu konularda ne kadar ortaklaşma sağlanır ve birlikte hareket etmenin biçimleri yaratılırsa, kazanımlar da o ölçüde artacaktır.

Hrant Dink duruşması

Hrant Dink’in öldürülmesiyle ilgili duruşmanın ilki 2 Temmuz 2007’de Beşiktaş Ağır Ceza Mahkemesi’nde yapıldı. Hrant Dink’in katili Ogün Samast, planlayıcıları Yasin Hayal, Erhan Tuncel ve diğerlerinin yargılanmasında yine devlet, katilleri korumak için elinden gelen her şeyi yaptı. Hazırlanan iddianamede Trabzon emniyet müdürünün verdiği rapor doğrultusunda, sanıkların örgüt üyesi değil, arkadaş grubu olarak yargılanması istendi. Suikastin olduğu günden beri devletle ilişkileri defalarca tescillenen katiller, mahkeme salonunda da birbirlerini suçlamaya devam ettiler. Ogün Samast, mahkemede “susma” hakkını kullanırken, Yasin Hayal suikastin devlet tarafından planlandığını belirterek, sorumluluğu Erhan Tuncel ve emniyetin üzerine attı.

Hrant Dink’in ailesinin yanı sıra, mahkemeye 400’e yakın avukat katılırken, katilleri de 13 avukat savundu. Mahkeme öncesi ve esnasında dışarıda bekleyen bin kişi eylem yaparak, katillerin yargılanmasını istediler. “Hepimiz Hrant’ız” pankartını açan kitle sık sık, protesto ve dayanışma sloganlarını attı. Katillerin avukatları da provokatif davranışlar gösterdi. Dink ailesine ve mahkemeye katılan avukatlara sözlü ve fiili saldırılarda bulunan avukat, yargılama sürecini de etkilemeye çalıştı.

Dink’in öldürülmesinin üzerinden 7 aylık bir süreç geçmesine rağmen, devlet, ortaya çıkan ilişkileri “münferit” olaylar şeklinde değerlendirmeye devam ediyor. Her gün askerin polisin ya da askerin içinde yer aldığı çeteler ortaya saçılırken, bombalarla, silahlarla dolu hücre evleri ortaya serilirken, tam bir iki yüzlülükle sürdürdükleri mahkemelerde katillerin en az ceza alması için elinden geleni yapmaktadır. Katillerin arkadaş çevresi olduğunu söyleyerek, kendi suçunu üzerinden atmaya çalışıyor. Trabzon emniyet müdürlüğü, iç işleri bakanlığı, askeri kuvvetlerin işin her aşamasında içinde yer aldığı suikast, yargılama sürecinde tıpkı Susurluk’ta olduğu gibi, Gazi katliamı davasında olduğu gibi devletten bağımsız bir şekilde ele alınmakta, siyasi manevralarla yönü değiştirilmektedir. “Birkaç çocuk edebiyatı”nın tutmadığı ve tutmayacağını bildikleri için de süreci uzatarak, tepkileri yumuşatmaya, sönmülmeye bırakmak istiyorlar. Ancak, kitleler nasıl Hrant Dink’in cenazesinde yüz binlerle sokağa çıktıysa, yargılama sürecinde de ellerini katillerin ve devletin yakasına yapıştırmıştır. Tüm sorumluların bir an önce açığa çıkarılması ve kamuoyuna açık bir şekilde yargılanması talebiyle yürütülecek bir mücadele hattıyla hesap sorulacaktır.

Ayrıca Hrant Dink’in Reuters haber ajansına verdiği bir demecin Agos gazetesinde yayınlanmasının ardından 301. maddeden açılan duruşma Şişli adliyesinde görüldü. Yoğun güvenlik önleminin alındığı adliye binasının önünde duruşmaya katılanlar aranarak mahkeme salonuna alınırken, Agos gazetesini temsilen 20 avukat duruşmaya katıldı. 301. maddenin ırkçı ve şoven yüzünü teşhir eden avukatlar, Hrant Dink’e dava açılmadığını hatırlattılar. Mahkeme 11 Ekim 2007 tarihine ertelendi.

DTP 22 Temmuz seçimleriyle yeniden mecliste. HEP, DEP, HADEP, DEHAP geleneğinden gelen DTP, '93 seçimlerinde SHP çatısı altında giren DEP milletvekillerinden sonra, yani 15 yıl aradan sonra yeniden meclise girmeyi başardı. Yaka-paça atıldıkları meclise, şimdi hem de grup kuracak bir sayı ile geri döndüler. Bu Kürt halkının bir "rövanşı"ydı gerçekten de. Peki Kürt milletvekilleri bu duyguyla mı hareket edecekler?

Elbette bu 15 yıllık sürede sadece partinin ismi değişmedi. Programları, politikaları, duruşları da değişti... Dünyanın ve ülkenin içinde bulunduğu koşullar ve Kürt sorunun geldiği boyutlar da... Ne dönem aynı dönem, ne meclis aynı meclis, ne Kürt ulusal hareketi aynı hareket...

Ama değişmeyen şeyler de var. Örneğin Türk devletinin faşist-şoven yapısı değişmedi. Aksi-ne daha da koyulaşarak sürüyor. Kürt halkı üzerindeki baskı ve asimilasyon politikaları değişmedi. Kirli savaş olanca şiddetiyle devam ediyor. Köyler boşaltılıyor, "sınırlotisi operasyon" hazırlıkları tüm hızıyla sürüyor vb...

Böyle bir ortamda DTP, eskisinden daha fazla milletvekili ile meclise girdi. Söylenildiği gibi bu, "yeni bir dönem, yeni bir sayfa" mı? Oysa bu sayfanın hiç de "beyaz bir sayfa" olmadığı herkes tarafından biliniyor. Geçmişin izleri bir yana, halen süregelen kin ve nefretle nasıl "yeni bir sayfa" açılabilir ki?

DTP'nin meclise gireceği kesinlik kazandığı andan itibaren burjuva medyanın en büyük merakı ve tek sorusu, Kürt milletvekillerinin geçmişteki 'hatalarını' tekrar edip etmeyeceği oldu. Seçim kampanyası boyunca da Kürt adaylarına neredeyse sorulan tek soru buydu. Kürt adaylar da adeta tövbe etmiş çocuklar gibi, yemin billah ettiler, "geçmişin hatalarını" bir daha tekrarlamayacaklarına dair...

Diğer partilere Kürt vekillere karşı aynı şekilde davranıp davranmayacaklarını soran yoktu. Geçtiğimiz aylarda yaşamını yitiren Orhan Doğan'a yaptıkları gibi yaka-paça meclisten götürmelerini kınayan, bu görüntülerin bir daha yaşanmasını istemeyen yoktu. Seçim kampanyasının MHP-AKP arasında Öcalan'ın asılması için ip atmakla geçmesinin Kürt halkında neler yarattığını merak eden yoktu. Başbakan Erdoğan'ın yine seçim konuşmalarında, MHP ile DTP'nin aynı mecliste yer aldıklarında çatışma çıkacağı tehdidini sorgulayan yoktu.

Elbette bunun bir yanı, burjuva medyanın, devletin şoven politikasının önemli bir ayağı olmasıdır. Ancak DTP'li adayların sürekli alttan alan, hep geri adım atan tutumlarının da bunda payı olduğu bir gerçektir. Seçim kampanyası boyunca o kadar geriden almalarına rağmen, hemen her konuşmalarında soruşturmaya uğramaktan, davalar

Kürt vekiller yeniden mecliste!

DTP, Kürt illerinin önemli bir kısmında birinci parti olma özelliğini AKP'ye kaptırmış durumdadır. Metropollerdeki düşüş ise daha çarpıcıdır. Kürtlerin yoğun olarak oturduğu İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin gibi illerde büyük bir oy kaybı sözkonusudur. Ufuk Uras'ın liberal aydınlara kadar çok geniş bir kesime hitap etmesi, Sahabat Tuncel'in ise bir bayan tutsak olması DTP ile uzaktan yakından bağı olmayan pekçok kişinin onlara oy vermesini sağlamıştır. İstanbul'da DTP'nin gerçek durumu, Doğan Erbaş'a verilen oylardadır.

açılmasından kurtulamadılar. Demek ki bu devletin saldırıya geçmesi için, Kürt adayların geçmişe göre daha alçak bir profil çizmeleri yetmiyordu. Kendi deyimleriyle "olgunlaşmaları", "değişmeleri" de devlete kafi görünmüyordu. Kürt olduklarını söylemeleri, Kürtçe konuşmaları, suçlanmaları için yeterliydi.

Asıl sorulması gereken soru; böyle bir ortamda Kürt vekilleri mecliste nelerin beklediğidir. Öte yandan DTP, ne yapacak, nasıl bir duruş sergileyecektir? Ve daha önemlisi; Kürt sorunu Kürt vekillerin meclise girmesiyle çözülecek midir?

Önce seçim sonuçlarıyla ortaya çıkan tabloya iyi bakmak, irdelemek gerekir. '90 yıllardan bu yana seçim sonuçları karşılaştırıldığında, Kürt hareketinin oy oranlarında azalma olduğu görülecektir. Son iki seçimi karşılaştırsak; 3 Kasım 2002'de yüzde 6.4 almışken, 22 Temmuz 2007'de yüzde

Eski DEP milletvekilleri Kürtçe konuştukları için on yıl cezaevinde yattılar. Şimdi DTP milletvekilleri, aynı 'hata'ları yapmayacakları konusunda yemin billah ediyorlar.

3.4 civarında oy almışlardır. Yani yüzde 3 oranında bir düşüş vardır ki, bu çok önemli bir orandır.

DTP, Kürt illerinin önemli bir kısmında birinci parti olma özelliğini AKP'ye kaptırmış durumdadır. Metropollerdeki düşüş ise daha çarpıcıdır. Kürtlerin yoğun olarak oturduğu İstanbul, Ankara, İzmir,

Adana, Mersin gibi illerde büyük bir oy kaybı sözkonusudur. Kaldı ki bu illerde DTP adaylarına devrimci-demokrat kesimlerden de oy gitmiştir. Hatta Ufuk Uras gibi isimler, geçmişte CHP'ye oy verenlerden, liberal aydınlara kadar daha geniş kesimlerden oy alabilmiştir. İstanbul 3. bölgeden seçilen Sebahat Tuncel'in ise, bir bayan tutsak olması ve seçildiği durumda içeriden çıkacak olması, DTP ile uzaktan yakından bağı olmayan birçok kişinin oy vermesine yol açabilmiştir. Buna karşın İstanbul 2. bölgede Baskın Oran'ın karşısına çıkarılan Doğan Erbaş 40 bin civarında oy alabilmiştir. İstanbul'da DTP'nin gerçek oyu, Erbaş'a verilen oylardır. İz-

mir'de de her iki bölgede 40 bin civarında oy almışlardır. Ankara'da durum daha vahimdir, iki bölgede ortalama 8-10 bin civarında oy almışlardır. Adana ve Mersin'de 50 bin civarında olmakla birlikte, daha önceki seçimlere göre önemli bir düşüş göstermektedir.

Kısaca DTP, önceli partilerle kıyaslandığında son seçimlerde hemen her yerde düşüş içindedir. Ölümünden önce yaptığı bir konuşmada Orhan Doğan, "4 Kürt'ten 3'ünün oyunu alamıyoruz, bunun üzerine düşünmemiz gerekir" diyordu. Türkiye'de 20-25 milyon civarında Kürt nüfus olduğu söylenir. Bunların 15 milyonunun seçmen olduğunu varsayarsak, DTP'nin toplam Kürt seçmenin onda birinin bile oyunu alamadığı ortaya çıkar. Yani son seçimlerde 10 Kürt'ten 9'u DTP'ye vermemiştir. DTP, "Türkiye partisi olacağız" dedikçe, bırakalım çeşitli milliyetlerden oy almayı, Kürt halkından bile oy almakta zorlanmaktadır artık. Elbette DTP üzerindeki baskılar hiçbir partide yoktur. Ancak baskıların en yoğun olduğu dönemlerde bile DTP önceli partiler, daha yüksek bir oy oranı tutturmuştur.

Bunun birinci nedeni, Öcalan'ın yakalanmasından sonra girilen tasfiyeci-teslimiyetçi politik kırılmadır. İlk ortaya çıkışındaki politik hedeflerinden vazgeçmesi, düzen-içi çözümlere yönelmesidir. Emperyalistlerle ve işbirlikçilerle uzlaşma arayışındır. Kah AB kriterlerinden, kah ABD'nin Ortadoğu Projelerinden medet ummasıdır. Teslimiyetçi-uzlaşmacı çizgi, Kürt halkının kurtuluş umutlarını yıkarken, Türkiye halklarının da ondan uzaklaşmasını getirmiştir. Bu uzaklaşmada

yanlış eylem çizgisi, tutarsız, çelişik tutumları da rol oynamıştır. Mücadeleci bir çizgi izlediği dönemlerde Türkiye devrimci hareketinin yanı sıra devrimci-demokratların, aydınların desteğini alan Kürt hareketi, bugün bu desteği büyük oranda yitirmiştir.

İkinci nedeni ise, birçok Kürt ilinde iki-üç dönemdir belediyeleri almalarına rağmen, Kürt halkının yaşamında bir değişikliğin olmamasıdır. Kürt halkı onca yoksulluk ve işsizliğin yanı sıra son yıl-

larda arka arkaya yaşanan “doğal afetler”de de büyük acılar çekti. Tabi ki devlet DTP’li belediyeleri zorda bırakmak için maddi desteklerden de mahrum bıraktı. Ancak buna rağmen belediyelerin yapabileceklerini bile yapmadıkları bir gerçektir. Kürt belediye başkanlarının da yolsuzluklara bulaştığı ve giderek halktan koptuğu bilinmektedir. Bunu zaman zaman kendileri de itiraf etmiştir.

Her iki olgu, Kürtler içinde sınıfsal ayrımı daha fazla ortaya çıkarmakta, Kürt zenginleri ile işçi ve emekçileri arasındaki açığı büyütmektedir. Geçtiğimiz yıl Diyarbakır’da gerçekleşen serhildanda da bu farklılaşma görülmüş, burjuva Kürtler evlerinden çıkmazken, yoksul kitleler sokakları doldurmuş, bankalara ve devlet dairelerine saldırmıştı. Keza eylemciler, Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir’i yuhalamış, konuşmasına izin vermemişlerdi.

Buna karşın din propagandası ve sadaka tarzı yardımlarla AKP, bölgede birinci parti konumuna yükselmiştir. AKP’nin Irak-Kürt bölgesine operasyon düzenlenmesine karşı çıkıyor olması da Kürt halkının tercihlerinde önemli bir rol oynamıştır. Şimdi Türk egemenlerini en mutlu eden tablo budur. DTP ise, politikalarıyla AKP’nin ekmeğine yağ sürmüş, onun güçlenmesinin zeminini hazırlamıştır adeta. Seçim kampanyasını CHP karşıtlığı biçiminde yürütmüş, AKP’yi karşısına almamaya çalışmıştır. Onlara göre AKP, “statükoculara” karşı “değişimci”leri temsil etmekte, “darbe”ye karşı “demokrasi”yi savunmaktadır. Seçim öncesi de AKP-DTP işbirliğinden sıkça söz edilmiş, DTP buna yeşil ışık yakmıştır. Sonuç ortadadır!

* * *

Bütün bunların üzerinden DTP’nin mecliste nasıl bir profil çizeceği bellidir. O, açık veya gizli AKP ile işbirliği içinde olacaktır. AKP’nin gerek AB projesi, gerekse ABD’ye yakınlığı ve BOP’a hizmet edeceğini ilan eden çizgisi DTP ile çakışmaktadır. Elbette başta MHP ve CHP olmak üzere mecliste yine saldırılara maruz kalacaktır. Hatta yer yer buna AKP’nin de dahil olması muhtemeldir. Şovenizm, tüm düzen partilerinin ortak kesenidir çünkü. Buna karşın DTP olabildiğince alttan alacak, “barış”, “uyum”, “işbirliği” adına, geldiği noktadan bile taviz verecektir.

Bu süreç aynı zamanda DTP’nin kendi içindeki görüş ayrılıklarını daha fazla su yüzüne vuran ve arttıran bir süreç olacaktır. Leyla Zana’nın sözleriyle ortaya çıkan farklılıklar, bir süredir dillendirilen parti içinde Barzanicilerin varlığı vb. daha net görülecektir. Kesin olan; DTP’li vekillerin meclise girmesiyle Kürt sorunun çözülmeyeceği, fakat Kürt ulusunda sınıfsal ayrımların daha fazla belirginleşip kopuşmanın yaşanacağıdır. Kürt belediye başkanlarının birkaç dönemdir işbaşında olmaları nasıl bir sonuç yarattıysa, Kürt vekillerin mecliste olmaları -daha da katlanan- sonuçlar yaratacaktır.

Bu yönleriyle gerek Ufuk Uras gibi liberal reformistlerin, gerekse DTP gibi Kürt reformistlerinin meclise girmeleri, son yıllarda Türkiye devrimci hareketine sirayet eden parlamentarist hayallere darbe vurması ve reformizmin yüzünün açığa çıkması bakımından faydalı olmuştur. Önümüzdeki dönemde bunun pek çok verisi ortaya dökülecektir.

Memur sendikalarının durumu

Türkiye’de 2 milyon 200 bin olan kamu çalışanlarından sadece 855 bin 463’ü sendika üyesi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın resmi gazetede yaptığı açıklamada, toplu görüşme yapacak yetkili sendikalar belli oldu. Türkiye Kamu-Sen ve Memur Sen üye sayılarını artırırken, KESK’te ise üye sayısında düşüş olduğu saptandı. Türk Kamu Sen birinci sırada. Geçen yıl üye sayısı 327 bin 329 olan Türk Kamu-Sen’in bu yıl üye sayı

yısı 350 bin 727’ye çıktı. Geçen yıl üçüncü sırada yer alan Memur-Sen atak yaparak KESK’in önüne geçerek ikinci sıraya çıktı. Memur Sen, bu yıl üye sayısını 203 bin 851’den 249 bin 725’e çıkardı. 2006’da 234 bin 336 üyesi olan KESK’te ise, üye sayısı 231 bin 987’ye düştü.

Bu tabloya göre 11 hizmet kolunda hükümetle toplu görüşme yapmaya yetkili sendikaların 8 Kamu-Sen, 2 Memur Sen, 1 KESK olduğu açıklandı. Memur-Sen’in AKP hükümeti döneminde üye sayısını her yıl ortalama 50 bin civarında artırması dikkat çekiyor.

KESK nereden nereye?

Tabloya bakan her devrimci-demokratlar ve kamu emekçileri, KESK’in nereden nereye geldiğini sormadan edemez. Memur hareketi, sendikal mücadeleye KESK’i yaratan kitle ile başladı ve ilk sendikalara böyle ulaşıldı. Ama o zamanlar hareketin başında reformistler değil, devrimci-demokrat militan kamu emekçileri vardı. Her adım devletle dişe diş çarpışmayı gerektiriyordu. Öyle de yapıldı. Önce fiilen kuruldu sendikalar, sonra yasal haklar söke söke alındı.

Ne zaman ki, sendika yönetimleri reformistlerin eline geçti, KESK bu hale geldi. KESK’in bürokratik reformist yöneticileri, bugün geldikleri noktayı, hükümetlerin diğer sendikaları desteklemesiyle açıklıyorlar. Hükümetlerin, diğer konfederasyonları destekledikleri, göz yumdukları doğrudur. Fakat KESK’in güç yitirmesi, asıl kendi içinde yaşadığı evrimdir. Reformist yöneticiler, geçmişin militan mücadele hattını terk ederek, pasif bir

çizgiye yöneldiler. Adeta tabandaki militan dinamikleri “nasıl eritirim” düşüncesiyle hareket ettiler. Hak elde etmek için değil, dostlar alış verişte görsün kabilinden eylemlerle yetindiler. Mücadele biçimi olarak basın açıklamaları ve Ankara mitingleri iç boşaltmaya dönük eylemler oldu. Taban çalışmalarına yöneleceklerine, diplomasi turları yaptılar. Yeni üye kazanmak için çaba sarfetmediler, hatta varolanları bile erittiler. BES’te demokrat bir yöneticinin söylediği sözler, çarpıcıdır: “Öğretmenleri örgütleyip Eğitim-Sen’e götürdük, sahip çıkmadılar. Şaşırdık, siz bir sürü uğraştık, örgütledik, Eğitim-Sen sahip çıkmadı. Onlar da Memur-Sen’e gittiler” Bu cümleler her şeyi anlatıyor.

Mücadele edilmeden bir şey elde edilmediği gibi, yine mücadele edilmeden bir şeyin korunamadığını KESK’in birinci sıradan üçüncü sıraya “toplu görüşme” muhataplığından düşmesinde görüyoruz. Devrimci-demokrat kamu emekçileri mücadeleye daha sıkı sarılmalı. Tabana inmeli. Kamu emekçilerinin talepleri ekseninde mücadeleyi yükseltmeliler. Sendikaları reformist yöneticilerden kurtarmanın zamanı!

KATİL POLİS GÜLSUYU’NDAN DEFOL!

Gülsuyu mahallesinde 27 Temmuz akşamı son dönemde mahalledeki polis ablukasını protesto etmek için bir basın açıklaması örgütlendi. Eylemden bir saat önce mahalleyi ablukaya alan polis, eylemin başlayacağı Dinler sokağın girişine, son durağa, okul durağına, Fatma Hanım ve özellikle Heykel meydanına yoğun bir yığınak yaptı. Bunun üzerine pazar yolundan Heykel’e yürüyen kitle, polis barikatı ile karşılaştı.

Gaz maskesi ve silahları ile yolu kapatmalarına rağmen, kararlı kitle Heykel’e doğru yürümeye devam etti. Bunun üzerine gaz bombaları ile saldıran polise, ilk etapta taşlarla karşılık verildi. Parkın üstüne doğru çekilen kitle barikat kurdu. Buraya da saldıran devlete bu sefer yanıt molotoflarla oldu. Daha sonra parkın üst sokaklarına doğru sloganlarla ve mahalle halkına ajitasyon çekerek Dinler sokağına doğru yürüyüşe geçildi. Polisin müdahalesiyle dağılan kitle, tekrar toplandı ve Dinler sokağına barikat kurdu. Ve polise taşlarla, molotoflarla saldırıya geçildi.

Polisin Heykel’e doğru çekilmesiyle, okul durağına inildi ve oraya barikat kuruldu. Orada barikatı tutuşturarak kolluk güçleri beklendi. Panzerlerin gelmesi ile birlikte molotoflarla ve taşlarla karşılık verildi. Polis aynı zamanda plastik mermi de kullandı, çatıların üstünden hedef gözeterek ateş açıldı. Dinler sokakta ve üst sokaklarda yaklaşık 1.5 saat süren çatışma devrimcilerin kendi iradesiyle bitirildi.

Eylemde sık sık “Katil Polis Gülsuyu’ndan Defol!”, “Faşizme Karşı Omuz Omuza!”, “Gülsuyu Faşizme Mezar Olacak!” ve “Yaşasın Devrimci Dayanışma!” sloganları atıldı. Eylemi PDD, HÖC, BDSP, ESP, DHP, PARTİZAN, HKM örgütledi.

Gülsuyu-Gülensu PDD okurları

Aile boyu vahşi sömürü kiskacında MEVSİMLİK İŞÇİLER

Yaz geldi mevsimlik işçiler de iş umuduyla yollara döküldüler. Her yaz başta Kürt illeri olmak üzere çeşitli illerden Adana, Ordu, Giresun, Sakarya, Mersin, Konya, Bursa illerine mevsimlik işçi katarları başlıyor. Doğduğu, büyüdüğü toprakları bırakarak, 'ekmek parası' derdine yılın 8-9 ayını göçebe şeklinde, kötü yaşam ve çalışma koşulları içinde geçiriyorlar. Yolculuklara, trende tikiş tikiş, bazen de otobüs ve kamyonlarla 'konaklama' yerine gidiyorlar. Onların çilesi hiç bitmez. Yolculuk ayrı bir sıkıntı, çalışma koşulları ayrı bir dert, konaklamaları ayrı bir dert... Toprak sahibi ve devlet baskısı da cabası... Bütün bu eziyetin karşılığı, yarı aç, yarı tok bir yaşam.

Neden mevsimlik işçi

Sadece yaz aylarında genellikle tarım işlerinde çalışarak yaşamını gidermeye çalışan kesimlerden oluşur mevsimlik işçiler. Kapitalizmin kırdaki gelişmesi, köylülüğün parçalanmasını da beraberinde getirdi. Kırdaki makinalaşma, az topraklı köylülüğün yoksullaşmasına ve topraktan kopmasına yol açtı. Kapitalist teknik geliştikçe, kır proleterleri ve mevsimlik işçiler arttı. Teknik, artan verimlilik anlamına gelir aynı zamanda. Elbette karasabanla tarlasını süren bir çiftçi, traktör ve biçerdöverle yarışamaz. Kendi ilkel aletleriyle üretim yapan köylülüğün artık yeterince üretememesi ve kapitalist makinalaşmaya tabi olması kaçınılmaz. Topraksız köylülerin çoğu ve az topraklı köylülerin bir kısmı, metropollere göç ederken, önemli bir kısmı da mevsimlik işçi olarak çalışmaya başladı.

İMF programının uygulanmasıyla tarımda talan iyice arttı. Köylülük, giderek yoksullaştı, dayatılan kotalar yüzünden üreticinin mahsülü tarlada kaldı, üreticinin üzerindeki borç yükü ağırlaştı. Öyle ki borçlar yüzünden her yıl binlerce köylü cezaevine giriyor. Bu da kır proleterlerine ve mevsimlik işçilere yeni binlerin katılması anlamına geliyor. Aynı zamanda mevsimlik işçilerin çalışma koşulları daha da ağırlaşıyor. Nasıl ki yedek işgücü ordusu çalışanların daha düşük ücrete çalışmasını getiriyorsa, yedek mevsimlik

İMF programının uygulanmasıyla tarımda talan iyice arttı. Köylülük, giderek yoksullaştı, dayatılan kotalar yüzünden üreticinin mahsülü tarlada kaldı, üreticinin üzerindeki borç yükü ağırlaştı. Bu da kır proleterlerine ve mevsimlik işçilere yeni binlerin katılması anlamına geliyor. Aynı zamanda mevsimlik işçilerin çalışma koşulları daha da ağırlaşıyor.

işçilerin çoğalması da, mevsimlik işçiler arasında rekabete yol açıyor.

Mevsimlik işçilerini ağırlıklı olarak Kürt illerinden gelenler oluşturuyor. Hangisine dokunsan, işsizlik ve yoksulluktan söze başlıyor.

Çalışma koşulları

Mevsimlik işçiler, genellikle araçlar üzerinden iş bulur, çalışırlar. Toprak sahipleriyle doğrudan ilişkileri olmaz, ilişkiler araçlar üzerinden yürütülür. Kalacakları yerler, ücretleri, hangi bölgeye nereye gidecekleri vb. hepsi araçlar üzerinden yürür. Araçların isimleri 'dayıbaşı', 'elçi', 'kahya' şeklindedir. Araçlar, ortalama yüzde 10 alırlar. Tabi bu yüzde 10, işçilerin yevmiyelerinden kesilmektedir. Mevsimlik işçilerin ücretleri, tüm çalışma koşulları devlet tarafından oluşturulan komisyonlarla belirlenir. Bu komisyonlarda kimi yerlerde valilikler, İş ve İşçi Bulma Kurumu temsilcilerinden, bazı yerlerde ise bunların dışında, Tarım İl Müdürlükleri ve Ticaret ve Sanayi, Ziraat Odaları, Çiftçiler Birliği temsilcilerinden, bazı illerde ise kurulan İl Koordinasyon Kurulu tarafından yapılmaktadır. Toprak sahipleri kendileri toplanır, kendileri karar alırlar. Alınan kararlar 'elçiler' aracılığıyla işçilere iletilir.

Elçilerin aldıkları isimler bölgelere göre değişir. 'Dayıbaşı', 'çavuş', 'kahya' şeklinde. Adı ne olursa olsun, bunların payları yüzde 10 olarak işçi ücretlerinden kesilir. Elçiler yerleşik bir kurum olarak mevsimlik işçilerinin sırtında asalakça yaşarlar. Sömürücü sınıfların çıkarını temsil ederler. İşçi haklarını savunanlar istisnadır. Toprak sahipleri, elçiler vasıtasıyla işgücü sömürüsünü artırır, ücretleri düşük tutarlar. Çünkü elçilerin getirdiği işçiler ya akrabaları ya da aşiretsel bağlara sahiptirler. Akrabalık ve aşiretsel bağı olanlara bağırarak, çağırarak, istediği gibi çalıştırmak daha kolaydır. Karşı çıkanları elçiler hemen işten atarlar veya aile büyüğüne söyleyerek etkisizleştirirler.

İşsizliğin bu denli yoğun yaşandığı ülkede, "daha fazla para kazanayım" düşüncesiyle işçiler birbirleriyle rekabete zorlanır, düşük ücretle çalışmak zorunda bırakılır. Mesela günlük 18 milyona fındık toplanması için anlaşma yapan bir elçinin, başka bir elçi 15 milyon diyerek kapabilmektedir. Osman Baybars isimli tarım işçisi, "Konya'da şeker pancarı sulamaya gittik. Başka bir elçi bir grup işçiyle gelip 'bizim işçiler daha ucuza yapıyorlar' diyerek çiftçiye ile anlaşmaya çalıştı. Ancak işçiler olarak bu-

na izin vermedik" diyor. Bu durum toprak sahiplerinin karına kar katmasını sağlıyor. Adana'da portakal toplayan bir genç kız, "en çok kızdığım şey, elçilerin patronlara yalakalık olsun diye bizleri ezmesi ve sürekli emirler yağdırması" diyor. Elçilere olan tepkilerini böyle ifade ediyorlar.

Mevsimlik işçiler, yazın kavurucu sıcağında 12-14 saat kızgın güneş altında 18-20 YTL yevmiye ile çalıştırılıyorlar. Soğan toplamak için Urfa'nın Viranşehir ilçesinden Adana'ya gelen iki çocuk annesi Mülkiye Duygu, günlük 16 YTL yevmiye almak için bir yaşındaki çocuğunu sütten kestiğini söylüyor. "Çocuğumu sütten kesmeseydim çalışmazdım. Çünkü güneş sıcağı altında çalışıyoruz. Eğer çocuğuma süt versem hastalanır. Eşim de çalışıyor ama 4 nüfuslu bir aileyi geçindirebilmek için sadece onun çalışması yetmiyor" diyor. Aynı ücretle kucağında 1,5 yaşındaki çocuğuyla gelen Fatma Çiçek de yaşadıklarını şöyle anlatıyor: "Burada çalıştığımız yetmezmiş gibi, akşam eve gittiğimizde yemek, çamaşır, temizlik işleri yapmak zorunda kalıyoruz." Kadınlar üzerindeki çifte sömürüyü burada da devam ediyor. Bir başkası, "bazen çocuklar altını pisletiyor, ama paydos saati gelmeden onları temizleyemiyorum. Biz bu rezaleti 15 yıldır çekiyoruz. Burası bittikten sonra başka yere çalışmaya gideceğiz" diyor. 25 kişilik ailesiyle birlikte Adana'dan Konya'nın Çumra ilçesine gelen (burada pancak, fasulye, domates tarlalarında çapa yapıyorlar) Ali Büte, gittikleri yerlerde karşılaştıkları en büyük sıkıntının, kendilerine çoğu zaman çadır kuracakları yer bile gösterilmemesi olduğunu söylüyor. Günlük 16-18 YTL yevmiye aldıklarını ifade eden Büte, barınma sorununun önemli olduğunu belirtiyor.

Habur sınır kapısının kapanmasıyla işsiz kalan Silopililer de çareyi mevsimlik işçi olmakta gördüler. Ailesiyle Manisa'ya gitmek zorunda kalan Abdurrahman Yanalak, "burada fabrika olsaydı ne işimiz vardı Manisa'da. Ülkenin diğer ucu. Gelmek için yol parasını bile borç aldık. 15 YTL'ye çalışıyoruz" diyor. İşsizliğin kendilerini göçebe yaşamaya mahkum ettiğini belirtiyor.

Diyarbakır'dan, Urfa'dan, Gaziantep'ten, Batman'dan vb Kürt illerinden Ordu'ya fındık toplamaya gelen mevsimlik işçilerin çalışma koşulları da diğer illerden farklı değil. Dayıbaşı adı verilen araçlar vasıtasıyla geldiklerini söyleyen işçiler, fındık toplama ücretlerinin yerlilerle aynı olmadığını söylüyorlar. Yerli işçiler 25 YTL için sabah 8, akşam 17 arası çalışırken, Kürt işçiler 17-20 YTL'ye sabah 7, akşam 19 arası çalışıyorlar. Bu yerli-Kürt ayırımına hepsi tepki gösteriyor. Urfa'nın Viranşehir'inden gelen İbrahim Kutun, "bazen kandırıyorlar, 10 günlük iş var diye götürüyorlar, iki günlük çıkıyor, çok mağdur oluyoruz" diyor. Güneşin altında 12-14 saat düşük bir ücrete çalışan mevsimlik işçiler, aile boyu işgücü sömürsüne tabi tutuluyorlar. Düşük ücret, ağır çalışma koşul-

ların yanı sıra, barınma sorunu, Kürt oldukları için devletin baskısı, o işten öbürüne derken yol eziyeti, yerleşik bir yaşam oturtamamaları vb.

Yaşam koşulları

Eski Türk filmlerinde görürüz, köyden şehre giden köylülerin sırtında yatağını taşıdıklarını. 1930'lu yıllarda kırdan şehre iş aramak için gelenler, yorganını sırtına alıp öyle gelirlermiş. Bu yüzden onlara 'yorgancılar' denirmiş. Bugün de mevsimlik işçilerin durumu 'yorgancılar'a benziyor. Mevsimlik işçiler, ya çalıştıkları tarlaların kenarlarına, ya da boş buldukları bir bölgeye kurdukları çadırlarda veya derme çatma barakalarda yaşamlarını sürdürüyorlar. Su yok, elektrik yok. Tahtalardan tuvalet olarak çevirdikleri yerlerde ihtiyaçlarını gideriyorlar. Tüm aile bireyleri banyolarını çadırın içindeki leğenlerde yapmak zorunda kalıyor. Kadınlar, işten sonraki zamanlarında da dinlenme yüzü görmüyorlar. Yemek, temizlik, çocukların bakımı vb. Ayrıca uzak mesafelerden bidonlarla su taşıyorlar. Sulama kanalında biriken yağmur suyuyla banyo yapmaya çalışıyorlar. Beş çocuk annesi Fehime Koyuncu, 8 kişiyle kaldıkları çadırdaki 4 kişinin yaşadığını söylüyor. Ömürlerinin göç yollarında geçtiğini belirten Koyuncu, "gittiğimiz her yerde ne elektrik var ne de su. İçme suyunu 1 km uzaktan sırtımızda taşıyoruz" diyor. Yine başka bir yerde çalışan Ali Bute, "barınma en büyük sorumuz. Çoluk, çocuk güneş altında, çadırlarda perişan oluyoruz. Biz de insanız, para kazanmak için alinteri döküyoruz. Daha iyi şartlarda barınmak, çocuklarımızı okutmak bizim de hakkımız" diyerek tepkisini ifade ediyor.

Hiçbir sosyal hakkı olmayan mevsimlik işçilerin, iş güvenliği, işçi sağlığı hakları da tamamen gaspedilmiş, toprak sahiplerinin keyfine bırakılmıştır. Sabah saat 7'de işbaşı yaparken, balık istifi kamyon veya traktör römorklarında tarlalara gitmek zorunda kalıyorlar. İşçiler bu tür taşıma yöntemiyle her gün ölümle burun buruna geliyor. Urfa'dan Adana'ya gelen işçilerden Mehmet Ekin, olası bir kazada her kamyon için 60 kişinin yaşamının tehlike altında olduğunu söylüyor. Daha yakın zamanda Ceylanpınar çiftliğinden traktörle eve dönen işçilerin ırmakta boğulmaları hafızalardadır. Basında sıkça rastlarız mevsimlik iş-

çilerin yaşadığı kazalara. Tek amacı, daha fazla para olan toprak sahipleri, barınma ve servisi kendilerine maliyet olarak görüyorlar. İşçiler hastalanmış, balık istifi gidiyorlar, umurlarında bile değil.

Gittikleri yere ayak basar basmaz, kimlikleri toplanarak çoluk çocuk kayıt altına alınıyor. Genellikle Kürt kökenli oldukları için, toprak sahiplerinin sömürsünün yanı sıra devlet baskısı ve terörü de başlarından eksik olmaz. Faşist devletin milliyetçiliği kışkırtması sonucu mevsimlik işçiler üzerinde de devlet destekli sivil faşistlerin saldırısı artmaktadır. Daha geçen ay Sakarya'da Ahmet Kaya baskılı tişört giyen mevsimlik Kürt işçiler, linç edilmek istendi. Geçtiğimiz yıllarda da benzer saldırılarla karşı karşıya kaldılar.

En büyük sıkıntıyı, kavurucu güneş altında tek sığınak olan çadırlarda kalan çocuklar çekiyor. Bu kadar sağlıksız koşullarda yaşamak zorunda kalan çocuklar, tifo, sıtma, sarılık ve brusella gibi hastalıklarla karşı karşıyalar. Aile büyükleri çalıştığı için çocuklara genellikle kendilerinden büyük olan kardeşleri bakıyor. Mevsimlik işçilerin çocukları okul bilmiyor. Ya daha küçük kardeşlerine bakıyorlar, ya da henüz çocuk yaşta çalışmak zorunda kalıyorlar. Buna karşın her yıl düzenlenen kampanyalarla "eğitim seferberliği" yapılır ve çocuğunu okula göndermeyen anne-baba suçlanır. Bunun nedeninin işsizlik ve yoksulluk olduğu gözlerden saklanmaya çalışılır.

Mevsimlik işçilerin çaresi örgütlenmektir

Mevsimlik işçiler, işçi sınıfının en örgütsüz kesimini oluşturmaktadır. Yarı proleter hali, örgütlü davranmalarını zorlaştırır. İşçilerin örgütsüz halini fırsat bilen toprak sahipleri de, yoğun işgücü sömürsü dayatmakta, idari baskıları artırmaktalar. Göçmen işçileri bu zor koşullarda çalıştırdıkları gibi, işçilerin en ufak bir tepkisinde "tekrar memleketinize dönün" tehdidinde bulunur. Düşük ücret, ağır çalışma koşullarını dayatır. Mevsimlik çalışan tersane işçileri de tıpkı tarım işçileri gibi en ağır işlerde ve düşük ücretle çalıştırılmakta, yine mevsimlik tarım işçileri gibi barakalarda kalmaktadırlar.

Dağınık ve örgütsüz hareket eden mevsimlik işçilerin hiçbir sosyal hakkı, sigortası, sendikası yoktur. İşçiler, "ben nasıl olsa geçiciyim, bugün burada yarın başka yerdeyim" şeklinde hareket etmemelidir. Örgütlenmek, yaşam ve çalışma koşullarını düzeltecek olan tek yöntemdir. Yaşam ve çalışma koşullarının düzeltilmesi, onlarla beraber çadırlarda sürüklenen çocuklarının da yaşam koşullarını düzeltecektir. İş güvenliği olan düzenli bir iş, sigorta-sendika, barınma hakkı, çocukları için kreş ve eğitim, işe gitmek için servis, insanca yaşayabilecekleri ücret gibi talepler etrafında örgütlenmeli, mücadeleyi yükseltmelidirler.

Hava-iş yöneticileri gözaltına alındı

Hava-iş ile Türk Hava Yolları (THY) ve THY teknik A.Ş. arasında süren TİS sürecinde uzlaşma sağlanamadı. Hava-iş sendikasının grev kararını almasının ardından sendika yöneticileri gözaltına alındı. Hava-iş Genel Başkanı Atıl Ayçin yaptığı açıklamada, grev kararının asılmasından sonra üyelerinin üzerinde baskıların arttığını söyledi. Ayçin "sendika örgütlenme sekreteri Kaya Sayın, Eğitim ve Örgütlenme uzmanı Munzur Pekgüleç, Eğitim Sekreteri Ergin Barutçu'nun hiçbir gerekçe gösterilmeden gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldıklarını" söyledi. "Üyelerimize kendi iradeleri dışında 'grev oylaması istiyorum' yazılı bir evrak imzalattıyorlar" diyen Ayçin, "böylelikle çalışanların sayısını dörtte birine ulaştırarak, grev kararından vazgeçilmesi ve kendi istedikleri doğrultuda sözleşme imzalamayı amaçlıyorlar. Ama onların zoruyla 'grev oylaması istiyorum' yazılı evrakı imzalayan üyelerimiz, bize gelerek zorla imza attıklarına dair belge imzalıyorlar. Gerekirse suç duyurusunda bulunacağız" diye konuştu.

Ayçin, THY yöneticilerinin baskı uygulayarak imza toplamaktan vazgeçmeleri gerektiğini, aksi halde kendilerine gelerek zorla belge imzalatıldığı formları dolduran çalışanların bu formları savcılığa göstereceklerini söyledi.

BEKSA işçileri kazandı

BEKSA'da işten atılan işçiler, verdikleri mücadele sonrası tekrar işbaşı yaptılar.

Sabancı Holding'e bağlı fabrikada atılan 206 işçinin 1 Ağustos tarihinde işbaşı yapacakları bildirildi. Birleşik Metal-İş yöneticileri ile patron arasında varılan anlaşmaya göre işten çıkarılan işçilerin işbaşı yapmasına ek olarak, yılbaşına kadar ücret kaybına uğramamaları konusunda da anlaşma sağlandı. Ayrıca üyelerin toplu iş sözleşmesi ile kazanılmış haklarından herhangi bir kayıp olmadığı belirtildi. Anlaşmayla işyerinde kalan 88 işçinin ücretlerinde de artışlar sağlandığı söylendi.

İşten atılan BEKSA işçilerinin direnişine 18 Temmuz'da Sabancı Holding'e bağlı Brisa, Kordsa işçileri de dayanışma desteğiyle geldi. Kentsa önünde toplanan işçiler "BEKSA İşçisi Yalnız Değildir", "Direne Direne Kazanacağız" sloganlarıyla BEKSA önüne yürüyerek anlamlı bir sınıf dayanışması örneği gösterdiler. BEKSA işçilerinin direnişteki kararlılığı ve yaşanan sınıf dayanışması işten atılan işçilerin işine geri dönmelerini sağladı.

Ekspres Kargo'da işbırakma

Ekspres Kargo çalışanları ücretlerinin ödenmemesi nedeniyle işbıraktı. 2.5 aydır ücretlerini alamayan Ekspres Kargo çalışanları ilk olarak geçtiğimiz günlerde yaptıkları oturma eylemi üzerine bir aylık ücretlerini aldılar.

Ödenmeyen 1.5 aylık ücretler ve üstüne beş çalışanın işten atılması üzerine kargo işçileri işbırakma eylemi yaptılar. İşçiler atılan arkadaşlarının geri alınmaya kadar ve alacakları ödenceye kadar işbaşı yapmayacaklarını belirttiler. Üç aydır çalışan bir işçi "Yeni girenlere 15 günlük ücretlerinin içinde kalacağını söylüyorlar. Ancak ben üç aydır çalışıyorum hiç para vermediler. Eylemin ardından bir aylık ücretimi yeni aldım. Bir de yeni işe giren kuryelere 5 bin dolarlık, şoförlere ise 10 bin dolarlık senet imzalayıp tehdit unsuru olarak kullanıyorlar" dedi. Çalışanların kağıt üzerinde Doğu ve Karadeniz illerinde çalışıyormuş gibi gösterildiğini dile getiren bir işçi, internetten sigorta bilgilerine baktığını ve Giresun'da gözük-
tüğünü söyledi.

Almanya'da göçmenler kışkaç altında!

1 Temmuz 2007'de Göç Yasası'nda Değişiklik Yasası'nı yasalaştı. Almanya'da son olarak 1 Ocak 2005'de Göç Yasası çıkarılmıştı. Alman burjuvazisi, 2005'te çıkardığı yasayla göçmenlerin haklarını olabildiğince kısıtlamıştı. Her göçmeni potansiyel suçlu görmüş, oturumunu uzatmaya giden kim olursa olsun hakkında polisten, anayasa koruma örgütünden vb. bilgi alınmasını zorunlu koşmuştu. Zaten alınması

zor olan süresiz oturma izni, daha da imkansızlaştırmış, iltica yasasının kılıfından başka bir şey kalmamıştı. Bu yasada en tehlikeli olan madde ise, uzun süre işsiz olan veya altı aylık uyum (entegrasyon) kurslarına gitmeyen ya da onu başarı ile tamamlamayanları sınır dışı etme yetkisiydi. Bu yasanın çıktığından bile göçmenlerin çoğunluğu habersizdi. Haberdar olanlar da uygulanacağına imkan vermiyordu. Alman devleti de yapısı itibarıyla aldığı kararları parça parça uygulamaya koydu. İlticacılar en korumasız olan kesim olduğu için, göç yasasını en ağır yaşayanlar onlar oldu. Dıştan göç büyük oranda engellendi (her yıl yüzde 30 civarında azaldı), gelenlerin iltica alma oranı ise yüzde 0.8'de düştü. Yani 100 kişiden bir kişi bile iltica alamıyor.

2006'dan itibaren ise özellikle Hristyan Demokratlar Birliği'nin hakim olduğu Bavyera'da dil uyumu kurslarına gitmeyenlere ve uzun süre işsiz kalanlara, tek tek sınır dışı kararları gelmeye başladı. Bu yıl bu uygulama, bu tür konularda en liberal eyaletlerden biri olan Berlin'de bile başladı. Türk Günü ve Cumhuriyet mitingleri düzenleyen Türkiyeli dinci gerici örgütlenmelerden, sosyal demokrat örgütlenmelere kadar kimse kılını kıpırdatmadı. Türk burjuva medyası da arada bir haber yaptı, ancak gündeme taşımadı.

1 Temmuz'da çıkan göç yasasında değişiklik yasası, birçok değişikliği kapsıyor. En önemli değişiklik, gençlerin Alman vatandaşı olmasının zorlaştırılması. Önceden 23 yaşına kadar olan gençlere bir işte çalışma zorunluluğu getirmeden vatandaş olma hakkı tanıyordu. Bu kaldırıldı. Bunun önemli iki nedeni var. Birincisi, gençlerde görülen işsizlik sonucu suç işleme oranında artış olması. İkincisi ise, devletin terörle mücadele çerçevesinde yukarıda bahsettiğimiz potansiyel terörist bakışıyla bu kişileri istediği gibi sınır dışı etmek için Alman vatandaşlığı vermek istememesi. Bu yasadaki en çok etkilenenler, Türkiyeli ve Arap gençler. Yine Türkiyelilere yönelik özel olarak çıkan bir diğer yasa, aile birleşiminin dil bilip bilmemeye bağlanması, yani evlenen kişiye Alman konsolosluklarından dil testleri yapılarak vize verilmesi. Bu da fiilen göçü engellemenin formülü ve "kalifiye eleman" dışında göç izin verilmemesi. Önceden Alman vatandaşı olanlarda, eşlerini Almanya'ya getirirken belli bir düzeyde gelirinin olması aranmıyordu. Şimdi "öz be öz" olan Almanlar dışında, diğer Almanya vatandaşlarında bu şart aranıyor. Yani Alman vatandaşlarının hakları da

Yeni göçmen yasası, göçmen işçiler için çok daha zor bir yaşamın habercisi

ikiye ayrılıyor, "öz be öz olan" ve "sonradan olanlar". Başka bir önemli madde de, yabancılara işlediği suçlara göre süresiz oturumu ve vatandaşlığı alamamaları ile ilgili. Önceden 180 gün ile ölçülen cezalarda bu uygulanırken, bu oran 90 güne düşürüldü. Bu değişiklik, yabancılara sınır dışı etme veya sürekli güvensiz bir oturma korku içinde bırakmaya yararken, diğer yandan da yabancılara "işe ya-

rar" "işe yaramaz" şeklinde kategorize ederek eleme sistemini işletiyor.

Göç yasası bu kadar sertleşirken göçmenler ne yapıyor?

Mayıs ayında başta Berlin olmak üzere sadece birkaç ilde daha çol ilticacıların haklarına yönelik politik çalışma yürüten örgüt ve gruplar eylemler gerçekleştirdi. En geniş kapsamlısı Berlin'de yapıldı. Mayıs ayı boyunca, çağırıcılar arasında PDD'de olmakla birlikte, üç miting gerçekleştirildi. Ancak bu mitinlere katılım 300'ü geçmedi. Bunların çok az bir kısmı göçmendi. Bugün Hürriyet gazetesine bol bol demeç veren, uyum zirvesine katılmayacaklarını bildiren örgüt ve dernekler yasa mecliste yasalaştıktan sonra düğmeye bastılar, daha önce gıklarını çıkarmadılar. Bugün de bu yapıların derdi, bu yasanın iptali değil, tabanlarını biz bir şeyler yapıyoruz diyerek kandırmak. Onların amacı, Almanya'nın göçmen kurumlara verdiği "pastadan" daha büyük bir dilim kapmak. Alman devletinin parasıyla ayakta kalan bu kurumlardan başka bir duruş beklemek de doğru değil zaten.

Alman sol yelpazesine bakıldığında ise, önemli bir refleks zayıflaması görülüyor. Bir kaç kurum dışında, özellikle kendisine anti faşist radikal sol diyenlerden ses çıkmadı. Bunun nedeni olarak G 8 Zirvesi'ne karşı örgütlenme yoğunluğu gösterildi. Oysa bu konu, tam da zirve karşıtı gösterinin konusuydu. Tersine, bu alanda faaliyet yoğun olmalıydı.

Burada asıl sorun, göçmenlerin sokağa çıkıp kendi haklarını aramaması. Yerel güçleri de harekete geçirmenin koşulu bu. Her durumda olduğu gibi, asıl darbeyi alan kesim, hakları için mücadele etmediği sürece, diğerlerinin onun hakları için mücadele etmesi zor.

Almanya'da yaygın olan, Türkiyeli devrimci dernekler ve yapılar da yasa çı-

kana kadar büyük oranda suskun kaldılar. Onlar da yasa çıktıktan sonra kampanyalara başladılar. Geç kalırsa bile kampanya başlatmak doğru. Çünkü bu "değişiklikler" devam edecek. Fakat tabi daha önce neden harekete geçilmediğine bakmak gerekir. Bunda da en önemli sorun içe kapanıklık ve kitleden kopukluk. Buna bağlı olarak konunun önemini görülebilmesi. Ne zaman konu Türk basınına taşındı ve tepkiler alınmaya başlandı, o zaman bu dernekler de kampanya başlattılar.

Göç yasaları, Almanya gündemini işgal etmeye devam edecek. Bunun da iki ayağı var. Birincisi, yeni göçleri engellemek. İkincisi ise, ülkede olan göçmenleri kapitalizmin ihtiyacı doğrultusunda elemek. Burada en önemli adım; sendikalardan başlamak üzere yerel ve göçmen örgütlerinin bir an önce ortak hareket etmesi. Kapsamlı ve daha önemlisi sürekli bir çalışma yürütülmesi. Göçmen sorunları sadece bir kampanya ile çözülecek veya gündeme getirilebilecek sorunlar olmaktan çok uzak. Göçmenler içinde örgütlenmek de, onların sorunlarına sahip çıkmaktan, sabırlı ve sürekli bir çalışmadan geçiyor.

Binali Soydan'a Özgürlük!

Özelinde Almanya'da, genelinde Avrupa'da terörle mücadele yasaları kapsamında 11 Eylül'den bu yana önemli değişiklikler meydana geldi. Birçok ülke, kendi aralarında "teröre karşı ortak mücadele" adı altında anlaşmalar yaptılar. Bunların bir kısmı resmi, bir kısmı ise kapalı kapılar ardından yapılan anlaşmalar.

Bu gelişmeler doğrultusunda Almanya'da politik insanlara iltica zorlaştırıldı, hele uzun süre cezaevinde yatmış olanlara peş peşe red kararları veriliyor. Diğer bir uygulama ise, 1 Ocak 2005'te çıkan Göç Yasası ile ilticacıların geri alınması. Özellikle Almanya'da politik mücadele yürüten ilticacılar tehlike altında. Bunların ilticaları tek tek geri alınıyor. Alamadıklarını ise, yıllarca mahkemelere mahkum ederek, belirsiz bir oturma hareketsiz kılmaya çalışıyorlar. Tabi ki, her an sınır dışı sopasını başlarında sallayarak. Gerekçe olarak da Türkiye'nin artık demokratikleşmeye doğru adım attığı söyleniyor.

Bu uygulamalara son iki yıldır sinsice gelişen bir başka saldırı daha eklendi. Türkiye'ye iade davaları. Türkiye interpolü aradığı kişilerin listesini yayınlıyor Avrupa devletleri bu kişileri tutukluyor ve iade edilebilirliğini denetliyor. Daha önce yılda bir-iki örnek varken ve bunların çoğu da PKK'nin tanınmış isimleri iken, şimdi her yana sıçradı ve yaygınlık kazandı. Bunların çoğu, Türkiye'nin iade isteminde belirttiği nedenlerden dolayı iltica almış kişiler olmasına rağmen ve yasalar kapsamında bunların iadeleri mümkün değilken, yapılan yeni anlaşmalarla bunun önü açılmaya çalışılıyor. Onca iade davasından Almanya'dan henüz bir iade olmadı, ancak son dönemlerde gittiçe bu yönde adımlar atılıyor, yasal zemin ve politik ortak ona göre hazırlanıyor. Bu anlamda iade davalarına karşı verilmesi gereken mücadele, bir kat daha fazla önem taşıyor. İade etme kapısının açılması durumunda, bu kapıdan gönderileceklerin sayısının artması bir yanda, politik mücadelede ciddi bir mevzi kaybı meydana gelecektir.

Binali Soydan isimli devrimci de Haziran ayında oturumu uzatmak için Köln yabancılar dairesine gitmiş ve orada hakkında iade davası olduğu gerekçesi ile tutuklanmıştı. Binali Soydan, hala Köln Ossenroff cezaevinde ve 23 Temmuz'dan bu yana da açlık grevinde. Binali Soydan'la ilgili tüm Avrupa'da dayanışma komiteleri kuruldu. Berlin'de üçüncü kez Kotbusser Tor'da yaklaşık 50 kişinin katıldığı ve PDD, AGIF, Bir-Kar ve ADHK'nın örgütlediği bir basın açıklaması yapıldı. Binali Soydan'la birlikte iade davası kapsamında cezaevinde olan onlarca kişinin ismi okundu ve bu uygulamaya derhal son verilmesi talep edildi. Eylemler önümüzdeki günlerde de devam edecek.

Berlin PDD

ABD'de haftalık olarak yayınlanan siyasi dergi The Nation, ABD'li askerlerin ağzından Irak'ta yürütülen vahşeti anlatıyor.

2003'te Irak işgalinin başlamasının arkasından Irak'ta değişik tarihlerde görev yapmış 50 ABD askeri, gerçekleştirdikleri insanlık dışı vahşeti, dergi sayfalarından aktarıyorlar.

Irak'ta yaşanan vahşetin büyüklüğü, orada yürüten savaşın dizginsiz boyutu bilinmiyor değil. Daha önce pekçok defa basında yer alan haberler, kitlelerin bunu öğrenmesini sağladı. Ancak bunu ABD askerlerinin ağzından dinlemek, bu vahşeti gerçekleştirenlerin o anki duygu ve düşünceleriyle birlikte öğrenmek, çok daha farklı ve etkili oluyor.

'Silah manyağı' askerler

Irak'taki savaşın en kirlili yüzünü, basına yansıyan Ebu Garip cezaevi fotoğraflarından görmüştük. İşkence yaptıkları tutsakların karşısındaki ABD askerlerinin yüzlerindeki ifade, yapılan işkenceden çok daha korkunçtu. İşkence ile aşağılanmaya, onursuzlaştırılmaya çalışılan tutsakların karşısında, son derece rahat bir ifadeyle gülümsüyor, sigara içiyor, poz veriyorlardı. O fotoğraflar dışında da, Irak'la ilgili haberlerin pekçoğunda, Iraklılara ateş açan, evlerde arama yapan, çocuklara, sivil halka saldıran işgalci askerlerin yüzlerinde o aşağılık ve iğrenç ifadeyi görmeye devam ettik. The Nation dergisinin haberinde, işgalci ABD askerlerinin kendi ağızlarından aktarıyor o yüz ifadesinin arkasındaki ruh halini.

Habere göre, Irak'taki işgalci askerler, ne yaparlarsa yapsınlar haklarında soruşturma açılmayacağına ve ceza almayacaklarına güvenerek hareket ediyorlar; 2 yaşındaki bir kız çocuğuna ateş açarken de, bir evi arama bahanesiyle talan ederken de, yoldan geçmekte olan bir hayvanı çiğnerken de...

Bir asker, uzaktan gelen kişinin kim olduğunu görmedikleri durumda hemen ateş açtıklarını itiraf ediyor. Sonrasında bakıyorlar, ateş ettikleri kişinin genellikle ya bir çocuk ya da bir sivil olduğunu görüyorlar; ama üzerine boşaltılmış şarjörlerden sonra artık bunun bir önemi kalmıyor. Öldürdükleri kişilerin sivil olduğunu anladıktan sonra ise, yanına silah koyarak onun bir direnişçi olduğuna dair 'kanıt' oluşturmuş oluyorlar.

Bir başka asker, kaçarken on yaşındaki bir çocukla onun 3 eşiğini nasıl ezdiklerini anlatıyor. Bir başkası ise 2 yaşındaki bir kız çocuğunun sadece ve sadece 'silah manyağı' askerlerin çılgınca ateş etmeleri sonucunda nasıl yaralandığını anlatıyor; kucağında bebekle ve öylesine şaşırmış...

Ev baskınlarını anlatıyor bir başka asker: İçeriye nasıl saldırgan bir tutumla girdiklerini, evin eşyalarını

Irak'ta ABD vahşeti

nasıl parçaladıklarını, evin erkekini yataktan, karısının yanından nasıl söküp aldıklarını... Baskın yapılan evlerde birşey olmadığını, direnişçi ya da başka birşey bulamayacaklarını kendileri de biliyorlar ve son derece rahat biçimde bununla dalga geçiyorlar: "Yine yanlış ev!"

Bir askerin anlattıkları ise, işgalcilerin vahşetinin, iğrençliğinin boyutunu çok daha sarsıcı bir biçimde yüzümüze çarpıyor: "Bir Iraklı'nın cesedi yerde yatıyordu. Askerlerden biri cesede sarılarak fotoğrafının çekilmesini istiyor ve bir taraftan da ölen kişiye küfür savuruyordu. Bu arada bir asker elinde plastik bir kaşıkla ölen adamın beynini deşerek, yermiş gibi güler poz veriyordu... Ve orada ölen adamın yakınları da vardı..." (Örnekleri aktaran, 13 Temmuz 2007 tarihli Radikal gazetesi)

Ağustos-Ekim 2006 tarihleri arasında yapılan bu araştırmaya göre; ABD güçleri, kendi içlerinden bir askerin sivilleri öldürmesine hoşgörülle yaklaşıyor. Direnişçiler hakkında bilgi edinmek için işkenceyi gerekli görenlerin oranı denizcilerde yüzde 39, askerlerde yüzde 36. Savaşçı olmayan sivillere insanca davranılması gerektiğine inananlar, denizciler içinde sadece yüzde 38, askerlerde ise yüzde 47. Denizcilerin yüzde 7'si, askerlerin yüzde 4'ü, gerekmediği halde sivilleri vurup tekmelemiş. Denizcilerin yüzde 12'si, askerlerin yüzde 9'u yok yere sivillerin mallarını tahrip etmiş. (Radikal, 6 Mayıs 2007)

Yapılan araştırmanın sonuçları ancak bir yıl sonra, o da sansürlenerek açıklanmış. Ortaya çıkan tablo gösteriyor ki, işgalci bütün askerler en alt düzeyde bile olsa halka karşı şiddet uyguluyor, ya da şiddet uygulanmasını meşru görüyor. Savaş bataklığı, ona karşı durmayan herkesi, kendi pisliğine bulaştırıyor.

Irak sendromu

İşgalci ABD askerleri Irak'a girdiklerinden bu yana yapmadıkları işkence kalmadı. '60'lı yıllarda Vietnam'da benzer bir savaş vermişti ABD emperyalizmi. Yaygın bir terör ve vahşet uygulamıştı. Bunun sonuçlarından birisi, savaştan dönerek halkın arasına karışan onbinlerce psikopat asker olmuştu. 'Vietnam Sendromu' adı verilen bu durum, askerlerin uyguladıkları vahşetten kendilerinin de etkilenmeleri, dengelerinin, psikolojilerinin bozulması anlamına geliyordu. Şimdi benzer biçimde 'Irak Sendromu' ile uğraşmak zorunda kalıyorlar.

ABD'li askerlerin gerçekleştirdikleri her saldırı, sivil halka, masum insanlara dönük her şiddet, bu şiddeti yapan askeri de vuruyor; masum insanlara saldırmayın bedelini, kendisini psikolojik olarak yokederek ödüyor. Bu vahşeti kabullenmediği için ordu-dan kaçmayı tercih eden binlerce asker, gerçekte kendi kurtuluşuna koşuyor. Savaşa katılan ve vahşete gönüllü ya da gönülsüz ortak olan yüzbinlercesi ise, ülkesine geri döndükten sonra, gerçek yaşama uyum sağlayamadığı, insanlarla ilişki kuramadığı, kendi çevresi için bir tehlike haline dönüştüğü için tedavi görmek zorunda kalıyor.

Bu arada, 'Irak sendromu' teşhisiyle tedavi görmesi gereken eski askerlere ödenmesi gereken maluliyet parasının ve tedavi masrafları-

nın karşılanmıyor oluşu ve yüzbinlerce eski askerin bu suçlama ile ABD'nin Gazi İşleri Bakanlığı hakkında yolsuzluk davası açması da yaşamın bir ironisi olsa gerek. Irak halkına hiçbir değer vermeyen ve askerlerinin orada vahşi bir terör estirmesini isteyen ABD emperyalizmi, kendi askerlerine de değer vermiyor, onların tedavisi ile uğraşmıyor.

"Savaş kültürün kış uykusudur"

"Savaş kültürün kış uykusudur" demişler onun vahşiliğini, dizginsizliğini, şiddetinin sınırsızlığını ve insanlık dışılığını tanımlamak için. Ancak savaşın kendisi değildir kültürü kış uykusuna yatıran, insanlık dışı yaşanmasına neden olan...

Haklı bir savaş yürütenler; işgale karşı direnmek için, sömürüye başkaldırmak için, insanlığın kurtuluşu için savaşanlar, en büyük dikkati gösterirler kullandıkları yöntemlerle ilgili olarak. Her bir savaşçı, kendi davasının doğruluğunun verdiği güçle, insanlık dışı uygulamalardan olabildiğince uzak durur. Çünkü kullandığı her yanlış yöntem, hedef aldığı her masum insan, uğruna savaştığı davayı lekeler, kirlendir. Bu bilinç, haklı savaşlarda, şiddeti ve saldırganlığı dizginler, sınırlar. Haklı bir savaşın savaşçıları, istedikleri için, şiddeti sevdikleri için, gönüllü olarak savaşmazlar; tersine, bu bir zorunluluktur onlar için. Bu nedenle, en zorunlu durumlarda ve en fazla hakeden kişilere karşı kullanırlar şiddeti. Bu da, savaşmalarına rağmen, daha az kirlenmelerine, daha meşru durumda olmalarına yol açar.

Haksız savaşlardır her türlü insani değeri silip süpüren, şiddetin ve vahşetin en pervasız haliyle gerçekleştirilmesine neden olan. Çünkü bu savaşın kendisi, pervasız bir sömürme ve ezme isteğinin ürünüdür. Savaş sırasında estirilen terör, yapılan vahşet ne kadar büyük olursa, savaştığı kitlenin direnişini kırma, onu hegemonyası altına alma olanağının o kadar büyük olacağını hesap eder. Estirilen terör, bundan sonra estirilecek olanın habercisi ve tehdididir.

Haksız bir savaşa giren askerlerin de özel olarak eğitilmesi, özel olarak saldırganlaştırılması, hiçbir sınır tanımamaları konusunda önlerinin açılmasının nedeni budur. Günlük yaşamında silik, kişiliksiz, insani duygu ve değerlerden nasibini almamış, insan ilişkilerinde başarısız kişilerin, savaş sırasında en 'korkusuz', en saldırgan, en pervasız askerler olmaları tesadüfi değildir. Normal yaşamda insan olarak başarısızlıklarının intikamını, savaş ortamında 'insan' olanlara karşı öfkelerini, kinlerini kusarak alırlar. Tıpkı egemen sınıfların ya da emperyalizmin, gönüllü olarak hegemonyasını kuramadığı, sömürmeyi, ezmeyi başaramadığı durumlarda haksız savaşları devreye sokması gibi...

Geçtiğimiz ay Cenevre’de toplanan “sosyalist enternasyonal”, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal’ın şovu ile gündeme geldi. Aynı toplantıya katılan Kürt liderler Talabani ve Barzani ile Baykal arasında yaşanan söz düellosu, burjuva medya tarafından şoven milliyetçi duygulara bezenerek ve de balandınlarak sunuldu.

Baykal, “sosyalist enternasyonal”de yaptığı konuşmada, “*Kuzey Irak’ın terör ihraç eden bir bölge haline getirildiğini*” söylemiş ve Talabani ile Barzani’yi kastederek, “*bölgedeki bazı siyasi liderler terörü meşrulaştırmaya çalışıyor*” demişti. Ertesi gün kürsüye çıkan Barzani ise, bu suçlamaları reddetmiş, Baykal yeniden kürsüye çıkınca da, Talabani ile birlikte salonu terk etmişlerdi.

Burjuva medya “*Kürt liderleri salondan kaçtırdık*” diyerek büyük bir zafer edasıyla bayram ederken, Kürt liderler de Baykal’ı protesto etiklerini söylediler ve bu düelloda üstünlüğü ele geçirmeye çalıştılar.

“Sosyalist enternasyonal” yetkilileri, çatışma bölgelerindeki siyasi liderlerin toplantıya konuşmacı olarak çağrıldıklarını, Talabani ve Barzani’nin de Irak’taki gelişmelerle ilgili bilgi vermek üzere davet edildiğini belirttiler. Fakat Talabani’nin lideri olduğu Irak Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK) aynı zaman “sosyalist enternasyonal”de “gözlemci” olarak temsil ediliyordu.

Toplantının ardından “sosyalist enternasyonal”, “CHP’nin orduyu darbe yapmaya çağırması”, “AB ve Kürt sorunundaki tavırları” nedeniyle “yakından izleme” kararı aldı. CHP’ye yönelik iddialar hakkında deliller toplamak için de Türkiye’ye özel bir heyet göndermeyi kararlaştırdılar. Bu heyet, CHP’nin “sosyalist enternasyonal”in ilkelerine ne kadar uyup uymadığını araştırarak ve hazırlayacağı raporu, önerileriyle birlikte “genel konsey”e sunacak. CHP hakkındaki karar,

bu prosedürler tamamlandıktan sonra alınacak.

Bütün bu gelişmeler, “sosyalist enternasyonal”in CHP’yi kendi içinden çıkaracağı şeklinde söylentileri de beraberinde getirdi. Ve CHP’nin “sol”culuğu kadar “sosyalist enternasyonal”in sosyalistliği de tartışılmaya başlandı.

CHP ne kadar “sol”?

Son yıllarda CHP’ye damgasını vuran, koyu bir şovenizm ve demokratik hak ve özgürlükler düşmanlığıdır. 301. maddeyi (Türklüğe hakaret!) savunmasından, Irak’ın Kürt bölgesine savaş açma taraftarı olmasına kadar, yaşanan birçok örnekte CHP, varolan gerici-faşist partileri bile solladı. Buna bir de ordunun muhtırasını destekleyen tutumu eklenince, “Genelkurmay Partisi” sıfatını hak etti.

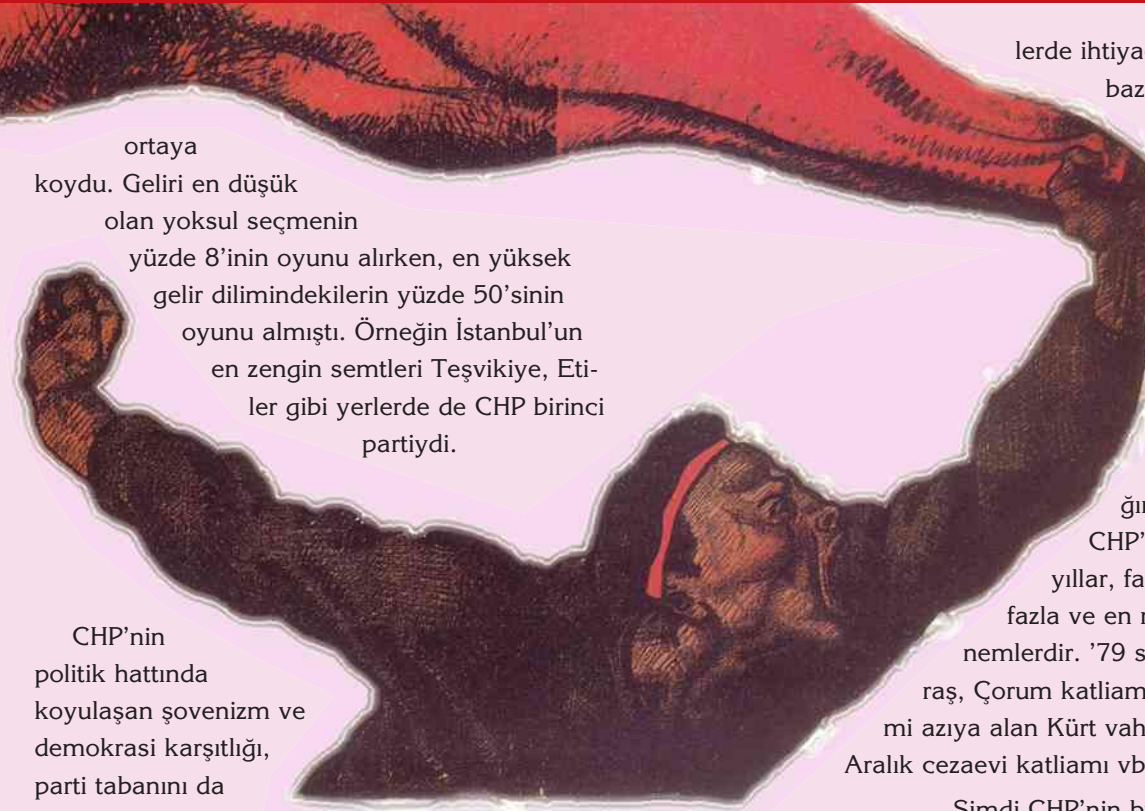
Tam da böyle bir dönemde “sosyalist enternasyonal”in toplanması ve bu toplantının CHP lideriyle Kürt liderler arasında tartışmaya sahne olması, “sosyalist enternasyonal”de CHP’nin üyeliğini sorgulamayı getirdi.

CHP, 1978 yılından bu yana “sosyalist enternasyonal” üyesiydi. 27 Kasım 1976 yılında gerçekleşen CHP’nin 23. Kurultayı’nda Ecevit’in önerisi üzerine başvuru yapılmış, 1978 yılında ise, bu başvuru kabul edilmişti. Tabi ki o yıllarda CHP, Ecevit’in başkanlığında “ortanın solu” tanımıyla kitlelerden yükselen talepleri sahiplenmiş ve siyasi yaşamındaki en yüksek oy oranına ulaşmıştı. “*Toprak işleyenin, su kullananın*” gibi sloganlarla, devrimci kanallara akmaya başlayan geniş kesimleri düzen içine çekmeye çalışıyordu. O dönemki CHP’nin misyonu buydu.

Son yıllarda ise “sol”, “sosyal-demokrat” kimlikten iyice uzaklaşarak, şovenizmin bayraktarlığını üstlendi. Son olarak cumhurbaşkanlığı seçimlerinde egemen klikler arasında kopan fırtınada, Genelkurmay’ın safında yeralarak, “cumhuriyet mitingleri” ile yelkenini şişirmeye kalktı. 22 Temmuz seçimlerinde, şoven-faşizan bir kimlikle seçmenlerin karşısına çıktı. Yükseltelen milliyetçiliği oya havale edeceğini düşündü. Fakat “taklit aslını güçlendirir” kuralı bir kez daha işledi, estirilen rüzgar ve CHP’nin bu tutumu, MHP’ye yaradı. CHP ise, DSP ile birleşmesine rağmen büyük bir hezime uğradı.

22 Temmuz seçimleri, CHP’nin içinde bulunduğu durumu çarpıcı rakamlarla da

CHP’nin “sol”culuğu ve “SOSYALİST ENTERNASYONAL”

ortaya koydu. Geliri en düşük olan yoksul seçmenin yüzde 8’inin oyunu alırken, en yüksek gelir dilimindekilerin yüzde 50’sinin oyunu almıştı. Örneğin İstanbul’un en zengin semtleri Teşvikiye, Etiler gibi yerlerde de CHP birinci partiydi.

CHP’nin politik hattında koyulaşan şovenizm ve demokrasi karşıtlığı, parti tabanını da değiştirmiş, onu işçi ve emekçilerden iyice uzaklaştırmıştı. Böyle bir partinin “sol” olduğunu iddia etmek, artık daha fazla güçleşir oldu. Seçim öncesi yapılan birçok kamuoyu yoklamasında CHP’li seçmenler, CHP dışında ikinci partiye oy vermeleri gerekirse MHP’ye vereceklerini söyleyecek kadar şoven-milliyetçi bir çizgiye kaymışlardı.

Kısacası hem politik, hem dayandığı sınıflar yönüyle CHP, “sol”dan kopmuştu.

Düzen partileri ve misyonları

CHP’nin Avrupa’nın klasik “sosyal-demokrat” partilerinden farklı olduğu biliniyor. O partiler, yaklaşık 150 yıllık geçmişi olan ve kitlelerin mücadelesi üzerinden kurulmuş partiler. CHP ise Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra Atatürk’ün başkanlığında kurulan bir “devlet partisi.” Esasında bu kimlikten hiçbir zaman tam olarak sıyrılmadı. Ve son seçimlerde bu kimlik çok daha açık biçimde sırttı, CHP aslına rücu etti.

‘70’li yıllardaki “sol”culuğu, o dönemin konjonktürüne bağlıydı çünkü. Dünyada ve ülkedeki gelişmeler CHP’yi böyle bir misyon üstlenmeye zorluyordu. Bu rolü düzen partilerinden biri üstlenecekti. Ona en uygun olarak CHP bulundu.

Sınıflı toplumlarda devlet, kitleleri yönetebilmek için her zaman “papazlık” ile “cellat”lığı bir arada kullanmıştır. Kapitalist-emperyalist sistemde ise bu, “reformizm”, “faşizm” şekline bürünmüştür. Kitle hareketinin yükseldiği dönem-

lerde ihtiyaca göre bazen biri, bazen diğeri öne sürülür; bazense ikisi bir arada kullanılır.

O yıllarda CHP’ye biçilen görev, reformizmdi. Bu da ancak “sol”, “sosyal-demokrat” bir kimlikle yapılabilirdi. Fakat yakın tarihe dönüp bakıldığında görülecektir ki, CHP’nin işbaşına geldiği yıllar, faşist uygulamaların en fazla ve en rahat yapıldığı dönemlerdir. ‘79 sıkıyönetim ilanı, Maraş, Çorum katliamları, ‘90’lı yıllarda gemi azya alan Kürt vahşeti, Sivas yangını, 19 Aralık cezaevi katliamı vb. ilk akla gelenlerdir.

Şimdi CHP’nin bugünkü durumuna bakıp onu “faşist parti” ilan edenler oluyor. Esasında bu, CHP’yi de, devletin CHP ile yapmak istediklerini de anlamaktır. Dahası bugüne dek CHP ya da SHP adı altında başa gelen hükümetlerin neler yaptığını, o dönemlerde neler yaşandığını unutmaktır. Reformizm ile faşizmin bir eldivenin iki yüzü olduğunu, kolaylıkla birbirine dönüşebileceğini kavrayamamaktır.

Seçim sonuçlarının hemen ardından egemen sınıf sözcüleri hep bir ağızdan, “sol”a, “sol muhalefet”e ihtiyaç olduğunu boşuna söylemiyorlar. Bu sürecin faturası, büyük ihtimalle Deniz Baykal ve ekibine kesilecek, CHP veya farklı bir çatı altında “yeni bir sol” parti kurulacak.

Aslolan sınıf mücadelesidir, onun ulaştığı buyutlardır. Düzen partilerinin hangi role soyuna çağrı, hangi talepleri sömüreceği, ona göre belirlenir. Gerisi laf kalabalığıdır, demagojidir.

“Sosyalist enternasyonal” ne kadar sosyalist?

Bugünkü haliyle CHP’nin “sol”, “sosyal-demokrat” bir kimlik taşımadığı ve sol potansiyeli toplayamadığı, açık bir durumdur. Bunun tartışılacak yanı kalmamıştır. O yüzden de “*böyle bir CHP, nasıl olur da hala ‘sosyalist enternasyonal’in üyesi olabilir?*” sorusu sorulmakta, bu gari durumun izahına çalışılmaktadır. Başbakan Erdoğan bile “*CHP’yi ‘sosyalist enternasyonal’den atıp AKP’yi alacaklar*” diyebilmektedir örneğin.

Fakat doğru soru şudur: Bu nasıl “sosyalist enternasyonal”ki, CHP gibi bir partiye hala içinde tutuluyor? ABD işgali altındaki bir ülkenin kukla cumhurbaşkanının partisini “gözlemci” sıfatıyla alabiliyor? Son toplantısında, Irak’taki direnişi terörle eşitleyip “terör örgütleriyle mücadele edebilmesi için” Irak hükümetine, dolayısıyla ABD’ye açık destek sunabiliyor? Dinci-gerici bir parti olan AKP’yi “demokrasi” yanlısı gösterebiliyor?

Gerçekte CHP, ne kadar “sol” bir parti ise; “sosyalist enternasyonal” de, o kadar sosyalisttir!

Onun ne sosyalistlikle ne enternasyonallikle bir ilgisi vardır. O, hem sosyalizmin, hem enternasyonalin prestijini kullanmak, işçi ve emekçilerin bu yöndeki özlemlerini, isteklerini sömürmek için, bizzat burjuvazi tarafından kurulmuş bir yapıdır. Tıpkı Hitler’in “nasyonal sosyalizmi” gibi...

“Sosyalist enternasyonal”, 1951 yılında kuruldu. Yani ikinci emperyalist paylaşım savaşından hemen sonra. O yıllar, sosyalizm prestijinin en yüksek olduğu yıllardı. Tüm emperyalistler, sosyalist Sovyetler Birliği’ni yok etmek için Nazi Almanyası’nı onun üzerine saldırmış, fakat Sovyet halkları büyük bir direniş sergileyerek Nazileri püskürtmüştü. Ardından onları Berlin’e kadar sürüp Alman parlamentosuna orak-çekiçli kızıl bayrağı çekmişti. Tüm dünyada savaşa ve faşizme karşı mücadele yükselmiş, arka arkaya devrimler gerçekleşip “halk cumhuriyetleri” kurulmuştu. Savaş öncesi dünyanın altıda biri sosyalist kamp içindeyken, savaş sonrası dünyanın üçte bir sosyalist kampa dahil olmuştu.

Bu durum tabi ki emperyalistleri telaşlandırdı. Yeni devrimleri engellemek, sosyalist kampa yeni ülkelerin eklenmesini durdurabilmek için, bir dizi önlem almaya başladılar. Kitlelerin sosyalizme duydukları sempatiyi kendi kanallarına akıtmak istediler. “Sosyal devlet” kavramı, en fazla bu dönem dillendirildi. Kapitalizmin de kitlelere refah sunabileceği ispatlanmaya çalışıldı. Marshal Planı adı altında “yardım” paketleri hazırlandı, demokrasi ve özgürlük kavram-

ları fetişleştirildi vb...

“Sosyalist enternasyonal” de bu politikanın bir parçası olarak, bizzat emperyalist burjuvazi tarafından kuruldu. Kendilerine “sosyalist” demeye devam eden, fakat sosyalistlikle hiç ilgileri kalmamış düzen partileri bir araya gelerek “sosyalist enternasyonal”i oluşturdular. Esasında bu, sosyal-demokrasinin, reformizmin enternasyonaliydi. Savundukları “sosyalizm” de kapitalizmin “sosyal-devleti”, “sosyalleştirilmiş kapitalizm”di. Dolayısıyla bunun işçi ve emekçilerin kurduğu “enternasyonal” ile hiçbir ilgisi yoktu. İşçi sınıfının ideolojisi Marksizm-Leninizm’le ise hiç! Daha kuruluş aşamasında “anti-komünist” olduklarını ilan ederek bunu açıkça ortaya koydular. Ve “anti-komünist” olan ilk “enternasyonal”i kurma şerefine sahip oldular!

Şu an “sosyalist enternasyonal” içinde yeralan partilerin, esasında CHP ile özel bir farkları yoktur. Hepsi kendi burjuvalarına hizmet etme yarışındadırlar. CHP ile yaşadıkları sorun da, CHP’nin işçi-emekçilere uzaklaşan yapısından, demokratik hak ve özgürlükler karşısındaki tutumundan kaynaklanmıyor. Onları asıl ilgilendiren CHP’nin son zamanlardaki AB ve ABD karşıtı tutumudur. Bu, “sosyalist enternasyonal”de yeralan ve ağırlığını oluşturan Avrupalı sosyal-demokrat partileri rahatsız etmiştir. Çünkü onlar, II. Enternasyonal dönemlerinin “sosyal-şoven” politikalarının izini süren ve onu bugünkü noktaya getiren partilerdir. Tek desturları, kendi burjuvalarının çıkarlarıdır. AB burjuvazisinin ABD’ye yakınlaşmasıyla birlikte onlar da öyle hareket etmeye başlamıştır. Son toplantıda sadece Irak konusunda değil, Kafkaslar ve Balkanlar’da da ABD’ye destek kararı çıkması, boşuna değildir.

Kısaca, “sosyalist enternasyonal” ile CHP arasında yaşanan kriz, bağlı oldukları egemen sınıflar arasında yaşanan çıkar kavgasından ibaret.

Gerçek enternasyonalin doğuşu

İşçi sınıfının gerçek enternasyonal, yani I. Enternasyonal, 1864 yılında kuruldu. Adı; “Ülusalara-sı İşçi Birliği” idi. Amacı; işçi sınıfının birleşik örgütlenmesini yaratmak ve kurtuluşu uğruna savaşım vermektir.

Esasında işçilerin, sömürüye karşı mücadelesi, ilk ortaya çıktığı dönemden itibaren vardı. Ve bu mücadelede işçiler, sınıfsal içgüdüleriyle uluslararası dayanışmanın gereksinimini duymuş, bunun örneklerini ortaya çıkarmıştı. Ancak bu mücadelenin işçi sınıfının bilimiyle buluşması ve daha örgütlü bir hale kavuşması, Marksizmin ortaya çıkışıyla mümkün olabildi. Marks ve Engels’in kaleme aldığı “Komünist Enternasyonal”, “*Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!*” sözüyle bitiyordu. Bu, aynı zamanda “proletarya enternasyonalizmi” çağrısıydı.

İlk uluslararası işçi örgütü “Doğrular Ligi” Paris’te 1836 yılında kuruldu. Bu örgüte 1847 yılında Mark ve Engels de katıldı. Ve bu örgütü, ütopyik sosyalizmden yavaş yavaş bilimsel sosyalizme doğru çektiler. Ligin adı “Komünistler Birliği” olarak değişti. Bu, proleter enternasyonalizmin gençlik dönemi, ilk evresiydi.

1864’te kurulan I. Enternasyonal ise, proleter enternasyonalizmin tarihinde yeni bir dönemi başlattı. Kısa sürede çeşitli ülkelerin işçi örgütleri, Enternasyonale katıldı. I. Enternasyonalin artan yaygınlığı ve ideolojik etkisi, halklar arasında kardeşliği de pekiştirdi. Marks, “*bir ulusu ezen bir ulus, özgür olamaz*” diyerek, proletaryanın ezilen ulusların bağımsızlık mücadelesini desteklemesi gerektiğini ortaya koydu.

Ülusalara-sı dayanışma, 1871 Paris Komünü’nde çok çarpıcı biçimde gücünü gösterdi. Marks’ın belirttiği gibi Komün özü bakımından “*kesinlikle uluslararası*”ydı. Çünkü Ruslar, Polonyalılar, Çekler, Almanlar, Fransız işçi ve emekçileriyle omuz omuza Komün barikatlarında savaştılar. Hatta Komünün silahlı kuvvetlerinin komutanlığını bir Polonyalı devrimci üstlenmişti. Komün, bir Alman işçisini “Çalışma Bakanı” olarak atadı.

Paris Komünün yenilgisinden sonra da I. Enternasyonal, Paris’ten gelen göçmenlerle ilgilendi. Onlara moral destek ve maddi yardım sağladı. Fakat Komünün yenilgisinden sonra artan uluslararası gericilik ve militarizm, enternasyonal bir süreliğine de olsa güçsüz bıraktı. Fiilen 1872 yılında, resmi olarak ise 1876 yılında varlığına son verdi. I. Enternasyonal üstüne düşen misyonu yerine getirmişti.

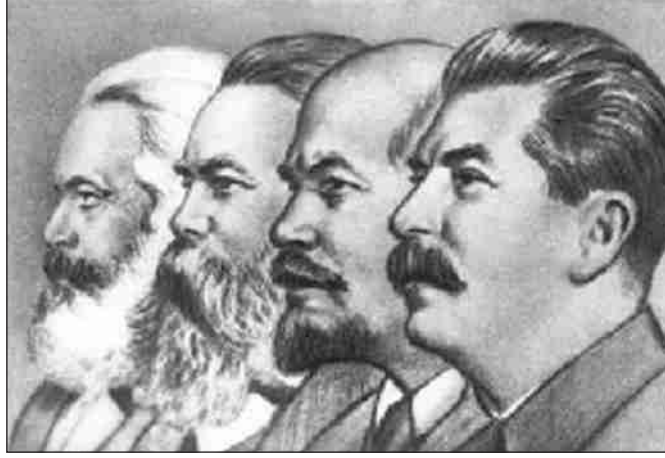
Ülusalara-sı dayanışma bilinci, Komün yenilgisinden sonra da milyonlarca işçi ve emekçinin aklında ve kalbinde yaşamaya devam etti. Çok geçmeden bütün ülkelerde yeni taraftarlar kazanarak yayıldı. Engels 1892’de şöyle yazıyordu: “*Öldüğü sanılan Komün, ebediyen tahrip edildiği sanılan Enternasyonal aramızdadır, yaşamaktadır ve 1871’de olduğundan yirmi kez daha güçlüdür*” (Sosyalist Enternasyonalizm, Konuk yay sf:19)

Bu süre boyunca birçok Avrupa ülkesinde, ABD’de, Rusya’da Marksist örgütler kuruldu. Yeni bir enternasyonalin kurulması hem olanaklı, hem de zorunlu hale geldi. Ve 1889’da Paris’te toplanan bu örgütler, II. Enternasyonalı kurdu. Kuruluş bildirgesinde, “*proletaryanın kurtuluşu uğrunda politik savaşım yoluyla devlet iktidarını ele geçirmek*”

amacı vurgulandı. Ancak sonraki yıllarda, mücadele ile kazanılan haklar ile genişleyen burjuva demokrasisi, sosyalizme parlamenter yolla varılabileceği yanılgısını doğurdu. II. Enternasyonal liderleri Marksizmi çarpıtarak proleter enternasyonalizmin en temel ilkelerini çiğnemeye başladılar.

II. enternasyonalin ihaneti ve**Komüntern’in doğuşu**

1914’te birinci emperyalist paylaşım savaşı patlak verdiğinde, daha önce “savaşa karşı birleşik cephe” oluşturma kararı alan II. Enternasyonal, savaşla birlikte kendi burjuvazisinin saflarında yer almanın teorisini yapmaya başladı. “Vatan savunması” adı altında sosyal-şoven bir çizgiye savruldu. Ve başta Kautsky olmak üzere II. Enternasyonal önder-

leri, ihanetle anılır oldu.

Emperyalist savaşın “vatan savunması” şekline sunulmasına ilk başta Sırp ve Rus sosyalistleri karşı çıktılar. Birkaç ay sonra savaş karşıtı sesler birçok ülkeden yükselmeye başladı. Alman komünistleri Karl Liebknecht ve Rosa Lüksenburg, sosyal-şoven çizgiye kayan Alman Komünist Partisi’nden ayrılarak “Spartaküstler” grubunu kurdular ve proleter enternasyonalizmin bayrağını yükselttiler. 1915’te Zimmerwald’ta bir araya gelen savaş karşıtı güçler toplandı ve savaşa karşı birleşik bir duruşu örgütmeye çalıştı. Savaş uzadıkça da bu grubun gücü arttı.

Lenin ve Rus Bolşevikleri, herkesten önce II. Enternasyonalin çöküşünü saptamış ve yeni bir enternasyonalin gerekliliğini öngörmüştü. 1914 yılının Eylül’ünde şöyle diyordu Lenin: “*II. Enternasyonal öldü. Oportünizm yedi başını. Kahrolsun oportünizm! Yaşasın III. Enternasyonal!*” Lenin’e göre II. Enternasyonal, “*19. yüzyılın son çeyreği ile 20. yüzyılın başındaki korkunç kapitalist köleliğin uzun ‘barışçıl dönemi’ boyunca proleter kitlelerin örgütlenmesinde yararlı bir çalışma*” yapmıştı. “*III. Enternasyonalin görevi ise -diyordu- proletaryayı kapitalist devletlere karşı devrimci mücadeleye, bütün ülkelerin burjuvazisine karşı iç savaşa hazırlamak olacaktır. Bunu yapmaktaki amacı, kamu güçlerinin ele geçirilmesi ve sosyalizmin zaferidir*” (III. Enternasyonal, Belge yay. sf:6)

Rusya, Polonya, Macaristan, Almanya, Letonya, Finlandiya Komünist Partileri ile Amerikan Sosyalist İşçi Partisi ve Sosyalist Balkan Federasyonu 24 Ocak 1919’da toplanarak, III. Enternasyonalin kurulması için çağrı çıkardılar. Ve Mart 1919’da, sosyalizmin ilk kalesi Sovyetler Birliği’ne I. Kongre toplandı. Kongrenin görevi; “*Komünist Enternasyonal*

hareketini koordine etmek, yönetmek, çeşitli ülkelerdeki hareketin çıkarlarını uluslararası devrimin çıkarlarına bağımlı kılmakla yükümlü bir mücadele organı yaratmak”tı. Kongre, dünya proletaryasına seslenen bir manifesto ile sona erdi. Tüm dünyaya III. Enternasyonalin (Komünist Enternasyonal) kuruluşu ilan edildi.

Komünist Enternasyonal’in (Komüntern) kuruluşu, II. Enternasyonalin siyasi çizgisine karşı olan işçi ve emekçilerde bir amaç ve çekim merkezi yarattı. Devrimci işçiler Enternasyonale doğru akmaya başladı. Birçok ülkenin komünist ve sosyalist partileri, Komüntern’e katıldılar. II. Enternasyonal hızla üye kaybederken, Komüntern her geçen gün güçlendi.

III. enternasyonal, ikinci emperyalist savaş dönemine kadar, dünya işçi hareketi ve ulusal kurtuluş hareketleriyle büyük bir dayanışma içinde oldu. Bu süre zarfında patlak veren devrimleri destekledi, faşizme karşı mücadeleyi yükseltti.

Buna karşın ikinci emperyalist savaş sırasında 15 Mayıs 1943’te toplanan Komüntern Yürütme Komitesi, savaş döneminde bir kongreyi toplayamayacağını belirterek, Komüntern’in sona ermesi kararını aldı ve tüm üyelerini Alman faşizmine karşı mücadeleye çağırdı. Kararda; III. Enternasyonalin örgütlenme biçiminin artık eskidiği, ulusal işçi sınıfı partilerin örgütlenmelerini engellediği belirtilmekte; savaş koşulları içinde KP’lerin yapısında büyük değişiklikler meydana geldiği, onların faşizme karşı daha rahat mücadele etmeleri için bağımsızlaşmaları gerektiği savunulmaktaydı. (age sf:9)

Böylece yoğun ve çalkantılı bir faaliyet döneminin ardından III. Enternasyonal de son buluyordu.

Yeni bir enternasyonal**mücadele içinde doğacak**

III. Enternasyonalin lağvedildiği 1943 yılından bu güne birçok enternasyonal kurma girişimi oldu. Ancak hiç biri gerçekten tüm işçi sınıfını bünyesinde toplayan ML bir enternasyonal olmadı.

Elbette işçi ve emekçilerin, uluslararası birlik ve dayanışmaya ihtiyacı geçen bu süre zarfında da kendini tüm yakıcılığıyla hissettirdi. Kimi eylemlerde uluslararası dayanışma örnekleri de sergilendi. Geçtiğimiz yıllarda liman işçilerinin eyleminde yaşanan uluslararası dayanışma hatırlardadır. Buna benzer birçok işçi eyleminde çeşitli dayanışma örnekleri ortaya çıkmıştır. Fakat bunların hiç biri, Enternasyonal’in yerini tutacak boyuta ulaşamadı. Her şeyden önce işçi sınıfının ideolojisinden, ML bir önderlikten yoksundu.

Yeni bir enternasyonal, bugünün de ihtiyacıdır. Ancak birkaç partinin biraraya gelip kendini “Enternasyonal” ilan etmesiyle de olacak bir durum değildir. Bugüne dek bu tür deneyimler olmuş, fakat hiç biri bu boşluğu dolduramamıştır.

Nasıl ki, her üç enternasyonal de mücadelenin içinden çıkıp yükselmisse, yeni bir enternasyonal de yine işçi ve emekçilerin yükselen mücadelesi içinden doğacak ve zamanı geldiğinde kurulacaktır.

Ve “sosyalist enternasyonal” gibi sahte enternasyonaller de, onu oluşturan sahte sol partiler de, tarihin çöplüğüne atılacaktır.

Pakistan'da medrese baskını

Afganistan'da büyüyen Taliban direnişi, Pakistan'a da sıçradı. Temmuz ayının ilk günlerinde başkent İslamabad'da Taliban taraftarlarına ait bir camide polisle öğrenciler arasında çatışmalar başladı. Lal Mescidi olarak bilinen medrese ve camiye kuşatan devlet güçleri, mescidin öğrencilerinin büyük direnişi ile karşılaştı. Çatışmaların başlamasının hemen ardından, camide bulunan 700'den fazla kişi teslim oldu, ancak 1000 kadar öğrenci direnişe geçti. Öğrencilerin de silahlı olması, güvenlik güçlerine karşı molotof kokteyli, bomba ve çeşitli silahları kullanması, polisin de kayıp vermesine neden oldu ve direnişi büyüüttü.

Bir haftadan uzun süren kuşatma ve direniş boyunca zaman zaman pazarlıklar yürütüldü. Ancak medresenin içinde bulunan herkes için af isteyen direnişçilerin talebini kabul etmeyen devlet, medreseye büyük bir saldırı başlattı. Medresenin yöneticisi olan iki kardeşten biri, çatışmaların başladığı ilk günlerde kaçmaya çalışırken yakalandı. Direnişi örgütleyen diğer kardeş olan İmam Abdürraşit Gazi ise, çatışmalar sırasında öldü. Gazi, direniş sırasında yaptığı açıklamada, 3 senedir bu medresede örgütlendiklerini, hiyerarşik bir yapılarının olduğunu, binlerce fedailerinin bulunduğunu ve halk tarafından büyük destek gördüklerini söylemişti.

Lal Mescidinde eğitim gören 5 bin civarında öğrenci var. Ülkedeki etkinliği ve desteği de İmam Gazi'nin söylediği gibi oldukça fazla. Lal Mescid üyeleri başkentte kendi ahlak polislerini oluşturuyor, şeriat mahkemeleri kuruyor ve yargılamalar yapıyorlar. Adeta bir 'gölge devlet' gibi yapılanıyorlar.

Medreseyi kuşatan devlet güçlerinin, medresenin dış duvarını yıkmasının arkasından bombalar ve silahlarla yürüttükleri çatışmalar sırasında onlarca insan öldü. Çatışma, medresede devlet güçlerinin hakimiyet kurması ve direnişçileri tutuklaması ile sona erdi.

ABD'nin saldırısını önlemek için

Pakistan Devlet Başkanı Pervez Müşerref, medreseyi kuşatmasının sebebinin El Kaide bağlantılı iki intihar bombacısının burada saklanması olarak açıklamıştı. Ancak gerçek sebep bundan daha geniş kapsamlıydı. Medrese baskını, ABD'nin isteği üzerine gerçekleştirilmişti.

Aslında bu medreseler, Afganistan'da Sovyet işgalinin başladığı dönemde, Pakistan ve Afganistan'da SSCB'ye karşı Taliban örgütlenmesinin üssü olarak kullanılmak üzere doğrudan CIA desteği ile açılmıştı. ABD'nin 'yeşil kuşak' projesinin önemli bir ayağını oluşturuyordu. Sovyetlerin yenilip Afganistan'dan çekilmesinin arkasından bu medreselerde yetişen silahlı militan-dinci güçler, Afgan sınırı yakınlarındaki bölgelere yerleşerek ayrı bir güç oluşturdular ve merkezi hükümetten kendilerine özerklik aldılar. Zamanla ülkenin başka bölgelerine de yayıldılar.

Bugün ise Pakistan'da resmi rakamlara göre 13 bin, Uluslararası Kriz Grubu'na göre ise 20 bin civarında medrese var. Bunlarda 200 binden fazla öğrencinin eğitim gördüğü tahmin ediliyor. Bu öğrencilerin yüzde 30'u, başta Afganistan olmak üzere Ortadoğu,

Bugün Pakistan'da resmi rakamlara göre 13 bin, Uluslararası Kriz Grubu'na göre ise 20 bin civarında medrese var. Bunlarda 200 binden fazla öğrencinin eğitim gördüğü tahmin ediliyor. Bu öğrencilerin yüzde 30'u, başta Afganistan olmak üzere Ortadoğu, Orta Asya ve Afrika ülkelerinden geliyor. Veziristan bölgesindeki medreselerin büyük çoğunluğu devletin kayıtlarında ve denetiminde yer almıyor.

Orta Asya ve Afrika ülkelerinden geliyor. Veziristan bölgesindeki medreselerin büyük çoğunluğu devletin kayıtlarında ve denetiminde yer almıyor. Lal Mescidindekiler de içinde olmak üzere bu medreselerde örgütlenen radikal dinciler, Pakistan İslam devrimini gerçekleştirmek ve şeriat düzenini kurmak istiyorlar.

Aslında Pakistan, tarihsel özellikleriyle dinci radikalizmin gelişmesi için oldukça elverişli bir zemine sahip. Dağlık coğrafyası nedeniyle fazla çözülmeden yaşayan aşiret-kabile sistemi; dağınık, birbirinden çok uzak ve yalıtılmış yerleşim bölgeleri; merkezi devlet otoritesinin zayıflığı gibi etkenler, Pakistan'da radikal dinci örgütlenmeler için uygun koşullar sunuyor. Bu yönünün ABD tarafından bilinçli bir biçimde kısıtılması, 'komünizm'e karşı 'islam' reçetesi, Pakistan'ın dinci militan yatağı haline getiren en önemli etken.

Ancak ABD'nin bir dönem Sovyetlere karşı kullandığı bu silah, bugün kendisine çevrilmiş durumda. 11 Eylül ve Irak savaşının başlamasının arkasından bu medreseler, El Kaide'nin militan kaynağına dönüştü. Medreseler, bugün artık bir taraftan Afganistan, Irak ve başka bölgelerde savaşmak üzere militan yetiştirip gönderiyor; diğer taraftan ülke içinde, ahlaksız davranışlarda bulundukları gerekçesiyle kadınları kaçırmak gibi kimi eylemlerle kitleler ve hükümet üzerinde baskı oluşturuyorlar.

ABD emperyalizmi, kendisini tehdit eden bu gücün etkisiz hale getirilmesi için General Müşerref'i sıkıştırıyor. Hatta sadece ona baskı kurmakla da kalmıyor, Pakistan'a saldırmaya çalıştığı yönünde açıklamalar da yapıyor.

Lal Mescidi kuşatmasının sürdüğü günlerde, New York Times gazetesinde çıkan bir habere göre, ABD emperyalizmi, 2005 yılında Pakistan'ın dinci örgütlenmelerin yoğun olduğu bölgesine saldırmak ve orada saklandığı iddia edilen El Kaide yöneticilerini yakalamak üzere bir operasyon planı hazırlamış. Dönemin Savunma Bakanı Donald Rumsfeld tarafından hazırlanan plan, askerler harekete geçtikleri sırada, son dakikada iptal edilmiş. Eğer bu operasyon gerçekleşmiş olsaydı, Pakistan da bugün savaşın içine girmiş olacaktı. Irak'taki sıkışmışlıktan kurtulmak için kendisine yeni bir cephe arayan ABD, Pakistan savaşı ile yeni bir soluk borusuna sahip olmayı planlamıştı.

Operasyonun ABD-Pakistan ilişkilerini bozmamak için gerçekleştirilmediği, son dakikada iptal edildiği söyleniyor. Oysa ABD-Pakistan arasında iddia edildiği gibi bir dostluk olmadığı biliniyor. Afganistan işgalinin başladığı ilk günlerde Pakistan, ABD'nin yanında yer almış, ona önemli bir destek sunmuştu. Ancak sonrasında Pakistan, ABD'den giderek uzaklaştı. Bunda Pakistan'ın Çin ile olan ilişkilerinin önemli bir payı var. Zaten bu uzaklaşma olmasa, ABD, 2005 yılında Pakistan'dan habersiz bir biçimde onun topraklarında

General Müşerref, medrese baskınından sonra daha da zor duruma düştü.

operasyon gerçekleştirmeye kalkışmazdı.

Üstelik şimdi de, ABD Pakistan'a saldırmaya çalıştığı, oradaki radikal-dinci odakları yoketmek için operasyon düzenleyebileceği yönündeki açıklamaları üstüste yapıyor. Afgan sınırındaki Kuzey Veziristan bölgesinin Taliban odağı olduğu gerekçesiyle ABD, saldırısına meşru zemin oluşturmaya çalışıyor. Ve bu saldırı için de Pakistan yönetiminden izin almaya gerek duymadığını söylemekten kaçınmıyor.

Bir taraftan saldırı hazırlıkları yapan ABD, bir taraftan da farklı önlemler geliştiriyor. Bunlardan biri, yokedemediği medrese eğitimini kendi kontrolü altına almak. Afganistan'ın Pakistan sınırına yakın yerlerde yeni, modern ve Afgan Eğitim Bakanlığına bağlı alternatif medreseler açıyor ve bunları güçlendirmeye başlıyor. Keza Pakistan'da, sınıra yakın bir medreseye füze saldırısı düzenlemek de ABD'nin tehdit amaçlı adımları arasında yer alıyor.

Dinci radikalizmin artan saldırıları

Lal Mescidi baskını, dinci radikalizme karşı bir gözdağı amacını taşıyordu. Ancak baskın sonrasında intihar eylemlerinde ve dinci saldırılarda büyük bir artış başgösterdi. Ülkenin kuzeybatı sınırındaki Taliban Şurası, medrese baskınının arkasından Müşerref ile olan barış anlaşmasını feshettiğini açıkladı. Daha kuşatmanın sürdüğü günlerde Pervez Müşerref'in uçağına ateş açıldı. Daha önce de iki suikast girişimini atlatan General Müşerref, bu defa da kurtulmayı başardı.

Yine baskın sürerken, ülkenin kuzeybatısındaki Taliban militanlar eylemlere başladı ve bu eylemler baskın sonrasında da artarak sürdü. Her gün bir bölgede intihar saldırısı düzenleyen eylemciler, bir hafta içinde onlarca asker ve polisin, sivilin ölmesine neden oldular.

Öte yandan, medrese baskınından iki ay kadar önce, Müşerref tarafından siyasi nedenlerle görevden alınan Yüksek Mahkeme Başyargıcı İftikhar Muhammed Çaudri, baskının bitmesinden on gün kadar sonra görevine yeniden iade edildi. Çaudri, ülkede Müşerref'e karşı muhalefetin odağı olmuştu.

Hem Çaudri'nin göreve iade edilmesi, hem de baskın sonrasında artan eylemler, Devlet Başkanı Müşerref'e karşı muhalefetin ne kadar büyük olduğunu gösteren ve onun yönetim gücünü zayıflatan etki yarattı.

Pakistan'daki aşiret liderlerinden oluşan 45 kişilik bir heyet, artan intihar saldırıları ve direnişi durdurmak amacıyla, Afgan sınırı yakınlarındaki direnişçilerin liderleriyle görüşmelere başladılar. Feshedilen barışın yeniden kurulması için pazarlık yürütüyorlar.

Medrese baskını ABD'nin Pakistan'a dönük saldırı hazırlıklarını durdurmak için gerçekleştirilmişti. Ancak diğer taraftan ülke içinde eylemlerin büyümesine, direnişin güç kazanmasına neden oldu.

Buyrun, oturun dostlar,
hoş gelip sefalar getirdiniz.
Biliyorum, ben uyurken
hücreme pencereden girdiniz.
Yüzünüzde yıldızların aydınlığı
başucumda durup el ele verdiniz.
Buyrun, oturun dostlar
hoş gelip sefalar getirdiniz.
Neden öyle yüzüme bir tuhaf bakılıyor?
Osman oğlu Hâşim.
Ne tuhaf şey,
hani siz ölmüştünüz kardeşim.
İstanbul limanında

kömür yüklerken bir İngiliz şilebine,
kömür küfesiyle beraber
ambarın dibine...

Şilebin vinci çıkartmıştı nâşınızı
ve paydostan önce yıkamıştı kıpkırmızı kanınız
simsiyah başınızı.

Kim bilir nasıl yanmıştır canınız...

Ayakta durmayın, oturun,
ben sizi ölmüş zannediyordum,
hücreme pencereden girdiniz.
Yüzünüzde yıldızların aydınlığı
hoş gelip sefalar getirdiniz...
Yayalar-köylü Yakup,
iki gözüm,
merhaba.

Siz de ölmediniz miydi?
Çocuklara sıtmayı ve açlığı bırakıp
çok sıcak bir yaz günü
yapraksız kabristana gömülmediniz miydi?
Demek ölmemişsiniz?
Ya siz?
Muharrir Ahmet Cemil?
Gözümle gördüm
tabutunuzun
toprağa indiğini.

Hem galiba
tabut biraz kısaydı boyunuzdan.
Onu bırakın Ahmet Cemil,
vazgeçmemişsiniz eski huyunuzdan,
o ilâç şişesidir
rakı şişesi değil.
Günde elli kuruşu tutabilmek için,
yapyalnız
dünyayı unutabilmek için
ne kadar çok içerdiniz...

Ben sizi ölmüş zannediyordum.
Başucumda durup el ele verdiniz,
buyrun, oturun dostlar,
hoş gelip sefalar getirdiniz...
Bir eski Acem şairi :
«Ölüm âdildir» — diyor,—
«aynı haşmetle vurur şahı fakiri.»
Hâşim,
neden şaşıyorsunuz?
Hiç duymadınız mıydı kardeşim,
herhangi bir şahın bir gemi ambarında
bir kömür küfesiyle öldüğünü?...

Bir eski Acem şairi :
«Ölüm âdildir» — diyor.
Yakup,
ne güzel güldünüz, iki gözüm.
Yaşarken bir kerre olsun böyle gülmemişsinizdir...
Fakat bekleyin, bitsin sözüm.
Bir eski Acem şairi :
«Ölüm âdil...»
Şişeyi bırakın Ahmet Cemil.
Boşuna hiddet ediyorsunuz.
Biliyorum,
ölümün âdil olması için
hayatın âdil olması lâzım, diyorsunuz...
Bir eski Acem şairi...
Dostlar beni bırakıp,
dostlar, böyle hışımla
nereye gidiyorsunuz?

Nazım Hikmet Ran

“Biz bir aileyiz”

Hürriyet gazetesinin yeni reklam filmi bu sözlerle bitiyor. Ve reklamın kısacık süresinin içine, hepsi de özenle seçilmiş çok fazla sayıda mesajı sığdırmayı başarıyor.

Üç kardeş, anne-babalarının evinde yemek için buluşuyorlar. Biri genç yaşında çok para kazanmanın yolunu bulmuş bir ‘beyaz Türk’; yaşamını kurmuş, evlenmiş, çocuk sahibi olmuş. Biri, bir futbol fanatığı; ama onun dışında zararsız, hatta son derece sevimli bir genç, annesi ve babasıyla ilişkileri çok iyi, sıcak, kendisiyle barışık, uyumlu, ayrı evi var, kendi kirasını karşılayacak kadar da para kazanıyor. Biri ise solcu-aydın bir kadın; ve tam da Hürriyet gazetesinin reklam konseptine uygun bir kimlik taşıyor. Anne-babasıyla birlikte yaşadığına göre kendi ayakları üzerinde duramayan, yaşı ileri olduğu halde evlenmemiş biri. Evde huzursuzluğu çıkartan da asıl olarak o. Kendisine sadece takılan fanatik kardeşine de, ‘beyaz Türk’ abisine de ne kadar kin dolu olduğu, konuşurken hemen belli oluyor. Kardeşlerini görür görmez kavgaya başlıyor; birine ‘sürünge’ diyor, diğerini aşağılıyor. Diğer kardeşler ise, birbirlerinin yaşam biçimlerine saygılı, birbirlerine karışmıyorlar. Zengin abi, fanatik kardeşinin ev kirasıyla ilgilenirken, fanatik kardeş de ona bakışını “herkes kendi yaşam mücadelesini veriyor” olarak özetliyor.

Kardeşlerin kimliklerinin toplumsal dokuyu sembolize ettiğini düşündüğümüzde, hiçbirinin sağcı-faşist kimlikte olmaması, belli ki reklamcılarının bilinçli bir tercihi. Uyumlu aile yapısını bo-

zan tek unsur, ‘kitapkurdu’, yani aydın ve solcu olan kızkardeş olarak fazlasıyla belirgin.

Ve reklam filminin en çarpıcı anı: Kavga büyüdüğünde, evin babası, tıpkı ‘devlet baba’ gibi sert bir biçimde “kesin artık” diyerek kavgayı kesiyor ve arkasından babacan bir ifadeyle herkesi sofraya çağırıyor. Onun sözüne karşı çıkmak ne mümkün! Bir anda kavga bitiyor ve herkes sofraya oturuyor. “Devlet baba” ülkedeki iç karışıklıkları çözüyor, evdeki huzur ve güven ortamını oluşturunca.

Son söz ise anneden: “Tartışsak da, atışsak da, hepimiz aynı sofrada yemek yiyen 70 milyonluk bir aileyiz”.

“Hepimiz aynı gemideyiz”

“Biz bir aileyiz”, “Hepimiz aynı gemideyiz”, “Hepimiz insanız”, “Hepimiz kardeşiz”, “Hepimiz ...”, “Hepimiz ...”! Bu ve benzer sözlerdeki bıkırtıcı nakaratın tek bir anlamı vardır: Tüm insanlar eşittir, aralarında sınıfsal, kültürel, dinsel-mezhepsel, etnik vb farklılıklar yoktur! Oysa bu iddia yaşamın doğasına aykırıdır.

Reklamdaki ailede, herkes aynı sofraya oturarak aynı yemekleri beraberce yiyor elbette ki. Ancak reklamda söylediği gibi 70 milyonun aynı sofraya oturarak aynı yemekleri yediğini kim iddia edebilir ki? Zenginlerin sofralarındaki kuş sü-tü eksik olan menü ile, emekçinin mütevazı sofrası, ya da açlıkla pençelesen, çöpten topladıkları ile geçinen insanların yedikleriyle karşılaştırılabilir mi?

Ya da aynı gemide bile yol alsak, eşit koşullarda yolculuk yaptığımızı kim iddia edebilir? Gemilerin, trenlerin, uçakların 1. mevki ya da ‘VIP’ bölümleri ile, 3. mevkisi arasında neredeyse bir uçurum olduğunu kim bilmez? Gemi filmlerinin en popüler olan “Titanic” de bile, sınıfsal farklılıkların geminin koşullarına nasıl yansıdığı çarpıcı bir biçimde görülmektedir. Gemi batarken de yoktur bu eşitlik. Filikalar öncelikle 1. mevki yolcularına, onların içinde de yüksek miktarda rüşvet verenlere ayrılır. 3. mevki yolcularının ise kapıları kilitlenir ki, yukarıya çıkıp da filikalara yüklenmesinler, zenginleri rahatsız etmesinler. Gemi daha batmadan ölüme terk edilenlerdir onlar.

Devrimci şair Nazım Hikmet, ölümün bile insanları eşitlemediğini, insanlara eşit koşullarda gelmediğini, son derece çarpıcı bir biçimde anlatır bir şiirinde.

İnsanlar, ‘insan olmak’ biyolojik özelliğinde birleşseler bile, sınıfsal, sosyal statüleriyle, siyasal, etnik, dini tercihleriyle birbirlerinden uçurumlarla ayrılmışlardır. Proletarya ile burjuvazi, zengin ile yoksul, ezen ile ezilen uluslar arasında uçurumlar vardır. Onların sofradan aldıkları pay, gemide tuttıkları yer, yaşamda yararlandıkları olanaklar, birbirleriyle kıyaslanamaz bile. ‘Sağcı’ ile ‘solcu’ arasındaki fark da bu kadar belirgin ve önemlidir. ‘Sağcı’ ya

da daha doğru siyasal tanımla dinci-faşist, kapitalist düzenin, burjuva sınıfın savunucusu ve sözcüsüdür. Onun görevi ezen sınıfın uşaklığını, kitle hareketleri karşısında tetikçiliğini yapmaktır. 'Solcu' ya da doğru siyasal tanımla devrimci ise, kitlelerin uyanması, bilinçlenmesi ve kurulu düzene başkaldırması, insanlığın kurtuluşu için harekete geçmesi amacıyla mücadele eder.

Sınıflı toplumlar varolduğu sürece, insanlar da eşit olmayacaklardır. Bu yüzden "insanlık" başlığı altında iki tarafı birleştirmek, aynılaştırmak mümkün değildir. Bu, egemen sınıfların demagogilerinden biridir sadece. Gerçekte ezen sınıflar ve kesimler, "insanlık" kavramına yabancıdır. Kitleleri salt bir sömürü aracı, kendilerini ise para cüzdanı olarak görürler.

Kitleler ise hem yaşamlarıyla hem de düşünsel olarak "insanlık" kavramından bilinçli bir biçimde uzaklaştırılmaya çalışılır. Marks, bu durumu, "insana hayvanca yaşam koşulları dayatıldığı zaman, ya bunu kabul ederek hayvanlaşırlar, ya da buna karşı mücadele ederek insanlaşırlar" sözleriyle çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır. "İnsanın insanlaşması süreci" tanımı, mücadelenin içinde insanın insani değerleri yeniden kazanmasını, yeniden insana özgü güzelliklerle kuşanmasını anlatır. Bu da ancak insanlığın kurtuluşu için verilen mücadele içinde gerçekleşebilir.

12 Eylül'ün mirası

Eşitsizlik ve sınıfsal karşıtlık bu kadar belirgin iken, burjuvazinin ısrarla bu propagandayı yapması şaşırtıcı değildir. Bu propaganda ne kadar etkili olursa, burjuvazinin ömrü o kadar uzamakta, kitlelerin sorunlar karşısında başkaldırısı o kadar geriye atılmaktadır çünkü.

Ülkemizde bu argümanın en yaygınlaştığı dönem, 12 Eylül yıllarıdır. 12 Eylül darbesi, devrimci hareketin yükselişine karşı gerçekleştirilmişti. Kitle hareketinin ulaştığı düzey, burjuvazinin bütün planlarını altüst eder hale gelmişti çünkü. Fabrikalardaki işçilerin, okullardaki öğrencilerin, memurların, köylülerin büyük direnişleri, burjuvazi-

nin azami karını düşürüyordu. Kitlelerin bilinç ve örgütlülük düzeyi, burjuvazi için ciddi bir tehdit haline gelmişti. Devlete ve onun sivil faşist uzantılarına karşı mücadele, sistemi aşındırmaya başlamıştı.

12 Eylül darbesi bu koşullarda gerçekleşti. Ancak gerçek kimliğini, gerçek niyetini gizlemek isteyen devlet, çeşitli demagogik söylemlerin arkasına saklandı. Bunların en çarpıcısı, darbelerinin, "sağ-sol çatışmasını önlemek" için geldikleri, sol'a da sağ'a da karşı olduklarını söylemeleri idi. Ordu, kendisini, sağ'a da sol'a da eşit mesafede bir "hakem" gibi gösterdi. Sonrasında da devlet, bu hakemlik rolünü, aynı argümanlarla sürdürdü.

Hakem rolünü oynamasının önemli

Zenginlerin lüksü ve refahı, yoksulların kanı, teri, açlığı ve acısı üzerindendir.

bir unsuru, insanların devletin karşısında eşit olduğu yanılsamasını yaratmasıydı. Sınıfsal ve ulusal farklılıkları, ideolojik ayrımları yok sayan söylemler ve argümanlar, bu dönemden itibaren

ren burjuva propagandanın temel unsuru haline geldi. Baskı ve sömürüye, insanlar arasındaki eşitsizliklere başkaldırını önlemek için, eşitsizliklerin olmadığı düşüncesi yaygınlaştırılmaya başlandı.

* * *

Tüm insanlar gerçekte ne eşittir, ne de kardeş! Ezilen bir sınıf, ezilen bir ulus, ezilen bir cins, kendisini ezen karşısında hiçbir zaman eşit koşullara, eşit olanaklara sahip olamaz. Sınıflar ve sömürü varolduğu sürece, ona bu yaşam olanakları asla verilmez. Çünkü sömürünün sürmesi, ezen sınıfların ve kesimlerin varlığı, onun ezilmesi pahasıdır.

Bunu değiştirecek tek şey ise, sınıfları ve sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesidir. Ancak bu mücadelenin sonucunda, insanlar gerçekten eşit koşullara ve olanaklara sahip olur. Bu koşulları, her insanın özgürce tercihlerini yapabileceği, gerçek bir kardeşlik ve paylaşım duygusuyla başka insanlarla ilişki kurabileceği bir ortam sağlayacaktır.

ÖSS-OKS sonuçları ve eğitim gerçeği

OKS ve ÖSS sonuçları açıklandı. Sınav sonuçlarının açıklanmasıyla birlikte başarısızlıklarıyla gündeme gelen eğitim sistemi, bir kez daha devletin çürümüşlüğüne resmetti. Önce OKS sonuçları açıklandı. 27 bin öğrenci "sıfır" çekmişti. Sınava giren 800 bin civarı öğrencinin ancak 16 bininin yerleşebileceği sonuçlar sonrası, ilkokul sıralarından itibaren başlayan ezberci, bireyci ve yarışmacı eğitim sisteminin, gençler üzerindeki etkileri daha da çarpıcı bir şekilde ortaya çıktı. 14 yaşındaki bir öğrenci sınavları kazanamayacağını düşünerek intihar ederken, devlet yetkilileri hala ısrarla "sınavların her şey demek olmadığını" anlatıyorlar. Sanki bu sınavları hazırlayanlar, insanları koşulsuz bir rekabet içinde yarıştıranlar kendileri değilmiş gibi.

Henüz bu sınav sonuçlarının yankısı bitmeden bu kez de üniversiteye giriş sınavı sonuçları açıklandı ve tablo geçen yılkinden daha berbat. 47 bin sıfır çeken öğrenci vardı bu kez. Geçen yıl, "sıfır" öğrencilerin sayısının düştüğünden kendilerine övünç paçı çıkaranlar bu sonuçlar karşısında, tam ters tarafa dümen kırarak sınavda 21 birincinin çıkmasını öne çıkartmaya çalıştılar. 1 milyon 776 bin adayın başvurduğu sınava giren 1 milyon 615 bin öğrencinin ancak 150 bini üniversitelere yerleştirilecek. Sınavı kazanma bakımından yine fen liseleri, Anadolu liseleri ve özel liseler önde çıkarken, devlet liselerinde okuyanlar ancak sınavı kazanma puanı olan 185'i geçmekle avunabildiler. Batı illerinde okuyanlar daha "başarılı" gözükürken, en başarısız iller sıralamasında yine Kürdistan illeri öne çıktı. Hakkari en başarısız il olma özelliğini bu yıl da korudu. Bunu da örtbas etmek için Diyarbakır'da sınavda birinci olan öğrenciyi öne çıkarttılar. Diyarbakır'dan çıkan ilk üniversite birincisi öğrenci ise eğitimdeki eşitsizliğin ve adaletsizliğin sevincini gölgelediğini belirtirken, Kürdistan'daki eğitimin durumunu ortaya koymaya çalıştı.

Sınavlar sonrası hep aynı tablo çıkıyor karşımıza ve bu tablo değişmeyecek. Her sınavda bir kez daha görülen eşitsiz ve adaletsiz, ezberci, paralı eğitimin, öğrenciler ve toplum üzerindeki etkileri, birkaç gün tartışıldıktan sonra unutulacak. Ta ki yeni bir sınava kadar...

Hayatın her alanını bir sınava döndüren kapitalist sistem, kendisine kalifiye eleman yetiştirmenin bir aracı olarak görüyor sınavları. Onun için her yıl onlarca özel üniversite kuruluyor, bunlar devlet tarafından finanse ediliyor. Koç'lar, Sabancı'lar, Ciner'ler, Doğan'lar kendi karlarını artırmak için gençler içinden en yetenekli ve zeki olanlarını seçiyor, kendine elemanlar yetiştiriyor.

Eğitim sisteminin sonuçlarıdır ortaya çıkan. Bir kez daha bilimsel, eşit, parasız eğitim talebinin ne kadar önemli olduğu ortadadır. Artık, işçi ve emekçi çocuklarının okumasını ilkokullardan itibaren engellemek istiyorlar. Parası olmayanın okuyamadığı bir eğitim sisteminde başarı sınava indirgenecektir elbette. 22 Temmuz seçimlerinde kendilerince bu "adaletsizliği" tespit eden siyasi partiler, "ÖSS Kalkacak" diye nutuk attılar. ÖSS kalkacak, yerine başka bir sınav gelecek!

Çözüm, bizlerdedir, bu sorunu yaşayan milyonlarca öğrencidedir. Sınavların kalkması da eğitim sisteminin düzelmesi de ancak bizim mücadele gücümüze bağlıdır. Sistem de bizler de çok iyi biliyoruz ki gençlik kiminse gelecek onundur. Geleceğimizi kendi ellerimize alalım, asıl bu sınav önemlidir. Kazanacağımız en büyük güç budur.

Pfizer ilaç tekeli Nijeryalı çocukları kobay olarak kullandı;

Emperyalist ilaç tekelleri bunu hep yapıyor!

Nijerya hükümeti, dünyanın en büyük ilaç tekeli Pfizer'i, 1996 yılında yeni menenjit ilaçlarının kullanılması sırasında uygunsuz ilaç denemesi yapmakla suçluyor. Nijerya hükümetinin, bu suçlamayla Pfizer aleyhine açtığı 7 milyar dolarlık tazminat davası, dünya medyasında geniş bir yankı buldu.

Sağlıkta yapılan son değişikliklerle bu tür uygulamaların da önü açılmaktadır. Devrim olarak sunulan sosyal güvenliği tasfiye yasası ile, işçi ve emekçiler sadece sağlık ve sosyal haklarını kaybetmekle kalmayacaklar, ilaç tekellerine birer kar ve kobay aracı olarak sunulacaklar.

talık tedavi olmazsa, AIDS'li insanlar iki ay içinde korkunç acılar çekerek ölüyorlar. Dünyada AIDS olan 34 milyon insanın 3 milyon 400 bin, bu hastalığa yakalanıyor. Pfizer, bu ilacından her yıl kar üstüne kar rekorları kırarken, ilacı almaya parası yetmeyen onbinlerce AIDS'li hasta acılar içinde kıvrınarak ölüyor.

"İnsani yardım kampanyaları"na katılmakla övünmekten geri durmayan Pfizer, AIDS hastalığının yoğun olduğu Afrika ülkelerinde ilacı ucuza satmayı da markasız olarak devletler tarafından üretilerek hastalara dağıtılmasını da reddediyor.

Bütün dünyada tepkilerle karşılanan Pfizer, Pfizer Vakfı ile melek maskesi takınarak, Afrika'da AIDS tıbbi eğitim merkezinin inşasına para verdi. Ama insanların acil olarak eğitime değil, ilaca ihtiyacı vardı.

Pfizer, üzerindeki baskılar arttıkça, bir iki göz boyama adımı daha attı. "Az gelişmiş ülkelerde ilaç parasını karşılayamayanları destekleme" kararını açıkladı. İlacı alamamalarının nedeninin ilacın aşırı pahalı olmasını gözlerden gizlemeye çalışma manevrasından başka bir şey olmayan bu adımı da hala atmış değildir.

Pfizer'in suçlarını alt alta yazsak sayfalar tutar. Bugün Pfizer öne çıktığı için konu ediliyor, ama bütün ilaç tekelleri farklı değildir. Afrika'ya, Bosna'ya, Irak'a, Asya ülkelerine yapılan "insani yardımlar"ın arkasında, ilaç tekellerinin, ya insanları kobay olarak kullanma, ya da ellerinde biriken tarihi geçmiş ilaçları eritmenin aracı olarak kullanma amacı yatıyor. Üstüne üstlük bu faaliyetlerden "insancıl şirket" etiketi ve milyon dolarlar kazanmaları da işin cabası.

Nijerya'da yaşananlar bizim de gerçeğimiz!

Bu tür yazı ve haberleri okurken belki de birçokumuza Afrika'da ya da Asya'nın ücra bir köşesinde yaşanan ve bizden çok uzak olaylar gibi geliyor. Ama biraz daha derin düşünüp kendi ülkemizde yaşananlara daha yakından bakarsak, kendimizin de bu yaşananların tam ortasında olduğumuzu görürüz.

Hatırlayalım, sadece bir yıl önce, Roch ilaç tekeli skandalı patlamıştı. Büyük vurgunun içinde SSK yöneticilerinden Sağlık Bakanlığı görevlilerine kadar bir rüşvet sarmalı açığa çıkmıştı. Açığa çıkanlar, rüşvet sarmalının sadece küçük bir bölümüdür. Emperyalist ilaç tekelleri bu rüşvet sarmalı içinde, Sağlık Bakanlığı'ndan ilaçlarına incelenmeden ülkemizde satma ruhsatı alıyorlar. Ülkemizde

satılan birçok ilacın Amerika ya da Avrupa ülkelerinde satış izninin olmadığını biliyor muyuz?

Ya da tansiyon hastasıysanız ve gittiğiniz bir doktor bir anda ilacınızı değiştirmeye karar veriyor. Bunun nedenini biliyor musunuz? Bir örneği söyleyelim: Bir ilaç firması, doktorlara 100 hastalık bir form koçanı veriyor ve "iki ay içinde başka bir tansiyon ilacı kullanan 100 hastanın ilacını benim ilacımla değiştirir ve yaşanan yan etkileri forma yazarsanız sizevereceğiz." diyor. Nokta nokta yere en düşkün ahlaksızlığı bile yazabilirsiniz. O formları toplayan ilaç tekeli, Amerika veya Avrupa ülkelerinin sağlık bakanlıklarına "işte bizim ilacımızın klinik deneyleri" diyerek sunup, ancak öyle ruhsat alabiliyorlar.

İnsanların kobay olarak kullanıldığı başka bir alan da tıp fakülteleri ve araştırma hastaneleridir. Buralarda, bilimsel çalışma adı altında ilaç denemeleri yaygın olarak yapılıyor. "Sizde yeni bir ilaç deneyeceğiz" diyerek hastalardan imza alınıyor. İşte bu imzayı attığınız anda, kobay olarak kullanılmayı kabul etmiş oluyorsunuz. O tedaviye ihtiyacı olan ve başka bir seçenek sunulmayan bir hastanın, bunu kabul etmekten başka şansı yoktur. Mecburen kabul etmektedir.

Sağlıkta yapılan son değişikliklerle bu tür uygulamaların da önü açılmaktadır. Devrim olarak sunulan sosyal güvenliği tasfiye yasası ile, işçi ve emekçiler sadece sağlık ve sosyal haklarını kaybetmekle kalmayacaklar, ilaç tekellerine birer kar ve kobay aracı olarak sunulacaklar. Özel hastane-cilik yaygınlaştıkça, organ mafyası ve kaçak organ nakli haberleri de yaygınlaşmaya başladı. Korku filmlerinde gördüğümüz, insanların kobay olarak kullanıldığı hastane ve kliniklerin yaşamımıza girmesi de gecikmeyecektir.

Nijerya'da, Irak'ta, Asya'nın bir köşesinde yaşananlar, bizden uzak şeyler değildir. Bizim de bugünkü ve yarınki gerçeğimizdir. Sağlık ve sosyal güvenliğin tasfiyesine karşı verilecek mücadelenin, yaşam hakkını savunma mücadelesi anlamına geldiği, yaşanan olaylarla çok açık görünüyor. Hükümetin yaptığı reklamları ve demagojileri bir tarafa itip, sosyal güvenliğin tasfiyesinin arkasında yatan gerçekleri geç olmadan görmek zorundayız.

Pfizer'in suç dosyası kabarık

Pfizer, 1942 yılında Charles Pfizer & Co adıyla kuruldu. 140'tan fazla ülkede faaliyet yürüten Pfizer, asıl sıçramasını 1990'ların sonlarında ürettiği iktidarsızlık ilacı Viagra ile yaptı. İlacın ticari rekamlarla ve sözde bilimsel çalışmalarla geniş bir tanıtımı yapıldı. Tabi ilacı kullanıp kalp krizi geçirenler, ya satın aldığı medyaya yansıtılmadı, ya da küçük haberlerle geçiştirildi.

Pfizer, Diflucan denen bir AIDS ilacı üretiyor. Bu ilaç, AIDS'li insanlarda gelişen Cryptococcal menenjit denen bir hastalığı tedavi ediyor. Bu has-

☆ 1 Ağustos 1969- Demirdöküm Fabrika-sı'nda İşgal

Türk-İş'teki Cevher-İş'ten istifa ederek DİSK'e bağlı Maden-İş'e geçerler. İşçilerin bu sendika değişikliği devletin tepkisini çeker ve binlerce askerle işçileri kuşatır. Oturma eylemine başlayan işçiler, fabrika işgaline geçerler. Bu işgal ve direniş, işçilerin zaferiyle sonuçlanır

☆ 4 Ağustos 1914- I. Emperyalist paylaşım savaşı başladı.**☆ 5 Ağustos 1895-Engels öldü.**

Marks'la beraber, bilimsel sosyalizmin kurucusu olan Engels, ML'nin bir bilim olarak ortaya çıkması ve yayılmasında büyük katkıları olmuş bir ustadır. Askeri konulardaki ilgisi ve yeteneğinden dolayı "General Engels" ismini de taşımaktadır.

☆ 13 Ağustos 1913- Agust Bebel Öldü

Almanya Komünist Partisi önderlerindendir. Siyasi ve ideolojik olarak kendini iyi geliştirmiş, işçi kökenli birisidir. Kadın sorununa ilişkin olarak ortaya koyduğu belirlemeler, ML'ye katkı anlamını taşımaktadır.

☆ 14 Ağustos 1956-Bertolt Brecht Öldü

Yazdığı şiirler ve oyunlar, bugün bile dünyada milyonlarca işçi ve emekçi tarafından, devrimciler tarafından bilinen Brecht... Alman faşizmine karşı

mücadele içinde yer alan, sanatla devrim, sanatçıyla parti arasındaki ilişkiyi güçlü bir biçimde tanımlayan bir şairdir. Gerek şiirlerinde, gerekse tiyatro eserlerinde, faşizme karşı mücadele, yeryüzü savaşımı ve direniş önemli bir yer tutar. Sanatını mücadelenin içinde yoğurarak, gittikçe olgunlaştı ve faşizme karşı mücadelede şiirlerini bir silaha dönüştürdü. O savaşın yıkımı karşısında direnci, inancı aşıladı işçilere ve emekçilere. Sade ama son derece güçlü bir anlatıma sahip olan eserleri, bugün de değerinden kaybetmemiştir.

☆ 15 Ağustos 1984-Şemdinli ve Eruh Baskınları

Kürt Ulusal Mücadelesi'ni başlattığını, PKK bu baskınlarla duyurur.

☆ 18 Ağustos 1944-Ernst Thaelman Katledildi

Almanya Komünist Partisi'nin önderlerinden Thaelman, Almanya'da gerek faşizme gerekse sosyal demokratlara karşı verdiği mücadeleyle işçilerin ve emekçilerin kalbinde yer etmiştir. Mücadelenin her alanında komünist kişiliğini yansıtan Thaelman, nazi kamplarında direnişi örgütleyen, içinde yer alan biriydi. Kendisinin serbest kalması için Almanya'da ve dünyada kitlesel eylemler gerçekleştirildi. Alman Nazizmi yenilgisinin kesinleşmesiyle, arkasında ne var ne yoksa yok etmeye girişti. Thaelman da 18 Ağustos 1944'de idam edildi.

☆ 19 Ağustos 1936-F. Garcia Lorca Kurşuna Dizildi

Yazdığı şiirlerle faşizme karşı halka direnme gücünü ve bilincini aşlamaya çalışan Lorca, Franco yönetimi tarafından kurşuna dizildi.

☆ 25 Ağustos 1948-Demokratik Kore Cumhuriyeti İlan Edildi

Tarihi boyunca sürekli işgallerle karşı karşıya kalan Kore, 1919'dan itibaren Japonya'ya karşı bağımsızlık mücadelesine girişmiştir. 1930'lardan itibaren başlayan mücadele, Komünist Parti'nin önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelesine dönüşür. Ancak ABD Kore'nin güneyini işgal edince, yapılan referandumla Kuzey'de 1948'de Cumhuriyet ilan edilir.

MKP gerillaları şehit düştü

Tunceli'nin Nazimiye ilçesinde askerlerle çatışmaya giren 3 MKP gerillası şehit düştü. 17 Temmuz günü, Orhan Gül, Elif Aslan ve Hasret Kaanaslan adlı gerillalar, temmuz ayı içinde iki askerin ölmesinin ardından, başlatılan operasyonlar sonucu askerler tarafından kuşatıldılar. Orhan Gül, Ölüm Orucu gazisi olarak tahliye olduktan sonra, mücadeleye devam etmek için gerillaya gitti ve komutanlık görevini aldı. Şehit gerillalardan Elif Aslan 20, Hasret Kaanaslan ise 19 yaşındaydı.

6-9 Ağustos 1945 Hiroşima ve Nagazaki'ye Atom Bombaları Atıldı

İkinci Dünya Savaşı'nın vahşeti hala televizyon görüntülerinden, basından, çıkan kitaplardan ve birebir canlı tanıklardan anlatılır. Emperyalistlerin kendi aralarındaki savaşında ölen ve sakat kalan milyonlarca insan,

evini terk eden, yoksullaşan ve hayatları yıkılan milyara yakın insan sayısı. Hitler ve Nazi'lerin 1930'lu yılların ortalarına doğru başlattıkları işgal ve saldırılarla başlayan hamleler, İtalya'nın hamleleriyle büyümüş, nihayetinde tarihin gördüğü en büyük yıkımı yaratan İkinci Dünya Savaşı 1939'da başlamıştı. Emperyalistlerin başta kendi aralarındaki çıkar çelişkileri olmak üzere, Sovyetler Birliği'ni yıkmak istemeleri de bu savaşın tetikleyen ana faktörlerden biriydi. Savaş sonuna kadar 50 milyondan fazla insan öldü. 35 milyonu sakat kaldı. Yıkılan milyonlarca ev, duran hayat, sömürülen ve ezilen işçiler-emekçiler, karlarına kar katan emperyalist tekeller.

Savaşın bitmesine az bir zaman kala bir vahşi saldırı da ABD emperyalizmi tarafından Japonya'ya atılan atom bombalarıyla gerçekleştirildi. İkinci Dünya Savaş yıllarında denemelerine başlayan atom bombası, zaten bitmiş olan bir savaşta, gövde gösterisi düzenlemek ve dünya halklarını tehdit etmek amacıyla, Japonya'nın Hiroşima kentinde kullanıldı. "Küçük Çocuk" adı verilen atom bombası 10 bin metre yükseklikten kentin üzerine bırakıldı ve yere 580 metre kala patladı. Patlamanın ilk anında yüksek ısıdan kaynaklı 70 bin insan asfalta yapışarak can verdi. Yayılan radyasyonla da bu sayı arttı ve ölü sayısı 200 bini aştı. İlk anda çıkan sakatlıklardan daha beteri günümüze kadar yansıyan sakat doğum oranlarının artması. Bugün hala kentte sakat doğumlar meydana geliyor. Denemeleri gizlilikle yürütülen bu çalışmanın yıkımlarına tarih tanıklık etmeye devam ediyor. 9 Ağustos'ta aynı yıkım bu kez Nagazaki'de yaşandı. Burada da 75 bin insan ilk anda, 75 bini de ilk beş yıl içinde öldü.

Radyasyondan kaynaklı sular ve toprak zehirlenmişti. Ne içecek su, ne de herhangi bir yiyecek vardı zehirlenmeyen. Bugün fotoğraflarda ve görüntülerde "uzak" bir geçmiş olarak anlatılan, belgesellere konu olan atom bombasının yıkımına tanıklık edenlerin yanı sıra, hala etkilerinin en ağır şekilde görülmesi emperyalistlerin karlarını insan yaşantısının üstüne inşa ettiğini göstermeye yeter.

Onlar için insan, savaşta harcanacak malzemedir. O savaşın ve saldırıların vahşetini anlatan emperyalistler, bir yandan timsah gözyaşları dökerken, bugün hala dünyanın birçok noktasını savaşlara ve yıkımlara mahkum etmekte. Her gün yeni bir kimyasal silahın, bombanın bulunduğu ve denendiği

açıklanıyor. Fiilen de Irak halkının, Afgan halkının, özgürlük mücadelesi veren gerillaların üstünde deneniyor. Hiroşima ve Nagazaki saldırıları ve yıkımı binlerce insan tarafından lanetlenmeye devam ediyor her yıl. Emperyalistler bu acıların, vahşetin hesabını verecekler. Özgür ve barış içinde bir dünya, ancak işçiler ve emekçilerin vereceği mücadeleler sonucu oluşacaktır.

Yeniden eski gücüne ulaşmaya çalışan

Rusya'nın hamleleri

on aylarda, Rusya'nın dış politikaya ilişkin olarak öncekinden daha aktif bir tutuma girmeye başladığının işaretleri artmaya başladı.

Rusya, ABD ile karşı karşıya geldiği hemen her konuda, ABD'ye karşı belirgin bir üstünlük kazanıyor; ABD'ye yönelik tehditkar açıklamaları artıyor; anlaşmazlık konuları, ya Rusya'nın çıkarlarına uygun bir biçimde çözümleniyor, ya da bir çözüme ulaşmadan ortada kalıyor. Münih Konferansı'nda "artık tek kutuplu dünya düzeni bitmiştir" diyerek ABD'ye meydan okuyor; Kosova'nın bağımsızlığı konusunda BM'nin kararını tek başına etkisiz hale getiriyor; Polonya ve Çek Cumhuriyeti'nde füze savunma kalkını kurmak isteyen ABD'nin karşısına dikiliyor; doğal gaz konusunda dünya pazarlarındaki hakimiyetini kullanarak dengeleri değiştiriyor. Bu arada, askeri gücünü artırmak için de çalışmalarına hız veriyor. Bu tablo, Rusya'nın artık eskisine göre daha kendine güvenli ve daha atak bir politika izlediğinin göstergesi olarak yorumlanmalıdır.

Bugüne kadar Rusya, kendi politikalarından çok fazla taviz vermeyen, ancak ABD'nin karşısına da açıktan çıkmayan bir çizgi izlemiştir. Son aylar, emperyalist hegemonya savaşındaki dengelerin değişimine de tanıklık etmektedir.

Münih Konferansı ve

'Tek Kutuplu Dünya'nın ölüm ilanı

Şubat 2007'de Almanya'nın Münih kentinde gerçekleştirilen 43. Uluslararası Güvenlik Konferansı'na, Rus Devlet Başkanı Vladimir Putin'in yaptığı konuşma bomba gibi düştü. Putin konuşmasında, doğrudan ABD'nin hegemonyasını hedef alan sözler sarfetti. Konuşmanın anafikri

ise "tek kutuplu bir dünya olamaz" düşüncesine dayanıyordu.

Mesela "ABD'nin uyguladığı tek merkezli politikadan sonra dünyanın daha güvenli olduğunu söyleyebilen var mı" diye soruyordu Putin. Fazla uzağa gitmeye gerek yok; 2001'de Afganistan'ın, 2003'de Irak'ın işgalinin sonuçları ortada. Bu ülkelerin halkları, işgallerden bu yana, hem ülkelerin ekonomik altyapısının çökmesinden kaynaklanan ciddi ekonomik sorunlarla, hem de işgalci askerlerin dizginsiz ve pervasız vahşet ve terörü ile karşı karşıya kalıyorlar. Yaşam koşulları her geçen gün biraz daha kötüleşiyor, hergün onlarcası, kimi zaman bir günde yüzlercesi ölüyor, işkence görüyor, sakatlanıyor.

Mesela "ABD'nin kendi içinde bile eyaletler arasında yasal farklılıklar olduğu halde, ABD'nin dünyaya tek tip demokrasi götürmesinin mümkün olmadığını" söyledi Putin. Zaten götürdüğü şeyin 'demokrasi' değil, 'daha fazla yağma ve sömürü' olduğu da artık fazlasıyla teşhir olmuş durumda. Putin de buradan yola çıkarak, uluslararası hukuku ihlal eden en önemli gücün ABD olduğunu vurguladı. ABD'nin, doğrudan kendi çıkarlarını gözetmek ve dünyayı kendi hegemonyasına uygun hale getirmek için oluşturduğu uluslararası kurumlar ve uluslararası hukuk kuralları bile artık yeterli gelmediği için ABD, hem bu kurumları, hem de kuralları rahatça çiğneme hakkını kendinde buluyordu çünkü.

Putin, Rusya için en büyük tehdit olarak gördüğü NATO'yu da hedefine çakmıştı. Konuşmasında, NATO'ya dünyanın bütün ülkelerinin üye olmadığını, bu nedenle dünya çapında bir kuruluş olarak kabul edilemeyeceğini; keza askeri bir kuru-

luş olduğu için de küresel politikaların uygulandığı bir merkez olamayacağını belirtti. Rusya NATO'ya üye değildi ve NATO, eski Doğu Bloku'ndan kopan kimi ülkeleri üye olarak sınırlarını Rusya'ya kadar genişletmişti. Rusya'nın eski nüfuz bölgelerine kadar girmiş olan NATO'ya tepkisini Putin de onu yok sayarak göstermiş oluyordu. NATO'nun yerine Rusya'nın da üye olduğu ve veto hakkının bulunduğu BM'yi bütün dünyanın ortak zemin olarak kabul edeceği bir kurum olarak ilan ediyordu.

ABD'nin Rusya'ya dönük en ciddi eleştirisi konusu olan İran ile ilgili olarak da, Rusya karşı hamleyle geçti. İsrail, Pakistan, Hindistan gibi ülkelerin de nükleer güç sahibi olmasına ABD'nin sesini çıkarmaması, hatta bunlara belli oranlarda yardım ettiği gerçeğini hatırlattı. Keza İran, nükleer silah denemesi konusunda çok geride iken, bu denemeyi gerçekleştiren Kuzey Kore'ye ABD'nin ciddi bir tepki vermemiş olmasını da hatırlattı. Böylece İran'a yönelik sadece askeri müdahale değil, yaptırımlar konusunda da ABD'nin yanında olmadığını ifade etmiş oldu.

Rusya'nın içinde faaliyet gösteren muhalif kurumlara da değinmeden geçmedi Putin. ABD'nin maddi olarak desteklediği ve yönlendirdiği hükümet dışı kuruluşların (NGO) yürüttüğü muhalefet hareketine karşı sessiz kalmayacağını belirtti. Bu kurumların Rusya içinde istedikleri gibi hareket edemeyeceklerini söyleyerek, ABD'yi örtük biçimde tehdit etmiş oldu.

Putin'in üzerinde durduğu bir başka konu ise, Rusya'nın yakın çevresine kadar yaklaşan ABD askeri gücü oldu. Varşova Paketi yıkılırken yapılan anlaşma uyarınca, Rusya'nın çevresini silahlandırmayacağı sözü veren ABD'ye bu sözünü hatırlattı ve Bulgaristan'la Romanya'da kurulan askeri üslerin, bu anlaşmayı çiğnemek anlamına geldiğini söyledi. Soğuk savaş sonrasında Rusya'nın kendi verdiği sözleri tuttuğunu ve yapılan anlaşmalara sadık kaldığını eklemeyi de unutmadı.

Rusya, AB'nin ABD'nin politikalarına ses çıkarmamasını da eleştirdi. Aslında AB ülkelerinden kimileri, ABD'nin politikalarından belli bir hoşnutsuzluk duyuyorlar. Mesela Alman Başbakanı Merkel, Putin'den hemen önce yaptığı konuşmasında, "küresel sorumluluk" ve "ortak hareket etmek" konularına ısrarlı vurgular yapmıştı. Bu aslında Almanya'nın ABD'yi doğrudan karşısına almak istemediğini, ancak onun tek başına hegemonya kurma yöntemlerinden de belli bir hoşnutsuzluk duyduğunun göstergesiydi. Merkel, ABD'nin, kendi politikalarını dayatmasına karşı duyulan hoşnutsuzluğu, örtük bir üslupla eleştirirken, Putin'in doğrudan yaptığı konuşma ile de paralellik kurmuştu. Almanya'nın ABD'nin politikalarına eklemelenmesinin savunucusu, Almanya'daki ABD işbirlikçisi kesimin sözcüsü

Bugüne kadar Rusya, kendi politikalarından çok fazla taviz vermeyen, ancak ABD'nin karşısına da açıktan çıkmayan bir çizgi izlemiştir. Son aylar, emperyalist hegemonya savaşındaki dengelerin değişimine de tanıklık etmektedir.

Şubat 2007'de Almanya'nın Münih kentinde gerçekleştirilen 43. Uluslararası Güvenlik Konferansı'na, Rus Devlet Başkanı Vladimir Putin'in yaptığı konuşma bomba gibi düştü. Putin konuşmasında, doğrudan ABD'nin hegemonyasını hedef alan sözler sarfetti. Konuşmanın anafikri ise "tek kutuplu bir dünya olamaz" düşüncesine dayanıyordu.

olan Merkel'in bile böyle bir üslup kullanması, ABD açısından önemli bir sorundu.

Rusya'nın Münih Konferansı'nda ortaya koyduğu bu tutum ve Putin'in yaptığı bu konuşma, önemli bir dönüm noktasıdır. '90'lı yılların başında Sovyetler Birliği'nin parçalanması ve revizyonist blokun çöküşünün arkasından, ABD'nin kurduğu hegemonyanın sonunu ilan etmektedir. ABD, bu süreçte zafer sarhoşluğu içinde 'iki kutuplu dünya'nın çıktığını, 'Yeni Dünya Düzeni'nin doğduğunu, dünyanın tek hakiminin kendisinin olduğunu ilan etmişti. ABD'nin 'imparatorluğu' çok uzun sürmedi aslında. '90'lı yılların sonlarına doğru, bu 'imparatorluğun' çatırtıları duyulmaya başlanmış, 11 Eylül saldırılarıyla çöken ikiz kulelerin enkazı 'imparatorluğun' cilasını da sıyrıldı. Ondan sonraki süreç ise, ABD'nin önlenemez düşüşünü gösteriyordu.

Sürecin böyle ilerlediği, daha önce de çeşitli yazılarımızda ortaya konmuştu. Ancak bunu Rusya'nın ifade etmiş olması ayrı bir önem taşıyor. Putin, konuşmasının sonunda, Rusya'nın bin yılı aşkın bir süredir kendi yolundan gittiğini ve Moskova'nın kimseye boyun eğmeyeceğini belirterek asıl söylemek istediğini ortaya koyuyor. ABD'nin topu topu 2-3 yüzyıldan ibaret geçmişinin karşısına, bin yıllık Çarlık saltanatını koyarak, hegemonya iddiasının ne kadar büyük olduğunu gösteriyor.

Toplantının arkasından, Rusya, Çin ve Hindistan Dışişleri Bakanlarının, Hindistan'ın başkenti Delhi'de yaptıkları bir toplantıda, 'daha demokratik' ve 'çok kutuplu' bir dünya kurmak için çalışacaklarını açıklaması da, Rusya'nın bundan sonraki çizgisiy-le uyumlu bir tablo çiziyordu.

Rusya'nın meydan okuyuşu son derece belirgin ve çarpıcıydı. Ancak ABD, ona aynı sertlikle cevap vermekten kaçındı. "Rusya ile yeni bir soğuk savaş istemiyoruz" açıklamasını yapan ABD, Rusya'nın çıkışının yeni bir 'soğuk savaş' başlatabilecek nitelikte olduğunu, ama kendilerinin bunu büyütme-k istemediklerini ifade etmiş oldu.

Doğalgaz üzerinden doğal hegemonya

Rusya, 48 trilyon metreküp doğalgaz rezervine sahip. Bu miktar, dünyanın en büyük doğalgaz rezervlerine sahip ülke olmasını sağlıyor. Dünya doğalgaz rezervlerinin üçte birini Rusya tek başına elinde tutuyor. Onun bu zenginliği, başka ülkeler üzerinde hegemonya kurmada önemli bir araç halini alıyor.

Rusya'nın 'doğalgaz kartı'nı ne kadar etkili bir biçimde kullandığını 2006 yılının başlarında görmüştük. Kışın en soğuk zamanında, Ukrayna'nın aldığı gazın fiyatını ikiye katlayan bir zam yapmış, bu zammı kabul etmeyen Ukrayna'ya gaz vermeyi kesmişti. Ukrayna ise karşılık olarak, kendi ülkesinden geçerek Avrupa'ya giden gazı kesme tehdidinde bulunmuş, başta Almanya olmak üzere pekçok Avrupa ülkesi bu sorundan doğrudan etkilenmişti. Gaz kesildiği için

Rusya, son birkaç ay içinde imzaladığı anlaşmalarla, petrol ve doğalgaz konusunda daha güçlü bir tekel olma konusunda önemli adımlar attı. Öncelikle Karadeniz'in Novorossisk limanına petrol taşıyan boru hattının genişletilmesi ve Orta Asya Cumhuriyetlerinden Rusya'ya uzanan bütün boru hatlarının yenilenerek genişletilmesi konusunda attığı adımlarla, bu konuda daha güçlü bir atak yapmaya hazırlandığını göstermiş oldu. Diğer taraftan, petrol ve gaz yataklarına sahip Cumhuriyetlerin liderleriyle yaptığı anlaşmalarla onların kaynaklarını kendisine bağlamış oldu.

ısınma sorunu yaşayan kitlelerin tepkisi büyük olmuş, bunun üzerine, yaptıkları yolsuzlukların açığa çıkması da eklenince, Yulya Timoşenko hükümeti devrilmişti. Rusya'nın, Ukrayna'da gerçekleştirilen 'Turuncu Darbe'ye cevabıydı gaz krizi. Rusya karşıtı Timoşenko hükümetinin devrilmesinin arkasından, Rusya yanlısı eski başbakan Yanukoviç, yeniden başa gelince Rusya ile gaz sorunu da bitmişti.

Ukrayna'nın arkasından, Gürcistan, Azerbaycan ve Belarus da benzer biçimde gaz krizi yaşadılar. Bu ülkelere geçmişte çok ucuz fiyata gaz veren Rusya, Ukrayna benzeri bir ABD darbesi yaşayan Gürcistan ve darbe yaşamadan ABD'ye yakınlaşmaya başlayan Azerbaycan ile Belarus'a sattığı gazın fiyatını yükseltti. Her üç ülke ile de sonrasında bu sorun çözüldü. Ancak özellikle Gürcistan, gazın kesilmesinin kendileri için ne kadar büyük bir tehdit olduğunu gördü ve açıkça da ifade etti.

Rusya, son birkaç ay içinde imzaladığı anlaşmalarla, petrol ve doğalgaz konusunda daha güçlü bir tekel olma konusunda önemli adımlar attı. Öncelikle Karadeniz'in Novorossisk limanına petrol taşıyan boru hattının genişletilmesi ve Orta Asya Cumhuriyetlerinden Rusya'ya uzanan bütün boru hatlarının yenilenerek genişletilmesi konusunda attığı adımlarla, bu konuda daha güçlü bir atak yapmaya hazırlandığını göstermiş oldu.

Diğer taraftan, petrol ve gaz yataklarına sahip Cumhuriyetlerin liderleriyle yaptığı anlaşmalarla onların kaynaklarını kendisine bağlamış oldu. Önce Kazakistan'la yaptığı anlaşma ile Tengiz petrol yataklarından çıkartılan petrolün dünya pazarlarına Rus petrol boru hatlarından taşınmasını garantiye aldı. Arkasından Mayıs ayında Polonya, Ukrayna, Azerbaycan, Gürcistan ve Kazakistan'ın yapmayı planladığı Krakov zirvesini boşa düşürdü. Rusya'yı dışlayarak petrol sorunlarını doğrudan çözmeyi planlayan bu ülkelerin düzenlediği zirve, Kazak lider Nazarbayev'in katılmama kararını almasıyla anlamsızlaşmış oldu. Diğer taraftan, yine Mayıs ayında altı günlük Orta Asya turuna çıkarak yeni anlaşmalar imzaladı. Bunların en önemlisi ise, Türkmenistan'da Saparmurat Türkmenbaşı'nın ölmesinin arkasından başa gelen yeni Başkan Gurbanguli Berdimuhammed ve Kazakistan Devlet Başkanı Nazarbayev ile petrol ve doğalgaz konularında yaptığı anlaşmalar oldu. Rusya, bu anlaşmalarla Türkmen gazının tek söz sahibi haline geldi. Keza Özbekistan Devlet Başkanı İslam Kerimov'la yapılan bir anlaşmayla, Özbekistan'a uzanan hatların da genişletilmesi kararlaştırıldı.

Putin'in imzaladığı bu anlaşmalar, Türkiye'nin doğalgaz ve petrol boru hatları geçiş güzergahı olma planlarını doğrudan etkiliyor. Kazak petrolünün kesilmesi, daha yeni hayata geçmiş olan Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) boru hattının zarar etmesine neden oluyor. Kazak ve Azeri petrolünün Gürcistan ve Türkiye üzerinden Akdeniz'e taşın-

ması amacıyla inşa edilmiş olan BTC, Kazak petrolünün eksilmesiyle boşa düşüyor. Türkmen gazının kesilmesi ise, Türkiye'nin uzun süredir üzerinde durduğu Trans-Hazar gaz boru hattını gereksiz kılıyor. Türkmen gazını Avrupa'ya taşımayı hedefleyen Trans-Hazar boru hattı, daha inşa edilmeden rafa kaldırılmış oluyor. Son aylarda çokça sözedilmeye başlanan Nabucco projesi de benzer bir sonu paylaşabilir. Ortadoğu ve Orta Asya gazını Türkiye, Bulgaristan, Romanya ve Avusturya'dan geçirerek Avrupa'ya taşımayı hedefleyen ve gelecek yıl inşasına başlanacak olan Nabucco hattı, Türkmen gazı olmadan, astarı yüzünden pahalıya gelecek bir projeye dönüşüyor.

Rusya ise, ABD'nin hegemonyası altındaki, ya da ABD'ye yakın duran ülkeler yerine, doğrudan kendi denetiminde olacak petrol boru hatlarını oluşturuyor. Kazak petrolünü BTC petrol boru hattının yerine Kazakistan'dan Rusya'nın Novorossisk limanına uzanan boru hattıyla Karadeniz'e, oradan tankerlerle Bulgaristan'ın Burgaz limanına, Burgaz boru hattından Dedeağaç limanına taşıyacak, Ege Denizi üzerinden dünya pazarlarına satacak.

Türkmen gazını, Güney Akımı boru hattı ile Avrupa'ya gönderecek. Rus gaz tekeli Gazprom ile İtalyan petrol şirketi ENİ arasında imzalanan anlaşma ile Rus ve Türkmen gazı, Türkmenistan'dan Rusya'ya, oradan Karadeniz zeminine yerleştirilecek boru hattıyla Bulgaristan'a götürülecek. Bulgaristan'dan bir kolu Avusturya ve Slovenya'ya, bir kolu ise İtalya'nın güneyine uzatılacak. Bu boru hattı ile hem Trans-Hazar, hem de Nabucco boru hatlarını işlevsiz kılıyor.

Rusya ayrıca Ukrayna, Polonya ve Belarus üzerinden Almanya'ya gönderdiği petrolü de Belarus'u devre dışı bırakarak aktarmanın yolunu arıyor. Kuzey Avrupa boru hattı projesi Rusya'nın St Petersburg kentinden başlayarak Baltık Denizi üzerinden doğrudan Almanya'ya ulaşmayı hedefliyor.

Rusya, artık sadece kendi gazıyla değil, Türkmen gazıyla da dünya üzerindeki hakimiyetini güçlendirmek çabasında. Son aylarda imzaladığı anlaşmalarla da bu çabasına hız kazandırmış durumda. Büyük çoğunluğu petrol ve gaz ithalatçısı olan Avrupa ülkelerinin yanı sıra, kullandığı doğalgaz'ın yüzde 65'ini Rusya'dan karşılayan Türkiye de Rusya'ya bağımlı durumda.

Rusya'nın içinde bulunduğu Gaz İhracatçıları Forumu ise, Rusya karşıtı ülkeler açısından büyük bir tehdit oluşturuyor. 2001 yılında kurulan Gaz İhracatçıları Forumu, dünya gaz üretiminin yüzde 41,5'ini kontrol eden ve toplam doğalgaz rezervlerinin yüzde 73'üne sahip olan 14 ülkeden oluşuyor. Forumun en önemli ve etkili üyesi Rusya (dünya gaz rezervlerinin üçte birine sahip). Onun arkasından İran (yüzde 15'i) ve Katar (yüzde 7'si) geliyor. Gaz üretiminin üçte birini elinde tutan Kanada, Norveç, Hollanda ve Avustralya'nın toplantıya katılmamış olması, Forumun Rusya'nın hegemonyasında

olduğunun açık bir göstergesi.

Toplantıya katılan ülkelerden İran ve Venezüella, bir 'GAZ OPEC' kurulması konusunda ısrar ediyorlar. Rusya şimdilik bu konuda adım atmıyor, ancak fiilen zaten bu ülkeler üzerinde önemli bir etkisi var ve gaz piyasasını bu etki ile kontrol altında tutmayı başarıyor.

Rusya, önemli bir yeraltı zenginliği olan doğalgazı, doğal bir hegemonya aracı olarak görüyor. Ve son aylarda sergilediği tutumlarla, bundan sonra bu aracı daha etkili kullanacağını ortaya koyuyor.

Kosova'da Rus çözümü

BM'nin Kosova için hazırladığı bağımsızlığını ilan etme planı, Haziran ayında yapılan BM toplantısında da bir sonuca bağlanamadı. Kosova'nın bağımsızlığı konusunda da Rusya'nın direktmesi etkili oldu. BM Güvenlik Konseyi üyesi Rusya'nın vetosu, BM'nin karar almasını engelledi.

Sırbistan'ın (ve dağılmadan önce Yugoslavya'nın) Rusya ile ilişkileri oldukça köklü bir geçmişe uzanıyor. İki ülke arasındaki, dini ve etnik bağlar, Rusya'nın Sırbistan üzerindeki hegemonyasını güçlendiren bir etki yaratıyor. Bu nedenle Rusya, Sırbistan'la ilgili konular söz konusu olduğunda çok daha katı ve tavizsiz bir tutum içinde oluyor.

Rusya'nın Yugoslavya üzerindeki etkisi öylesine güçlü ki, '99 yılında Yugoslavya'ya dönük NATO harekatı başladığında, Rusya güçsüz, hegemonya iddiası zayıf bir ülke iken ve başında Yeltsin gibi ABD kuklası bir başkan olmasına rağmen, ABD karşıtı net bir çizgi izlemişti. Başından itibaren askeri harekata karşı durdu, saldırı başladıktan sonra da hep Yugoslavya'nın yanında yer aldı, savaşın bitmesi için diplomasi çabalarını kesintisiz sürdürdü ve son olarak Miloseviç'in savaşı bitirmesini sağladı. Savaşın bittiğinin açıklandığı anda ise, herkesin önce Yugoslavya topraklarına askeri gücünü yerleştirdi. BM 'barış gücü' oluşturmaya, ABD savaş sonrası hazırlıklarını tamamlamaya çalışırken, Sırbistan bölgesine Rus askerleri girmişti bile.

Diğer emperyalistler ise, Rusya'nın Yugoslavya üzerindeki bu hakimiyetini kırmamanın tek yolu olarak Yugoslavya'yı parçama yolunu seçtiler. Savaşın hemen arkasından Yugoslavya'dan parçalar kopartılmaya başlandı. Almanya ile ABD, kopartılan parçaları ele geçirmek için adeta yarış halindeydi. İlk anda Hırvatistan ile Makedonya kopartıldı. O yıllarda Karadağ ise referandum sonucunda Sırbistan'a bağlanmaya karar verdi ve ülkenin ismi Sırbistan-Karadağ olarak belirlendi.

Yugoslavya'dan ayrılan ülkeler içinde Karadağ'ın ayrı bir yeri vardır. Karadağ, I. Emperyalist Savaş sırasında bağımsızlığını kaybeden tek ülkedir. Yugoslavya'nın parçalandığı dönemde ise yüzde 98.9 gibi bir oy oranıyla Sırbistan'ın yanında kalmayı tercih etmişti. Ayrılması ise, AB ile ilişkilerin bir sonucu oldu. Sırbistan-Karadağ'ın, AB'ye

Diğer emperyalistler ise, Rusya'nın Yugoslavya üzerindeki bu hakimiyetini kırmamanın tek yolu olarak Yugoslavya'yı parçama yolunu seçtiler. Savaşın hemen arkasından Yugoslavya'dan parçalar kopartılmaya başlandı. Almanya ile ABD, kopartılan parçaları ele geçirmek için adeta yarış halindeydi. İlk anda Hırvatistan ile Makedonya kopartıldı. O yıllarda Karadağ ise referandum sonucunda Sırbistan'a bağlanmaya karar verdi ve ülkenin ismi Sırbistan-Karadağ olarak belirlendi.

katılmak için müzakereler yürüttüğü bir dönemde, Savaş Suçları Mahkemesi tarafından aranan Ratko Mladić'in yakalanması konusunda yeterince çaba göstermediği iddia edilen Sırbistan, AB tarafından cezalandırıldı. AB, Mart 2006'da Sırbistan ile müzakereleri askıya aldı. Bu durumda Karadağ'ın önünde AB'ye katılmak için tek yol kalmıştı; Sırbistan'dan ayrılmak. Sonuçta 2006 yılında Karadağ, BM'nin verdiği karara dayanarak referanduma gitti ve Sırbistan'dan ayrıldı. Böylece 650 bin kişilik nüfusa sahip küçük bir ülke olarak AB ile müzakerelere başladı.

Kosova'nın ayrılması sorunu da Karadağ'ın bağımsızlığını kazanmasının arkasından başladı. Ancak giderek küçülmekte olan Sırbistan'ın daha fazla kayıp vermesini istemeyen Rusya, Kosova konusunda kesinlikle geri adım atmıyor.

Kosova'da 1,5 milyon Arnavut'un yanında 100 bin kadar Sırp yaşıyor. Kosova'nın Sırbistan ile Arnavutluk sınırında olması ve ezici miktardaki Arnavut nüfusu, Arnavutluk'un da bu soruna müdahil olmasını getiriyor. Öyle ki geçtiğimiz aylarda Arnavutluk'u ziyaret eden Bush, her yerde protestolarla karşılanırken, orada çiçeklerle ve sevgi gösterileriyle karşılandı. ABD'nin Kosova'nın bağımsızlığını istemesi, milliyetçi Arnavutların sempatisini toplamıştı. Fakat ABD, bu konuda da Rus engelini aşamadı.

ABD, Arnavutluk ve AB emperyalistleri, Kosova'ya 'oluşum sürecindeki bağımsız devlet' gibi davranıyorlar. BM nezdinde de Kosova'nın bağımsızlığının aşamalarını çizen planlar oluşturup duruyorlar. Geçtiğimiz Şubat ayında BM temsilcisi Ahtisari'nin hazırladığı plan, ilk aşamada uluslararası gözetim altında bir bağımsızlık öngörüyor. Ve bunu da "bölgesel istikrarı güçlendirecek, çok etnikli ve demokratik Kosova" olarak tanımlıyor. Bu rapora göre, Kosova'da uluslararası bir yönetici görev yapacak. Ama bunun yanında Kosova'nın kendi anayasası, bayrağı, milli marşı olacak. Ve emperyalistler açısından en önemlisi, IMF ve Dünya Bankasına üye olabilecek. Aslında Kosova, resmen Sırbistan'a bağlı olmasına rağmen '99 yılındaki savaştan bu yana BM tarafından yönetiliyor. Hazırlanan plana göre, Kosova bağımsızlığını ilan ettikten sonra da BM tarafından yönetilmeye devam edecek.

Arnavut nüfus, bağımsızlığını biran önce ilan etmek istiyor, Sırbistan ise mevcut statünün devam etmesinden yana, ama geniş bir özerklik vaadediyor. Kosova'yı tarihi beşiği olarak kabul eden Sırbistan, bağımsızlığa kesin olarak karşı çıkıyor.

Mayıs ayında Sırbistan'da eski başkan Miloseviç'in devamcılarının, genel seçimden birinci parti olarak çıkıp parlamento başkanlığını ele geçirmesi, ABD ile AB'yi telaşlandıran bir etki yarattı. Bu gelişme, Sırbistan'daki dengelerin bundan sonra daha hızlı değişeceğinin göstergesi olarak görüldü. Bu nedenle BM'nin temsilcisi tarafın-

dan hazırlanan ve Kosova'nın bağımsızlığını getiren planı hızlı bir biçimde Güvenlik Konseyi'nin onayına sundular. Ancak Rusya'nın vetosu, kararın çıkmasına engel oldu.

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Nicholas Burns, Kosova'ya çok yakında bağımsızlık kararını çıkartacakları sözünü veriyor. AB, müzakereleri hızlı sonuçlandırma ve Sırbistan'ı AB'ye üye kabul etmek karşılığında, Kosova'nın bağımsızlığını kabul etmesi doğrultusunda ikna etmeye çalışıyor. Ancak Rusya, sadece veto kartını ileri sürmekle kalmıyor, Kosova'nın bağımsızlığının, ayrılıkçı eğilimler taşıyan başka bölgelere de örnek olabileceğini ileri sürüyor. Bu sözlerle, özellikle Gürcistan sınırları içinde bulunan Güney Osetya ve Abhazya gibi Rusya yanlısı bölgeler üzerinde hak iddia edeceği yolunda örtük bir tehditte bulunmuş oluyor.

Kosova konusunda, diğer emperyalist ülkeler görüş birliği içinde olsalar bile, Rusya'nın etkisini kıramıyor, onun vetosuna bir çözüm bulamıyorlar. Yine bu dönemde, Uluslararası Adalet Divanı Sırbistan'ın lehine bir karar alarak Rusya'yı memnun etti. BM'nin mahkemesi olan UAD, Şubat ayında aldığı bir kararla, 1995 yılında Srebreniça'da gerçekleştirilen katliamı soykırım olarak tanımladı, ancak Sırbistan'ı doğrudan soykırımdan sorumlu tutmadı.

Kosova'nın bağımsızlığı sorunu, Sırbistan'ın durumuyla yakından ilgilenen ve bu konuda diğer emperyalistler karşısında geri adım atmamakta direnen Rusya'nın kararı doğrultusunda şekilleniyor.

ABD'nin füze kalkanı

ABD'nin savunma bütçesine ayırdığı pay, yıllık 700 milyar doların üzerinde. Ve bu rakam, dünyanın geri kalan tüm ülkelerin savunma bütçelerinin toplamından daha büyük bir rakam. Önceki yıllarda savunma bütçesi 100 milyar doları bile bulmayan Rusya, 2007 yılında savunma sistemlerini modernleştirmek için 200 milyar dolarlık bir bütçe ayırdı. Bu rakam bile ABD'nin ayırdığı bütçenin çok altında. Ancak buna rağmen ABD, Rusya'nın askeri gücünden çok tedirgin oluyor ve askeri savunmasını asıl olarak Rusya'ya göre planlıyor. II. Emperyalist Savaş döneminde Sovyetlerin askeri gücünün ne kadar etkili olduğunu, sosyalist insan zeka ve emeğinin neleri başara-bildiğini gördüğünden beri ABD, Rusya'nın askeri gücünün kendisi için büyük bir tehdit sayıyor.

Bugün artık o sosyalist emek ve üretkenlik olmasa da ve Rus ordusunun, savunma sanayisinin ne kadar eskimiş olduğu yolunda haberler yaygın olarak bilinse bile, ABD bu korkuyu üzerinden atamıyor. Reagan'ın başkanlık dönemi sırasında ABD'de çok popüler olan 'Yıldız Savaşları' projesi bu korkunun ürünüydü. Bugün ise, ikinci kuşak 'Yıldız Savaşları', 'füze savunma kalkanı' olarak karşımıza çıkıyor. Ancak bu konuda Rusya'nın büyük bir direnişi ile karşılaş-

yor.

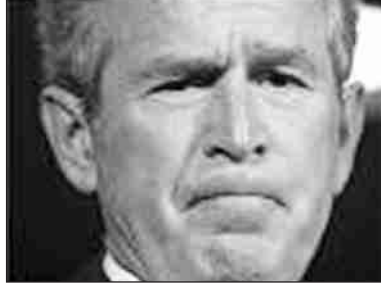
ABD'nin füze savunma kalkını kurma planı, '99 yılında Yugoslavya'da gerçekleşen savaşın sonrasındaki döneme dayanıyor. İlk olarak 2000 yılında somut olarak konuşulmaya, planın ayrıntıları şekillenmeye başlandı. Plan, hem Rusya'yı hem de Çin'i kuşatacak şekilde onların yakın çevresine, radar ve füze imha sistemleri kurulmasını içeriyor. Güney Kore, Tayvan gibi Uzakdoğu ülkeleri ve Doğu Avrupa ülkeleri ile birlikte Türkiye, bu kalkının ilk etapta kurulması düşünülen ülkeler.

Görünürdeki amaç, Rusya'dan ya da Çin'den fırlatılacak bir füzeyi, daha yola yeni çıktığı anda tespit edip, hemen imha edebilmek. Bu gerekçeyle ABD, kalkını kendi topraklarına değil, tehdit unsuru olan ülkelere burnunun dibine kuruyor. Gerçek amaç ise, sadece bir füze saldırısını engellemekle sınırlı değil, söz konusu ülke topraklarının yüzlerce kilometrelik alanını sürekli kontrol altında tutmak da sistemin önemli bir parçası.

ABD'nin niyeti bu kadar açık ortadayken, Rusya'yı doğrudan karşısına almamak için kullandığı diplomasi yöntemi, kartların açıkça konmamasına ve tartışmaların sonuçsuz kalmasına neden oluyor. 2000 yılından bu yana, çeşitli vesilelerle bu kalkın projesi gündeme geldi tartışıldı. Bugün yeniden alevlenmesinin nedeni ise, ABD'nin bu sistemi kurmak için daha somut adımlar atmaya başlaması.

Bugünkü plana göre, ABD Çek Cumhuriyeti ve Polonya'ya bu sistemi kurmak istiyor. Ve bu sistemin Rusya'ya karşı değil, İran'dan gelecek olası nükleer saldırılara karşı olduğunu söylüyor. İran'ın en büyük silah satıcısı olan Rusya ise, İran'dan bu konuda bir saldırı gelmeyeceğine dair ABD'ye güvence veriyor. Açıkta "İran'ın böyle bir nükleer gücü olsaydı, bunu biz bilirdik" diyor mesela. Ya da İran'a sattığı Topol-M adlı kıtalararası balistik füzelerinin ABD'ye karşı olmadığını, zaten bu füzelerin her türlü füze kalkınını delebilecek güçte olduğunu anlatıyor.

Çek Cumhuriyeti ve Polonya hükümetleri, ABD'nin bu sistemi kendi ülkelerine kurmasını istiyorlar. Ancak her iki ülkede de halkın yarısından fazlası, bu sistemin ülkelere kurulmasını istemiyor. Rusya'nın misilleme tehditleri, devletler üzerinde olmasa bile, halklar üzerinde fazlasıyla etkili oluyor. Rusya, bu ülkelere, füze kalkınından vazgeçmezlerse, Rus füzelerinin hedefi haline geleceklerini söylüyor. Kalkının 'kolay hedef' olduğunu, çabucak etkisiz hale getirileceğini belirtiyor. En etkili tehdit ise, geçtiğimiz Temmuz ayında Rus Genelkurmay Başkanı Yuri Baluyevski'den geldi. ABD'nin kuracağı kalkın için topraklarında yer göstermeye hazırlanan Polonya'ya, "eğer Amerikan kalkını istiyorsanız, kendinize gaz maskesi alın" diyen Baluyevski, ABD kalkınlarını gösteren bir haritayı sergileyerek, "kalkanların hepsi Rusya sınırına yakın, hepsi Rusya'ya bakıyor. Endişemizin nedeni

ABD'nin savunma bütçesine ayırdığı pay, yıllık 700 milyar doların üzerinde. Ve bu rakam, dünyanın geri kalan tüm ülkelerin savunma bütçelerinin toplamından daha büyük bir rakam. Önceki yıllarda savunma bütçesi 100 milyar doları bile bulmayan Rusya, 2007 yılında savunma sistemlerini modernleştirmek için 200 milyar dolarlık bir bütçe ayırdı. Bu rakam bile ABD'nin ayırdığı bütçenin çok altında. Ancak buna rağmen ABD, Rusya'nın askeri gücünden çok tedirgin oluyor ve askeri savunmasını asıl olarak Rusya'ya göre planlıyor. II. Emperyalist Savaş döneminde Sovyetlerin askeri gücünün ne kadar etkili olduğunu, sosyalist insan zeka ve emeğinin neleri başarabildiğini gördüğünden beri ABD, Rusya'nın askeri gücünün kendisi için büyük bir tehdit sayıyor.

bu" dedi.

ABD, bu sistemi Kafkasya'ya da kurmak istiyor. Hangi ülkeye kuracağını henüz açıklamıyor. Ancak ABD'nin Gürcistan'da, Tiflis yakınlarındaki Vaziyani Üssü'nü kullanıyor olması ve Gürcistan'da Saakaşvili'nin başa geçmesinden bu yana Amerikancı bir çizgi izlenmesi, kalkının da Gürcistan'a kurulacağını düşündürüyor. İkinci olası ülke ise, son dönemde ABD'nin hegemonyasına biraz daha girmekte olduğu görülen Azerbaycan.

Putin ise, bu füzelerin sadece basit bir savunma sistemi değil, Amerikan nükleer silah sisteminin bir parçası olduğunu söylüyor. Ve "eğer önlem almazsak, bu sistemler Urallar'a kadar Rusya topraklarını izleyecek" diyor.

Rusya sisteme karşı misilleme tehdidini her fırsatta yapıyor. Putin, yeni geliştirilen Topol-M adlı füzelerin ne kadar etkili olduğunu anlatırken, "bunun yanında daha etkili silah sistemleri de geliştiriyoruz" diyor. Geçtiğimiz Mayıs ayında da Rusya çok sayıda savaş başlığı taşıyan yeni kıtalararası füzenin denemesini başarıyla tamamladığını açıkladı. RS-24 adı verilen bu yeni füzenin üzerine on değişik savaş başlığı takılabiliyor. Bu başlıklar birbirinden bağımsız hedeflere kilitlenebiliyorlar ve ateşlendikten sonra önünün kesilmesi ya da imha edilmesi son derece zor. Füzenin mezili 5 bin 500 kilometre olarak açıklandı. Rusya Başbakanı Birinci Yardımcısı Sergey İvanov, Rusya'nın elindeki füzelerin tüm savunma sistemlerini aşabilecek kapasitede olduğunu söyledi. Bu füze denemelerinin Almanya'da gerçekleştirilen G-8 zirvesinin öncesine denk gelmesi ise, ABD'ye karşı bir mesaj niteliğini taşıyordu. Çünkü Haziran ayında gerçekleştirilen zirvenin ana gündemi Putin ile Bush arasındaki füze sistemi tartışması oldu.

G-8 zirvesinde

Bush'un midesine oturan füzeler

Haziran ayının ilk haftasında gerçekleştirilen G-8 zirvesine ilişkin olarak açıklanan pekçok önemli konu vardı: Afrika'daki açlara yardım edilmesi, küresel ısınma vb. Ancak zirve asıl olarak füze kalkını tartışmasıyla hatırlandı. Bir de Bush'un midesinin bozulduğu gerekçesiyle son gün odasından dışarıya çıkmaması, kimselere görünmemesiyle... Doğu Almanya'nın eski şifalı kaplıca ve sanatoryum kenti Heiligendamm, Bush'a şifa olamadı, tam tersine Bush, eskiden Sovyet hegemonyasında olan bu bölgede mide fesadına uğradı.

Zirvede Putin, füze sistemi konusunda farklı bir taktik izledi. Önce İran'ın elinde Doğu Avrupa'ya kadar ulaşacak füze menzilin olmaması konusunda sıkça yaptığı açıklamaları tekrarlardı. Arkasından, "eğer gerçekten açıklandığı gibi hedef İran ise, o zaman İran'a çok uzak olan Doğu Avrupa yerine, İran'a sınır olan Azerbaycan'daki radar üssünü birlikte kullanalım" dedi. Azer-

baycan'da Sovyet döneminden kalma dünyanın en büyük radar üssü Gebele bulunuyor ve bu üssü Rusya, Azerbaycan'dan kiralarak kullanıyor. Putin, kendi denetimlerindeki bu üssü ortak kullanmayı teklif ediyor.

Gebele radarı, Hint Okyanusu, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'yı tarayarak füze saptayabiliyor. Yani Bush'un tehdit endişesi duyduğunu söylediği bütün bölgeyi kapsıyor, üstelik de İran'a daha yakın bir noktada bulunuyor. ABD'nin planına göre, İran füzelerinin saptanacağı radar Çekya (Çek Cumhuriyeti), yolunu kesecek füze sistemi de Polonya'ya kurulacak. Putin'in önerdiği plana göre ise, Gebele radarı kullanıldığında, yol kesici füzelerin Aegis kalkın sistemine sahip gemilerden fırlatılması yeterli olacak. Üstelik Putin "Doğu Avrupa'da düşünülen sistem kıtanın bir kısmını, Gebele'deki sistem ise kıtanın tümünü korumuş olacak. Füzeler, Avrupa'ya yaklaşma fırsatı bile bulamadan düşürülebilecek. Keza iki füzenin çarpışmasıyla yere düşecek parçalar Avrupa'ya zarar vermeyecek, denize düşecek" diyerek Bush'un getirebileceği itirazların önünü baştan kesen son derece mantıklı bir öneri sunarak iyice sıkıştırdı. Ve böylece, ABD'nin gerçekte İran'ı değil, Rusya'yı tehdit olarak gördüğünü, füze sisteminin asıl hedefinin de Rusya olduğunu dünyanın gözleri önünde kanıtlamış oldu.

Bush ise bu beklenmedik öneri karşısında sadece "ilginç" diyebilirdi ve midesine oturan bu öneri yüzünden odasına kapandı. Putin'in teklifini kabul etmediklerine dair cevap, ancak ertesi günü ve Washington yönetiminden geldi. Washington sözcüleri, bunun bir coğrafya ve geometri hesabı olduğunu, kalkını öyle rastgele her yere koyamayacakları söylediler.

Ancak Putin, buna da hazırlıklı gelmişti. Bu defa da, kalkının neden planlanandan daha güneye, mesela Türkiye'ye ya da Irak'a, hatta denizdeki platformlara kurulmadığını sordu. Irak'ı bu tür işler için kullanmayacaklarsa, "o zaman Irak savaşını neden yaptınız" diyerek de son darbesini indirdi.

ABD açısından zirveyi kaba çeviren şey, Putin'in bu çıkışıydı. Putin, getirdiği önerilerle, kalkının İran'a karşı olduğu yolundaki bütün teorileri çürüttü, ABD'nin Rusya karşısı politikasını teşhir etti.

G-8 zirvesinde ABD'yi rahatsız eden bir başka konu ise, müttefiklerinin sıkıntılı durumuydu. ABD'nin en yakın müttefikleri olan İngiltere'de ve İtalya'da yönetimlerin savaş karşısı hareketler nedeniyle değişmiş olması, ABD politikalarını zora sokan bir etki yaratıyor. İngiltere'nin geleneksel ABD uydusu politikasını değiştirmesi ihtimali pek mümkün değil, buna karşın görevinden ayrılmak zorunda kalan Blair'in yerine gelen Brown'un kitlelerdeki savaş karşıtlığını dikkate alarak daha temkinli davranması büyük bir olasılık. İtalya'da zaten Berlusconi'nin arkasından 'solcu' kiliği taşıyan ve ABD'ye belli bir mesafeyle yaklaşan Prodi

seçilmişti. Fransa'da Sarkozy'nin ABD'nin yanında yer aldığı açık; ancak onun da başbakan olması henüz çok yeni. Üstelik savaş karşıtı bilinci, devrim geleneği güçlü, üstelik öğrencilerle göçmenlerin direnişlerinin sıcaklığını hala yaşayan Fransa'da, Sarkozy'nin Amerikan politikalarını ne kadar uygulayabileceği henüz bilinmiyor. Yine Amerikancı kimliği bilinen Alman Başbakanı Merkel ise, daha birkaç ay önceki Münih Konferansında ABD'nin tek başına hegemonyasına örtük bir itiraz anlamına gelen sözler sarfetmişti. Doğu Avrupa'ya kurulacak füzeler Almanya'ya da endişelendiriyor.

Sonuçta ABD, müttefikleri konusunda çok rahat değil. Her ne kadar Avrupalı emperyalistlerin önemli bir kısmı Amerikancı yönetimlere sahip olsa da, politikaları ve izleyecekleri çizgi pürüzsüz görünmüyor. Bu da ABD'yi endişelendiriyor.

Rusya AKKA anlaşmasından çekildi

Bu endişelerin sonucu olarak ABD, aslında Rusya'yı bugünden çok da fazla karşısına almak istemiyor. Bu nedenle G-8 zirvesinin hemen arkasından Temmuz ayının ilk haftasında Bush, Putin'i ABD'nin Maine eyaletindeki kendi konutunda ağırladı.

Rusya'nın bu görüşmenin öncesinde bir füze denemesi yapmış olması, Putin'in görüşmeye nasıl geldiğinin göstergesiydi. Denemesi yapılan balistik füze, nükleer başlıklı 6 füzeyi taşıyabiliyor ve menzili 10 bin km. Rus yetkililer, bu füzelerin füzesarar sistemlerine yakalanmasının imkansız olduğunu açıkladılar. Putin, bu başarının hava-sıyla gitti Bush'un evine.

Daha önce hiçbir konuyu bu özel konutunda ağırlamamış olan Bush, Putin'le görüşmesinden istediği sonucu alamadı. Görüşmede Putin, önerisini bir adım daha ileriye götürerek, füze sisteminin tamamının eski SSCB topraklarında kurulmasında diretti, ABD ise Polonya ve Çekya konusundaki ısrarını sürdürdü. Putin, bir ortak itihbarat ve veri değişim merkezi ile Brüksel'de ortak bir karargah kurulabileceğini önerdi. Bu sisteme Rusya'nın güneyindeki radar erken uyarı tesisini de dahil etmeye hazır olduğunu belirtti ve Azerbaycan'daki radar tesisinin de modernize edilerek ABD'nin kullanımına sunulabileceği önerisini yineledi. Putin'in önerisini 'yaratıcı' olarak nitelendiren Bush ise, Polonya ve Çekya'nın füze savunma projesinde yer alması konusunda ısrarlı olduğunu yineledi. Görüşme sonunda İran'a yaptırım uygulanması ve Kosova sorununun çözümü konularında da görüş ayrılıklarının devam ettiği ortaya çıktı. Görüşmenin tek somut sonucu ise, iki ülke arasında 2009 yılında sona erecek olan Stratejik Silahların Azaltılması Anlaşması'nın devamı için görüşmelerin başlatılması konusunda yapılan anlaşma oldu.

Ancak bu anlaşmanın da birşey ifade etmediği hızlı bir biçimde açığa çıktı. Putin bugüne kadar tehdit olarak öne sürdüğü Avrupa Konvansiyonel Silahlar Anlaşmasından

Zirvede Putin, İran'ın elinde Doğu Avrupa'ya kadar ulaşacak füze menzilinin olmadığı konusunda sıkça yaptığı açıklamaları tekrarladı. Arkasından, "eğer gerçekten açıklandığı gibi hedef İran ise, o zaman İran'a sınır olan Azerbaycan'daki radar üssünü birlikte kullanalım" dedi. Azerbaycan'da dünyanın en büyük radarı olan Gebele, Bush'un tehdit endişesi duyduğunu söylediği bütün bölgeyi kapsıyor, ve İran'a daha yakın bir noktada bulunuyor. Üstelik Putin "Doğu Avrupa'da düşünülen sistem kıtanın bir kısmını, Gebele'deki sistem ise kıtanın tümünü korumuş olacak." diyerek iyice sıkıştırdı. Ve böylece, füze sisteminin asıl hedefinin de Rusya olduğunu dünyanın gözleri önünde kanıtlamış oldu. Bush ise bu beklenmedik öneri karşısında sadece "ilginç" diyebildi ve midesine oturan bu öneri yüzünden odasına kapandı.

(AKKA) çekilme konusunda adım attı ve 14 Temmuz tarihinde bu anlaşmadan çekildiklerini resmen açıkladı. Bu anlaşma '90 yılında NATO ile Varşova Paketi arasında imzalanan ve soğuk savaşın bitişini ilan eden bir anlaşma olma özelliğini taşıyor, bu yanı sıra da önemli. Bu anlaşma Rusya'nın eski Cumhuriyetlerdeki asker ve silah konuşlandırmasını; NATO'yu ise, Rusya'nın sınırlarındaki ülkeleri silahlandırmasını sınırlandırıyor. Anlaşma, Rusya tarafından imzalanmış olmasına rağmen NATO üyesi ülkeler bu anlaşmayı imzalamıyorlar. Rusya, "güvenliğini etkileyen ve acil önlemler alınmasını gerektiren olağanüstü koşulları" gerekçe göstererek anlaşmadan çekildi. Ve bunu NATO üyelerinin anlaşmayı imzalamaması; Rusya'nın sınırındaki ülkelerin de NATO'ya alınması ve böylece NATO'nun silahlı gücünün Rusya'nın sınırına dayanmış olması; ama bu arada Rusya'nın kendi toprakları üzerinde bile hareket serbestisinin, silahlı kuvvetleri sevkiyatının kısıtlanması gibi sorunlara dayandırdı. NATO ise, Rusya'nın Gürcistan ve Moldova'da kalan askerlerini çekmemesini eleştiriyor.

Aslında Rusya bu adımı atarken, bir taraftan ABD'nin Doğu Avrupa'da kalkan kurma konusundaki ısrarına meydan okumuş ve karşı saldırıya geçmiş oldu. Bir taraftan da ABD'nin 2001 yılında 1972 tarihli Balistik Füzelemleri Önleme Anlaşmasından çekilmesine atıfta bulunarak, kendisinin de istediği zaman uluslararası anlaşmalardan çekilebileceğini gösterdi. Bugünün daha güçlü ve kendine güvenli Rusya'sı, kendisini 1990'lardaki zayıf ve dağılmanın şokunu yaşayan Rusya tarafından imzalanan anlaşmalara uymakla yükümlü hissetmiyor.

Putin'den sonrası

ABD ile Rusya'nın çelişkileri derinleştikçe, eski Sovyet hegemonyasından rahatsızlık duyan bazı ülkeler, Rusya karşıtı kimi adımlar atmaya başladılar.

Mesela Estonya'nın başkenti Talin'de, II. Emperyalist Savaş sırasında ölen Sovyet askerlerinin anısına dikilmiş olan Bronz Asker anıtının kaldırılması ve Nazilerin safında çarpışan Estonyalı birliklerin itibarının iade edilmesi böyle bir olaydı. Ülkedeki Rus asıllılar bunun üzerine büyük eylemler yaptılar ancak anıtın kaldırılmasını durduramadılar. Finlandiya da Estonya'ya destek verdi.

Estonya'nın arkasından, antikomünist ikiz kardeşlerin yönetiminde olduğu Polonya'da yine Rusya'yı kızdıran bir gelişme yaşandı. II. Emperyalist Savaş sırasında Polonya'da Katyn Ormanında gerçekleştirilen katliamın sorumluluğun Sovyetlerin üzerine atan bir kurum olan Katyn Komitesi, kendi ülkelerindeki Sovyet anıtlarının kaldırılmasını istedi. Arkasından Macaristan'daki faşistler, Budapeşte'nin merkezindeki Sovyet anıtının kaldırılmasını istediler.

ABD Başkanı Bush'un Washington'da açtığı "komünizm kurbanları anıtı'nın yan-

kıları sürerken, Ukrayna'da milliyetçiliğin merkezi olarak bilinen Lvov ilinin parlamentosu, "komünizm dönemi kurbanları müzesi" açılması kararını aldı.

Aslında Rusya'da da Sovyet döneminden kalma yer adlarının çoğu değiştirilmiş durumda. Mesela II. Emperyalist Savaşın simgesi olan Stalingrad kentinin ismi değiştirilmişti. Ancak Rusya, eski Sovyet Cumhuriyetleri buna benzer uygulamalara giriştiklerinde, bunu kendisine yapılmış bir saldırı olarak algılıyor. Rusya, II. Emperyalist Savaş'ının bitişinin Nazizmi yenmek olarak değil, Sovyet işgali olarak görülmesine tepki gösteriyor.

Bu dönemde Rusya, bir gerginliği de İngiltere ile yaşadı. Eski KGB ajanı Aleksandr Litvinenko'nun, Kasım 2006'da Londra'da zehirlenerek öldürülmesi ile ilgili olarak yürütülen davada, zanlı olan eski KGB ajanı Aleksey Lugovoy'un iade talebine Moskova'nın yanaşmaması, Britanya ile Rusya arasında diplomatik krize neden oldu. Britanya, dört Rus diplomatı sınır dışı etti, buna karşılık Rusya, Londra'nın son altı yılda Çeçen lider Ahmet Zakeyev ve Rus milyarder Boris Berezovski de içinde olmak üzere 21 kişinin iade taleplerini reddettiğini hatırlatarak, yaşanan sorunun İngiltere'deki yönetimin 'acemiliği'nden kaynaklandığını söyledi. Ama buna rağmen Rusya da İngiltere'nin 4 diplomatını sınır dışı etme kararı aldı. Rusya, daha önce de çevre yasasına uymadığı gerekçesiyle BP petrol tekeli kapı dışı etmişti.

Ülke dışında yer yer bu türden protestolarla karşılaşan Putin'in ülke içindeki popülaritesi ise her geçen gün biraz daha artıyor. Rus halkı, '90'lı yıllarda ülkenin parçalanmasına, güçten düşmesine, İMF'nin ve ABD'nin pençesine terkedilmesine büyük bir tepki duyuyordu. Sovyetler döneminin büyük, güçlü ve yenilmez ülkesini yeniden görmek istiyordu. Ve Putin, bunu yeniden başaracak lider olarak görünüyor.

Putin'in başkan seçilmesinin amacı da buydu zaten. Rusya'nın çöken iktidarını yeniden toparlaması ve yeniden ABD ile yarışabilecek güçte bir emperyalist haline getirilmesi... Rusya bunu önemli ölçüde başardı: ABD destekli Çeçen direnişini susturdu, orduyu yeniden güçlendirdi, gaz ve petrol kaynaklarını kullanarak ekonomiyi güçlendirdi, eski Sovyet Cumhuriyetlerinin ve Sovyetlerin etkisi altında olan Ortadoğu ve Asya ülkelerinin büyük bir bölümünün üzerinde yeniden hegemonyasını kurdu, ABD'nin karşısına etkili bir güç olarak çıkardı. Bütün bunların sonucunda, kendi halkının da önemli bir bölümünün güvenini kazandı. Bugün Rusya'da açlık ve yoksulluk, devlet terörü, sosyal ve ekonomik hakların gaspedilmesi elbette ki bitmedi, tersine derinleşti. Ancak Putin'in yarattığı tablo, halkın önemli bir kesiminin gözünde bu sorunları daha geriye iten bir etki yaratıyor. "Büyük ve güçlü Rusya'yı yaratan Putin'in, içteki sorunları da çözebileceğine güven duyuluyor.

Diğer taraftan Putin'den önceki dönemin ekonomik olarak çok daha kötü olması da kitleleri etkiliyor. SB'nin dağıldığı ilk yıllar, İMF reçetelerinden kaynaklanan ekonomik krizler, ABD tekellerinin ülkeye dalmasının getirdiği yoğun bir yağma ve Rus oligarkların açgözlü ve azgın sömürme çabalarının getirdiği hızlı bir yoksullaşma ile karşı karşıyaydılar. Bugün Putin'in bu kesimleri etkisizleştirmiş olması da bir başarı olarak görülüyor.

Putin, gerçekten de muhalif kesimleri yok ederek ilerliyor. Önce, Rus oligarklarının en büyükleri arasında yer alan Hodorkovski'yi tutukladı. Arkasından Berezovski'ye yönelince Berezovski soluğu Londra'da aldı. Şimdi de ABD tarafından finanse edilen hükümet dışı kurumları (NGO) hedefe çakmış durumda. Uluslararası toplantılarda da bunlara dönük tepkilerini her fırsatta dile getiren Putin, bu kurum ve derneklerin, Rusya'nın politikalarına müdahale etmek isteyen ABD'nin etkisini ülkeye taşıdığını savunuyor. Bu kurumları daha yakından izlemek, denetlemek ve faaliyetlerini sınırlamak için çeşitli adımlar atıyor. Ve Putin, ne zaman diğer emperyalist ülkeler tarafından eleştirilse, o ülkelerin yaptıkları işkence ve saldırıları, mesela Guantamo'da yapılan işkenceleri, G-8 zirvesinde protestoculara saldırıları, Avrupa ülkelerinde kitlenin üzerine sıkılan gazları vb hatırlatıyor. Bütün emperyalist ülkeler, kendi ülkelerindeki halklara azgınca saldırdıkları, kendilerine dönük en küçük bir muhalefete bile tahammül edemedikleri için, Putin, onlara "siz dönün kendi demokrasinize bakın" deme konusunda hiç sıkıntı çekmiyor.

Bu koşullarda Putin'e dönük halk desteği de artıyor. Rusya'da Mart ayında yapılan seçimlerde 14 idari bölgeden 13'ünde Putin'in partisi olan Birleşik Rusya Partisi, 1'inde ise, yine Putin yanlısı Adil Rusya Partisi kazandı. Muhalefet ise varlık gösteremedi. Aralık ayında yapılacak genel seçimler ve Mart 2008'de yapılacak başkanlık seçimleri öncesinde Putin'in elde ettiği bu sonuç, ciddi bir gövde gösterisi olarak görülüyor.

Anayasaya göre Putin, üç dönem üst üste başkanlık yapamıyor. Bu nedenle Putin, zaman zaman başkanlık seçimlerine katılmayacağını açıklıyor. Ancak Rus burjuvazisi için Putin, Rusya'nın prestijini yükselten, Rusya'yı ABD ile büyük bir savaşa hazırlayan önemli bir lider. Bu nedenle eğer yerini doldurabilecek kapasitede başka bir aday çıkaramazlarsa, Putin ile yola devam etmenin yöntemlerini arayacaklardır. Anayasa değişikli ile üstüste başkan seçilmede sınırın kaldırılması; birkaç aylığına kukla bir başkan seçilmesinin ardından yeniden seçimlere giderek Putin'in bir daha seçilmesinin sağlanması; Putin'e özel bir statü belirleyerek başkanın üstünde bir yönetici konum oluşturulması vb. çok sayıda seçenek gündeme gelebilir. Eğer Putin'in başladığı işi devam ettirebilecek kapasitede başka bir aday bulurlarsa bunlara ihtiyaç duymayacaklar. Çünkü Rus burjuvazisinin asıl amacı, ABD ile giderek büyümekte olan hegemonya savaşına ve giderek yaklaşmakta olan sıcak savaşa, güçlü bir biçimde girilmesini sağlamak. Bunu hangi yöneticinin başaracağı çok da önemli değil.

* * *

Polonya Başbakanı antikomünist Jaroslaw Kaczynski'nin, Putin'in füze kalkını kurulması ile ilgili yaptığı sert açıklamalara yönelik olarak söylediği sözler oldukça önemlidir. Kaczynski, bu uyarının ciddiye alınması gerektiğini söyleyerek, "bu dil Boris Yeltsin ya da Mihail Gorbacov ve hatta Leonid Brejnev tarafından kullanılmadı. Bu, Nikita Kruşçev'in dilidir" dedi. Kaczynski, ABD başta olmak üzere pek çok emperyalist ülkenin korkusunu çarpıcı bir biçimde ifade etti. Esasında Putin, hem Batılı emperyalistler, hem de kendi halkı tarafından daha çok Stalin'e benzetiliyor.

Bugün Rusya, AB ve ABD emperyalistlerinin karşısına çok daha güçlü biçimde çıkıyor ve dünya pazarları üzerindeki eski hakimiyetini yeniden kurmaya çalışıyor. Rusya'nın bu hızlı ve önlemez yükselişinin arkasında Çin ile kurduğu ittifak ilişkilerinin oldukça önemli bir yeri vardır; hem Çin'le kurulan ittifakın boyutu hem de Çin'in kendi başına önemli bir rakip olarak ABD'nin karşısına çıkışı ayrı bir yazının konusudur. Ancak Rusya'nın ABD ve AB emperyalistlerine meydan okuyuşu, onlara kendi hegemonyasını kabul ettirme çabası, her geçen gün biraz daha büyüyor. Askeri olarak gücünü artırırken, ekonomik olarak da diğer ülkeler üzerindeki etkisini büyütüyor. Bu tablo bize, emperyalistler arasındaki hegemonya mücadelesinin her geçen gün biraz daha sertleşmekte olduğunu gösteriyor.

YEDİVEREN YAYINLARI

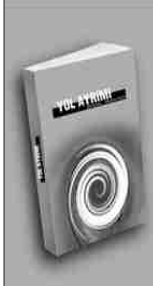

Köklerimiz Toprakta Tarihten Geliyoruz

Derleyen: Devrim Zafer

Şehitler Albümü...

Herbiri mücadelenin farklı bir cephe-sinde şehit düşmüş komünistlerin, rehber olan yaşamları...

Yol Ayrımı

Derleyen: Osman Fatih

Komünist bir örgütün tarihinde yaşanan tasfiyecilik ve buna karşın ideolojik, siyasal, örgütsel olarak gerçekleştirilen çıkışın siyasal belgesi... Tasfiyeciliğin çözümü...

İlk Kurşun

Derleyen: A. İsmail

12 Eylül'den 17 gün sonra, faşist cuntaya ilk kurşun olan komünist önder Osman Yaşar Yoldaş'ın biyografisi... Ölümsüz proletarya kahramanının öğretici yaşamı...

İnancın Sinandığı Zor Mekanlar; Hücreler

Derleyen: Nevin Berktaş

Komünist tutsak Nevin Berktaş'ın 12 Eylül ve ardından gelen hücre saldırısını anlattığı kitap, en zor koşullarda bile direnmenin onurunu yansıtır.

Duvarlarınızın Hükümü Yok

Derleyen: Mehmet Fatih Öktülmüş

19 Aralık 2000 tarihindeki cezaevleri katliamı ve hücre saldırısına karşı yürütülen büyük ölüm orucu direnişinin siyasal dersleri... Tutsakların direniş güncelleri...

Savaş ve Devrimci Duruş

Derleyen: Sezai Ekinci

11 Eylül saldırısıyla birlikte başlayan yeni emperyalist paylaşım savaşının ilk aşamasının ekonomik, siyasal ve sosyal koşullarının çözümlemeleri, emperyalistlerin hazırlık düzeyleri...

TİKB(B) I. Kongre Belgeleri

Derleyen: İsmail Cüneyt

TİKB(B)'nin yeni emperyalist paylaşım savaşının öngününde yaptığı ve örgütsel-siyasal hattını gözden geçirip, program ve tüzüğünü oluşturarak yeni döneme hazırlandığı I. Kongre'sinin belgeleri...

Stalin Üzerine Gerçekler

Derleyen: Alman Komünist Partisi

Almanya'da 1970'li yıllarda yayınlanan ve Stalin'e dönük karaçalmalara önemli cevaplar veren kitabın Türkçe baskısı.

Savaş Hazırlıklarında Bir Dönemeç 3 Kasım Seçimleri

Derleyen: Azmi Akan

Türkiye'de bir savaş hükümeti kurulması için yapılan 3 Kasım 2002 seçimleri ve Türkiye Devrimci Hareketi'nin "taktik", "devlet" ve "demokrasi" konusundaki yanlış yaklaşımları.

İşkencede Direnme Savaşı

Derleyen: Remzi Basalak

Adressiz Sorgular kitabının devamı... Son yıllarda işkencede direnme oranının düşme nedenlerini, yeniden direnişi yükseltmenin gereklerini ve şehit komünistlerin direnişlerini anlatıyor...

İşçi Sınıfı Hareketi ve Görevler

Derleyen: Hamit Tekin

İşçi sınıfının tarihsel deneyimlerini ve gerçek gücünün bu deneyimlerde yattığını anlatan kitap, işçi sınıfı hareketinin tıkanma noktalarını ve aşma yönünü ortaya koyuyor.

Pişmanlık Yasaları ve İtirafçılığa Karşı Mücadele

Derleyen: Osman Akgün

"Topluma kazandırma" adı altında karışımıza çıkartılan pişmanlık yasalarına, itirafçılık ve hainlik olgusuna yaklaşım, komünistlerin bu konudaki tarihsel tutum ve belgeleri.

Yeni Emperyalist Savaşın Ekonomi Politikası

Derleyen: Selma Aybal

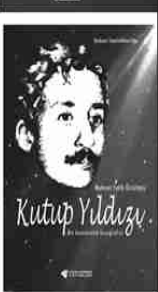
Savaş ve Devrimci Duruş kitabının devamı... ABD emperyalizmini yeni emperyalist savaşa başlatmaya iten ekonomik ve siyasal koşullar ile Irak'ta derinleşen ABD bataklığı...

Kutup Yıldızı

Derleyen: İsmail Gökhan Edge

Bulunduğu her alanda kitlelerin büyük sevgisini ve saygısını kazanan, Türkiye Devrimci Hareketi'nin direnme geleneğinin oluşmasında tarihsel bir rol üstlenen, komünist önder Mehmet Fatih Öktülmüş'ün yaşam öyküsü.

Emperyalist Savaş ve Kürt Sorunu

Derleyen: Nilgün Gök-Eralp Yazar

Komünistlerin ulusal soruna bakışı ve Kürdistan'a temel yaklaşımlarıyla birlikte, emperyalist savaş koşullarında Kürt hareketinin evrimi...

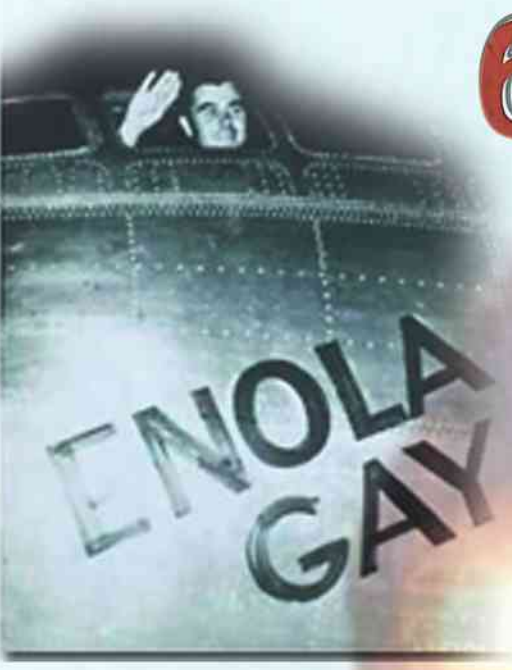

TİKB(B) 4. Konferans Belgeleri

Derleyen: Ataman İnce

TİKB(B)'nin, örgütsel durumunu, emperyalist paylaşım savaşını ve Türkiye'nin savaşa karşı konumunu değerlendirdiği 4. Konferansı.

6 Ağustos 1945

Hiroşima

*Balık tuttuk yiyen ölür
Etimize değen ölür
Bu gemi bir kara tabut
Lumbarından giren ölür*

*Balık tuttuk yiyen ölür
Birden değil, ağır ağır
Etleri çürür dağılır
Elimize değen ölür*

*Bu gemi bir kara tabut
Bu deniz bir ölü deniz
İnsanlar ey nerdesiniz
Nerdesiniz?*

Nazım Hikmet